

INFORMATOR

kultura, sport, rekreacja, turystyka

KALISZ 2022

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu
na zlecenie
Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki
Urzędu Miasta Kalisza

Informator opracowali
Agnieszka Woldańska, Emil Koralewski, Hubert Mościpan
na podstawie nadesłanych materiałów
oraz zbiorów Działu Informacyjno-Bibliograficznego
Biblioteki Głównej, ul. Legionów 66

Copyright by MBP Kalisz 2022

www.mbp.kalisz.pl
www.kalisz.pl

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu na zlecenie Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza przygotowała kolejne wydanie Informatora: kultura, sport, rekreacja, turystyka. Kalisz 2022. Podobnie jak w poprzednich edycjach, w publikacji zamieszczamy informacje o imprezach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych zaplanowanych na rok 2022 przez kaliskie instytucje kultury, organizacje i stowarzyszenia. W dalszej części znaleźć można kalendarz rocznic wydarzeń regionalnych wraz z krótkimi opisami. W ostatniej części znajdują się adresy administracji rządowej i samorządowej, instytucji oraz placówek upowszechniania kultury, szkół artystycznych, jak również stowarzyszeń i organizacji kulturalnych, sportowych i turystycznych działających w Kaliszu.

Kalendarium ma formę elektroniczną, więc w każdej chwili pracownicy MBP mogą wprowadzić do niego niezbędne zmiany. Ewentualne uwagi i sugestie dotyczące wydawnictwa prosimy kierować na adresy e-mail: biblio@mbp.kalisz.pl; bg.dib@mbp.kalisz.pl

Robert Kuciński
dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Adama Asnyka w Kaliszu

Spis treści

IMPREZY	5
KULTURA I SZTUKA	5
Święto Miasta Kalisza	11
SPORT I REKREACJA	15
TURYSTYKA	17
KALENDARZ UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNYCH	21
ŚWIĘTA I ROCZNICE	21
WYDARZENIA I ROCZNICE	25
STAŁE ŚWIĘTA I OBCHODY MIĘDZYNARODOWE	25
KALENDARZ ROCZNIC I WYDARZEŃ	36
KALENDARZ LOKALNY I REGIONALNY	84
INFORMATOR ADRESOWY	137
ADMINISTRACJA RZĄDOWA I SAMORZĄDOWA	137
BIURA POSELSKIE I SENATORSKIE	140
WYBRANE INSTYTUCJE KOŚCIELNE	142
INSTYTUCJE ARTYSTYCZNE	145
INSTYTUCJE I PLACÓWKI UPOWSZECZNIANIA KULTURY	146
BIBLIOTEKI	146
MUZEA I GALERIE	150
OŚRODKI KULTURY	154
KINA	155
KLUBY	155
INSTYTUCJE NAUKOWO-BADAWCZE I STOWARZYSZENIA	156
STOWARZYSZENIA I ZWIĄZKI KOMBATANCKIE	165
FUNDACJE	166
SZKOLNICTWO ARTYSTYCZNE	167
AGENCJE ARTYSTYCZNE	169
CHÓRY	169
WYBRANE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE	171
WYBRANE INSTYTUCJE OŚWIATOWE	171
OŚRODKI SPORTU, OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE	174
ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA SPORTOWE	175
KLUBY SPORTOWE	177
UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE (UKS)	180
INNE	182
TURYSTYKA	182
PRASA, RADIO, TELEWIZJA	183
PRASA	183
RADIO	186
KALISZ NA WYBRANYCH STRONACH INTERNETOWYCH	188

IMPREZY

*Informacje posiadają następujący układ: nazwa imprezy, data, miejsce, organizator.
Dane teleadresowe znajdują się w części „Informator adresowy”*

KULTURA I SZTUKA

STYCZEŃ

21. edycja konkursu „Wolność bez nałogów” – wystawa

8 grudnia 2021 – styczeń 2022, Młodzieżowy Dom Kultury – galeria „Szatnia” -
Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu, Miasto Kalisz – Wydział Spraw Społecznych i
Mieszkaniowych.

Janusz Lewandowski – Malarstwo – wystawa

9 grudnia 2021 – 29 stycznia 2022, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

**Karnawał w Filharmonii – cykl koncertów karnawałowych: Koncert Noworoczny –
Księżniczka czardasza – koncert**

7 stycznia, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) –
Filharmonia Kaliska.

**Karnawał w Filharmonii – cykl koncertów karnawałowych: Swing, swing, swing -
koncert**

14 stycznia, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) –
Filharmonia Kaliska.

**Karnawał w Filharmonii – cykl koncertów karnawałowych: Accorient Klezmer Band
– koncert**

21 stycznia, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) –
Filharmonia Kaliska.

**Karnawał w Filharmonii – cykl koncertów karnawałowych: Wieczór hiszpański -
koncert**

28 stycznia, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) –
Filharmonia Kaliska.

30. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – koncert

30 stycznia, Hala Kalisz Arena, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24 – Ośrodek
Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

Jarosław Romaniuk – malarstwo – wystawa

styczeń 2022, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku – Jarosław Romaniuk.

27. Wystawa Ogólnopolskiego konkursu „Twórczość plastyczna inspirowana muzyką dawną” – wystawa
styczeń 2022, Młodzieżowy Dom Kultury – galeria „Szatnia”.

Jan Pływacz. Malarstwo – wystawa
styczeń – luty 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Nasze książki – wystawa
styczeń – luty 2022, Filia nr 4, al. Wolności 27, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Rok Józefa Wybickiego. „Jeszcze Polska nie zginęła” – wystawa
styczeń – luty 2022, Filia nr 5, ul. Złota 26-28, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Cztery pory Prosny – wystawa
styczeń – luty 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

LUTY

Karnawał w Filharmonii – cykl koncertów karnawałowych: Klarnetowe Fajerwerki – koncert
4 lutego godz. 19:30, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) – Filharmonia Kaliska.

Dominik Ritszel – „LOKAUT” – wystawa
10 lutego - 31 marca, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

Karnawał w Filharmonii – cykl koncertów karnawałowych: Let's fall in love – koncert walentynkowy
11 lutego godz. 19:30, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) – Filharmonia Kaliska.

Jakub Kuszlik oraz Leszek Moździerz premierowo na fortepianie Arnold Fibiger - koncert
25 lutego godz. 19:30, Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej (Aula WPA UAM w Kaliszu) – Filharmonia Kaliska, Urząd Miasta Kalisza, mecenasem wydarzenia Judyta Fibiger.

Konkurs plastyczny „Cztery pory roku” – konkurs, wystawa
luty 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Konkurs recytatorski „Zabawa z Poezją” – konkurs
luty 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu – Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

Wystawa z cyklu „Uczeń i Mistrz” – Emilia Kuczyńska i SP nr 11 – wystawa
luty 2022, Młodzieżowy Dom Kultury – galeria „Szatnia” – Stowarzyszenie Schola Cantorum, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Krystyna Pachulska – pastele – wystawa
luty 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Też mam talent – konkurs
luty 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu – Młodzieżowy Dom Kultury, Chrześcijański Ośrodek Pomocy Społecznej CHOPS.

MARZEC

Pokonkursowa wystawa „Magiczna Irlandia” – wystawa
16 marca, Młodzieżowy Dom Kultury – galeria „Szatnia” – Młodzieżowy Dom Kultury, Stowarzyszenie Prokalisia, Fundacja Kultury Irlandzkiej.

Jelena Ovcarowa – lalkarstwo – wystawa
marzec 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Prezentacje Teatrzyków Przedszkolnych – pokaz
marzec 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Konkurs plastyczny „Cztery pory roku” – konkurs, wystawa
marzec 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Miejsko-Powiatowy Dzień Kobiet – koncert
marzec 2022, Hala Kalisz Arena, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24 – Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

XI Marcowy Maraton Archiwalny – pokaz, wystawa
marzec 2022, Archiwum Państwowe w Kaliszu – Archiwum Państwowe w Kaliszu.

„Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego” – konkurs
marzec - czerwiec 2022, Archiwum Państwowe w Kaliszu – Archiwum Państwowe w Kaliszu, Urząd Miasta Kalisza, Starostwo Powiatowe w Kaliszu.

Festiwal Ludzie Książki. Wystawa graficzna
marzec 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka, we współpracy z Biblioteką Raczyńskich w Poznaniu.

KWIECIEŃ

Have a Nice Cry – Ewa Mrozikiewicz, Bartosz Zimniak (Nagroda w Konkursie dla kuratorów 5) – wystawa
7 kwietnia – 27 maja, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

10. Fingerstyle Feeling Festival – festiwal
22-23 kwietnia, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Wystawa Izabeli Drzewieckiej – wystawa
kwiecień 2022, Młodzieżowy Dom Kultury – galeria „Szatnia”.

Konkurs plastyczny „Cztery pory roku” – konkurs, wystawa
kwiecień 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Tylko Dance ma sens. Regionalne Spotkania Taneczne – pokaz taneczny
kwiecień 2022, Młodzieżowy Dom Kultury – Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu,
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Konkurs recytatorski „Zabawa z Poezją” – konkurs
kwiecień 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu – Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

Konkurs Fotograficzny „W obiektywie’ 21” – konkurs
kwiecień 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Światowy Dzień Autyzmu – wystawa
kwiecień 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

MAJ

Dzień Bibliotekarza i Tydzień Bibliotek

62. Kaliskie Spotkania Teatralne – Festiwal Sztuki Aktorskiej – festiwal
7-14 maja, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu.

Pokonkursowa wystawa dla przedszkoli „Cztery pory roku” – wystawa
18 maja, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu – galeria „Szatnia”.

100-lecie harcerstwa w Kaliszu – impreza miejska
28 maja, Tereny miasta Kalisza – Hufiec ZHP Kalisz im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego.

XXI Konkurs Piosenki Przedszkolaków – konkurs
maj 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Jerzy Grzegorzewski – wystawa towarzysząca Kaliskim Spotkaniom Teatralnym – wystawa
maj 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Romana Szczuraszek – wystawa
maj 2022, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku – Romana Szczuraszek.

Czas zabawy – zabawki z Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach – wystawa
maj 2022, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach.

Moja Przygoda w Muzeum – wystawa, konkurs
maj 2022, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Muzeum Okręgowe w Toruniu.

Życie zapisane w dokumentach – wystawa
maj 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

CZERWIEC

37. Konkurs plastyczny „ŚWIAT DZIECKA” – konkurs, wystawa
1–15 czerwca, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

Międzynarodowy Dzień Archiwów – wystawa, pokaz
9 czerwca, Archiwum Państwowe w Kaliszu.

29. Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych – festiwal
10-12 czerwca 2022, plac CKiS w Kaliszu, Główny Rynek, ulice Kalisza – Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Robert Kuśmirowski – wystawa indywidualna
23 czerwca – 27 sierpnia, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

Dzień Dziecka – festyn
czerwiec 2022, Szale – Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

Wystawa „Kalisz, jakiego nie znamy” – wystawa
czerwiec 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu – galeria „Szatnia” – Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

„Od kreacji do rzeczy IV” – wystawa interdyscyplinarna, konkurs
czerwiec – wrzesień 2022, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM Kalisz.

Strzelanie Jubileuszowe. Intronizacja Kaliskiego Króla Kurkowego w ramach Święta Miasta – turniej
czerwiec 2022, Park Miejski, ulice miasta Kalisza, Rynek Główny – Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych.

Zbylut Grzywacz – malarstwo – wystawa
czerwiec 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

44. Schola Cantorum – Międzynarodowy Festiwal Zespołów Muzyki Dawnej im. Tadeusza Krokosa – festiwal
25–30 czerwca, Kalisz – Kaliskie Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży

SCHOLA CANTORUM, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera w Kaliszu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM w Kaliszu, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Rok Marii Konopnickiej
czerwiec – lipiec – sierpień 2022

- wystawa
- akcja promująca czytelnictwo
- lekcje biblioteczne

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

CZERWIEC

Święto Miasta Kalisza

Informacje zostaną podane w późniejszym terminie

LIPIEC

Biesiada Folkloru Ziemi Kaliskiej – festiwal

10-11 lipca 2022, Estrada nad Zalewem, Brzeziny k. Kalisza – Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, Gminne Centrum Kultury w Brzezinach.

Kaliskie Prezentacje Zespołów Muzycznych „CZACHA 2022” – festiwal

lipiec 2022, Park Przyjaźni ul. Skalmierzycka – Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu, Fundacja CHOPS Kalisz, Rada Osiedla Czaszki, Młodzieżowa Rada Miasta Kalisz.

Zdzisław Beksiński – rysunek – wystawa

lipiec 2022 – sierpień 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

SIERPIEŃ

XIV Letnia Akademia Instrumentów Dętych Blaszanych – koncert, warsztaty

21-26 sierpnia, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. im. Henryka Melcera w Kaliszu, pl. Jana Pawła II 9 – PSM I i II st. im. Henryka Melcera w Kaliszu, Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie, Stowarzyszenie TRYTON, Miasto Kalisz, Fundacja CLARINO.

Festiwal „Gramy nad Prosną” – festiwal

sierpień 2022, Hala Kalisz Arena ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24 – Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

16. Multi Art Festival

27 sierpnia – 3 września, skwer historyczny Rozmarek, Śródmieście, Stowarzyszenie Multi.Art.

WRZESIEŃ

Ballady i romanse

- Narodowe Czytanie
- wystawa

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

Europejskie Dni Dziedzictwa – „Połączeni dziedzictwem”

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

RHIZOPOLIS – Joanna Rajkowska – wystawa

8 września – 15 października, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

Dzień Archiwisty – pokaz, warsztaty

30 września, Archiwum Państwowe w Kaliszu.

41. Międzynarodowy Festiwal „Chopin w barwach jesieni” – festiwal

wrzesień 2022, Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów w Antoninie, ul. Pałacowa 1 – Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, Stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Chopinowskie – Antonin.

Arek Szymański – Fotografia – wystawa

wrzesień 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Prof. Izabela Wyrwa i prof. Ludwika Żytkiewicz-Ostrowska – tkanina artystyczna – wystawa

wrzesień–grudzień 2022, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku - Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, ASP Łódź.

PAŹDZIERNIK**Zygmunt Miszczyk – Malarstwo – wystawa**

27 października – 26 listopada, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

Dyplomy 2022 – przegląd

wrzesień – październik 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień.

Ewa Ratajczyk – ceramika i malarstwo – wystawa

październik – listopad 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Konkurs plastyczny „Cztery pory roku” – konkurs, wystawa

październik 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Rok Romantyzmu Polskiego – wystawa

październik 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

LISTOPAD**XXII Społeczna Kwesta na ratowanie zabytkowych nagrobków kaliskich cmentarzy – zbiórka**

1 listopada, Kalisz – Oddziałowa Komisja Opieki nad Zabytkami.

49. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych – festiwal

listopad 2022, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Konkurs recytatorski „Zabawa z Poezją” – konkurs

listopad 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu – Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

Konkurs plastyczny „Cztery pory roku” – konkurs, wystawa

listopad 2022, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu.

Rok Wandy Rutkiewicz – wystawa „Kobiety w Himalajach”

listopad – grudzień 2022, Galeria 66, ul. Legionów 66, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka.

GRUDZIEŃ

Dzień Darczyńcy – spotkanie

6 grudnia, Archiwum Państwowe w Kaliszu.

Karol Wycisk – rzeźba – wystawa

listopad – grudzień 2022, Ośrodek Kultury Plastycznej im. B. Jareckiego.

Wystawa Michała Jackowskiego – rzeźba – wystawa

grudzień 2022 – styczeń 2023, Ośrodek Kultury Plastycznej Wieża Ciśnień im. B. Jareckiego.

Paweł Althamer – wystawa indywidualna

8 grudnia 2022 – 28 stycznia 2023, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina.

SPORT I REKREACJA

STYCZEŃ

Bieg Noworoczny – zawody

1 stycznia, Park Miejski w Kaliszu – Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

LUTY

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w kolarstwie MTB – zawody

5 lutego, Stadion Miejski w Kaliszu przy Wale Matejki 2 – Wielkopolski Związek Kolarski.

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w kolarstwie przełajowym – zawody

26 lutego, Stadion Miejski w Kaliszu przy Wale Matejki 2 – Wielkopolski Związek Kolarski.

KWIECIEŃ

35. Ogólnopolski Wyścig Etapowy Szlakiem Bursztynowym – Memoriał Bogdana Jamroszczyka – wyścig kolarski

22-24 kwietnia tereny województwa łódzkiego i wielkopolskiego – Kaliskie Towarzystwo Kolarskie.

MAJ

Strzelanie Obywatelskie

7 maja, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych, Wał Jagielloński 9 – Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych.

XXIX Regaty Kajakowe – Memoriał im. Tadeusza Pasika – regaty

maj 2022, Przystań Letnia KTW, Wał Piastowski 1, 62-800 Kalisz, rzeka Prosna – Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Kajakowy, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza.

CZERWIEC

Regaty Wioślarskie – Memoriał Władysława Żyto – regaty

czerwiec 2022, Przystań Sportowa KTW, Szałe, zalew Pokrzywnicki – Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Towarzystw Wioślarskich, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza.

Zawody kolarskie na torze z okazji Święta Miasta Kalisza „Wielka Nagroda Kalisza” - zawody

11-12 czerwca, tor kolarski w Kaliszu – Kaliskie Towarzystwo Kolarskie.

LIPIEC

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w kolarstwie szosowym – zawody

10 lipca, Droszew – Wielkopolski Związek Kolarski.

IV Kaliski Półmaraton Nocny „Bursztynowa Hellena” – zawody

lipiec 2022, Hala Kalisz Arena ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24 – Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

SIERPIEŃ

Otwarty Turniej Kajak Polo – turniej

sierpień 2022, Przystań Sportowa KTW Szałe, zalew Pokrzywnicki – Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza.

WRZESIEŃ

Zawody kolarskie na torze – Memoriał Józefa Jankowskiego – zawody

10 września, tor kolarski w Kaliszu – Kaliskie Towarzystwo Kolarskie.

PAŹDZIERNIK

41. Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza – zawody

2 października, plac Bogusławskiego w Kaliszu – Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz.

Mistrzostwa Polski w kolarstwie szosowym – jazda na czas dwójek i drużyn – wyścig kolarski

1-2 października, tereny województwa wielkopolskiego – Kaliskie Towarzystwo Kolarskie.

LISTOPAD

Strzelanie Niepodległościowe – zawody

11 listopada, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych, Wał Jagielloński 9 – Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych.

Zawody na Ergometrze Wioślarskim – zawody

listopad 2022, Hala sportowa OSRiR w Kaliszu, ul. Łódzka 29 – Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Towarzystw Wioślarskich, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza, Ośrodek Sportu Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu.

TURYSTYKA

Wędrówki po szlakach pieszych

rok 2022, Kalisz i okolice

Komisja Turystyki Pieszej Sekcja TP „Siódemka”

Zimowisko Hufca ZHP Kalisz

17-23 stycznia, Duszniki-Zdrój

Hufiec ZHP Kalisz im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego

Wycieczka krajoznawczo-kulturalna, spektakl w Operetce

styczeń 2022, Łódź

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

Dzień Myśli Braterskiej 2022

22 lutego, wydarzenie online

Hufiec ZHP Kalisz im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego

Walentynki na rowerze

13 lutego, Kalisz

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

XXIX Rajd „Szlakami Powstania Wielkopolskiego

luty 2022, Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 21 w Kaliszu, Koło Przewodników im. A. Chodyńskiego

„Piękna nasza Polska cała”

luty – marzec 2022, Szkoła Podstawowa nr 24 w Kaliszu

Komisja Turystyki Młodzieżowej, Szkoła Podstawowa nr 24 w Kaliszu

Wycieczka krajoznawcza – Ogólnopolska Pielgrzymka Przewodników PTTK

11-13 marca, Częstochowa

Koło Przewodników im. A. Chodyńskiego

Wycieczka krajoznawcza

19 marca, Opole

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

Wyjazd z cyklu „Poznajemy Wielkopolskę” – etap I

2 kwietnia, Pojezierze Międzychodzko-Sierakowskie

Koło Przewodników im. A. Chodyńskiego

Wyjazd do sanktuarium w Oborach

23 kwietnia, Obory

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

XVIII Rajd Papieski**24 kwietnia**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

IX Rajd „Dzielnicami Kalisza”**kwiecień 2022**, Kalisz

Komisja Turystyki Młodzieżowej, Szkoła Podstawowa nr 24 w Kaliszu

Rajd Ogrodników**kwiecień – maj 2022**, Opatówek

SKKT w Zespole Szkół im. S. Mikołajczaka w Opatówku

ZUCHOWA AKADEMIA PRZYGODY**kwiecień 2022**

Hufiec ZHP Kalisz im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego

Rajd konny „Z kopyta”**1-3 maja**, Stajnia Krzyżówki

Klub Turystyki Konnej PTTK

Sobotnie Wędrówki Rowerowej**8 maja**, Opatówek i okolice

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

VIII Rodzinny Rajd Rowerowy „Z Przedszkolakiem na rowerze”**21 maja**, Kalisz

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

VII Rajd Klubowy „DOKOŁA TATR”**28 maja – 4 czerwca**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

XI Rajd „Wiosenne Majaki”**maj 2022**, Kalisz

SKKT Szkoła Podstawowa nr 2 w Kaliszu

Sobotnie Wędrówki Rowerowe „Przejażdżka w nieznane”**11 czerwca**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

Złot Chorągwi Wielkopolskich**16-19 czerwca**, Poznań – Strzeszynek

Chorągiew Wielkopolska im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919

„Przedmieście Kalisza”**19 czerwca**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

Wycieczka krajoznawcza po „Szlaku Orlich Gniazd”**1-3 lipca**

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

„Tour de Calisia” XIII Setka Cyklisty**6 sierpnia**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

Wyjazd krajoznawczy**9-10 sierpnia**, Karpacz, Śnieżka

Koło Przewodników im. A. Chodyńskiego

„W okolicy Przemyśla”**20-27 sierpnia**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

Wyjazd krajoznawczo-pobytowy „Morze nasze morze”**20-28 sierpnia**, Karwia, Półwysep Helski

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

Wyjazd z cyklu „Poznajemy parki narodowe” – etap II**10 września**, Bory Tucholskie

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

Harcerski Start**23-25 września**, Stanica Harcerska „Grodzisko” Hufca ZHP Kalisz-Warszawa

Hufiec ZHP Kalisz im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego

XVII Rajd „Śladami Przodków”**październik 2022**, Kalisz

Komisja Turystyki Młodzieżowej

Majkowska Pyra**8 października**

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

VIII Rajd do Miejsc Świętych**8 października**, Górka Duchowna i Osieczna

Koło PTTK ROD „Działkowiec”

VIII Rajd do Miejsc Świętych**9 października**, Pieranie i Ostrowąsy

Koło Przewodników im. A. Chodyńskiego, Koło PTTK ROD „Działkowiec”

Zakończenie sezonu turystycznego**23-24 października**, Góry Bystrzyckie

Zarząd KTG „WARTA”

XXII Rajd Barwy Jesieni
październik 2022

XX Rajd „Marsz Wolności”
11 listopada, Kalisz
Zarząd Oddziału w Kaliszu

Rajd Niepodległości
11 listopada
Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

Rajd konny „ŚLADAMI NIEPODLEGŁEJ”
11 listopada, Krzyżówki
Wielkopolski Klub Turystyki Jeździeckiej

Rajd Mikołajkowy
4 grudnia
Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista”

Wyjazd krajoznawczo-kulturalny
10 grudnia, Wrocław
Koło PTTK ROD „Działkowiec”

KALENDARZ UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNYCH ŚWIĘTA I ROCZNICE

77. rocznica rozstrzelania 56 żołnierzy Armii Krajowej

19 stycznia (środa) – godz. 12.00 – złożenie kwiatów przy pomniku w Skarszewie oraz na Cmentarzu Tynieckim.

Prezydent oraz przewodniczący Rady Miasta Kalisza

159. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego

22 stycznia (sobota) – godz. 12.00 – złożenie kwiatów przed pomnikiem Adama Asnyka Władze miasta przy udziale: I LO im. A. Asnyka, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu, Rady Osiedla A. Asnyka

77. rocznica zakończenia okupacji niemieckiej w Kaliszu

23 stycznia (niedziela) – godz. 12.00 – złożenie kwiatów przed tablicą pamiątkową na Głównym Rynku.

Władze miasta

Dzień Żołnierzy Niezłomnych

1 marca (wtorek) - kościół św. Rodziny oraz ogrójec klasztoru oo. Jezuitów wg odrębnego scenariusza Stowarzyszenia Kaliscy Patrioci.

Archiwum Państwowe w Kaliszu, Stowarzyszenie Kaliscy Patrioci

Miesiąc Pamięci Narodowej

24 kwietnia (ostatnia niedziela kwietnia) – godz. 13.00 – msza św. polowa przy obelisku ofiar II wojny światowej w lesie w Winiarach oraz apel Prezydenta Miasta do organizacji i szkół o ochronę miejsc pamięci i udział młodzieży szkolnej w uroczystościach wynikających z niniejszego wykazu.

Władze miasta, Parafia pw. bł. Michała Kozala w Winiarach, poczty sztandarowe szkół

Dzień Inwalidy Wojennego

kwiecień, wg odrębnego scenariusza Związku Inwalidów Wojennych RP

82. Rocznicą Zbrodni Katyńskiej

9 kwietnia (sobota) – godz. 10.00 – msza św. w kościele Garnizonowym; przejście do ogródka klasztoru oo. Jezuitów w Kaliszu.

Władze miasta, Rodzina Katyńska, poczty sztandarowe szkół

Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego

25 kwietnia (poniedziałek) – złożenie kwiatów w kaplicy podziemnej sanktuarium św. Józefa w Kaliszu

Władze miasta

Święto Flagi Państwowej

2 maja (poniedziałek) – godz. 12.00 – wciągnięcie flagi na maszt przed kaliskim ratuszem w obecności delegacji władz miasta, odegranie hymnu państwowego.
Władze miasta, ZHP

231. rocznica uchwalenia Konstytucji 3. Maja

3 maja (wtorek) – godz. 10.00 – uroczystości na Głównym Rynku i w katedrze kaliskiej.
Władze miasta
17. WBZ z Międzyrzecza, poczty sztandarowe szkół

77. rocznica podpisania kapitulacji kończącej II wojnę światową

8 maja (niedziela) – godz. 12.00 – uroczystości na Głównym Rynku wg odrębnego scenariusza.
Władze miasta, poczty sztandarowe szkół

78. rocznica Powstania Warszawskiego i „Akcji Burza”

31 lipca (niedziela) – godz. 18.00 – w przeddzień msza św. polowa na cmentarzu przy ul. Częstochowskiej przy grobie ks. Józefa Sieradzana – referat okolicznościowy przy grobie ks. Sieradzana; przed mszą św. delegacje złożą kwiaty i zapalą znicze przy pomniku przed Zespołem Szkół Techniczno-Elektronicznych przy ul. Częstochowskiej 99
Władze miasta, Parafia św. Gotarda, poczty sztandarowe szkół

1 sierpnia (poniedziałek) – godz. 17.00 – uroczystości w klasztorze i ogródcu oo. Jezuitów, złożenie kwiatów przez delegację miasta pod tablicą ks. S. Piotrowskiego w kruchcie kościoła – godz. 17.30 – msza św.
Władze miasta, Światowy Związek Żołnierzy AK, poczty sztandarowe szkół

108. rocznica wymarszu I Kompanii Kadrowej

6 sierpnia (sobota) – godz. 12.00 – zapalenie zniczy przy pomniku Legionistów przed IV LO (ul. Serbinowska/Widok); godz. 12.30 – zapalenie zniczy przy tablicy poświęconej siedmiu Legionistom na Cmentarzu Miejskim.
Władze miasta, poczty sztandarowe szkół

108. rocznica wybuchu I wojny światowej i spalenia miasta

14 sierpnia (niedziela) – godz. 12.00 – złożenie kwiatów przy obelisku na ul. Podmiejskiej oraz przed mogiłą ofiar I wojny światowej na Cmentarzu Tynieckim.
Władze miasta

Święto Żołnierza WP oraz 101. rocznica Bitwy Warszawskiej zwanej „Cudem nad Wisłą”

15 sierpnia (poniedziałek) – godz. 12.00 – uroczystości w kościele Garnizonowym oraz na Cmentarzu Wojskowym przy kaplicy mjr. S. Waltera.
Władze miasta, 17. WBZ z Międzyrzecza, poczty sztandarowe szkół

Obchody 78. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto w Łodzi

26-27 sierpnia – w uroczystości biorą udział władze Miasta Kalisza; według odrębnego scenariusza Miasta Łodzi i Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi.

Władze miasta

83. rocznica wybuchu II wojny światowej

1 września (czwartek) – godz. 12.00 – uroczystości na Głównym Rynku.

Władze miasta, poczty sztandarowe szkół

Uroczystość ku czci Bohaterów Westerplatte

16 września (piątek) – kościół pw. św. św. ap. Piotra i Pawła; wg odrębnego scenariusza Parafii.

Poczty sztandarowe szkół

83. rocznica Bitwy nad Bzurą

II niedziela września – uroczystości w Łęczycy.

Związek Kombatantów RP i b. Więźniów Politycznych

Władze miasta

83. rocznica napaści Związku Sowieckiego na Polskę**Dzień Sybiraka**

17 września (sobota) – godz. 10.00 – wg odrębnego scenariusza Związku Sybiraków – uroczystości w ogrójcu oo. Jezuitów.

Związek Sybiraków, Władze miasta, Zespół Szkół im. Zesłańców Sybiru, poczty sztandarowe szkół

Dzień Polskiego Państwa Podziemnego

27 września (wtorek) – godz. 11.30 – złożenie kwiatów przy obelisku w Skarszewie; godz. 12.00 – uroczystości przy mogile ofiar II wojny światowej na Cmentarzu Tynieckim wg odrębnego scenariusza Światowego Związku Żołnierzy AK.

Światowy Związek Żołnierzy AK, Władze miasta, poczty sztandarowe szkół

83. rocznica rozstrzelania księdza Romana Pawłowskiego

18 października (wtorek) – godz. 12.00 – złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową poświęconą ks. Romanowi Pawłowskiemu przy pl. św. Józefa

Władze miasta

Narodowe Święto Niepodległości**104. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości**

11 listopada (piątek) – godz. 11.30 – uroczystości przy pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego i tablicy poświęconej Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu – godz. 12.00 –

Narodowa do Hymnu – wspólne odśpiewanie Mazurka Dąbrowskiego, złożenie wiązanek przed tablicą na ścianie ratusza – godz. 13.00 – msza św. w katedrze kaliskiej – wg odrębnych scenariuszy.

Władze miasta, 17. WBZ z Międzyrzecza, poczty sztandarowe szkół

83. rocznica pierwszych deportacji kaliskich Żydów

2 grudnia (piątek) – godz. 13.00 – uroczystości na skwerze Rozmarek, złożenie kwiatów i zapalenie zniczy przed trzema tablicami – wg odrębnego scenariusza Rady Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich RP.

155. rocznica urodzin Józefa Klemensa Piłsudskiego

5 grudnia (poniedziałek) – złożenie kwiatów przez władze miasta pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Władze miasta, Związek Piłsudczyków RP, Społeczny Komitet Budowy Pomnika

Dzień pamięci ofiar stanu wojennego

13 grudnia (wtorek) – uroczysta msza św. w kościele oo. Jezuitów, wg odrębnego scenariusza NSZZ Solidarność.

104. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego

27 grudnia (wtorek) – złożenie kwiatów przed tablicami ku czci Powstania

Wielkopolskiego na ścianie kościoła św. Rodziny oraz w podziemiach Bazy Szkoleniowej PWSKiP przy ul. Wrocławskiej, wg odrębnego scenariusza.

Władze miasta, poczet sztandarowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Kaliszu

WYDARZENIA I ROCZNICE

STAŁE ŚWIĘTA I OBCHODY MIĘDZYNARODOWE

1 stycznia	Światowy Dzień Pokoju Ustanowiony przez papieża Pawła VI, obchodzony przez Kościół katolicki od 1968
3 stycznia	Dzień Pamięci Ofiar Reżimu Hitlerowskiego Proklamowany przez prezydenta Niemiec Romana Herzoga 3 stycznia 1996
17 stycznia	Dzień Dialogu z Judaizmem Obchodzony przez Kościół katolicki
21 stycznia	Dzień Babci
22 stycznia	Dzień Dziadka
27 stycznia	Dzień Dialogu z Islamem Ogłoszony przez Konferencję Episkopatu Polski
27 stycznia	Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu Ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 1 listopada 2005
28 stycznia	Międzynarodowy Dzień Mobilizacji Przeciwko Wojnie Nuklearnej Obchodzony od 1968
2 lutego	Dzień Polonii Uchwalony przez Sejm RP w dniu 15 marca 2002
3 lutego	Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem Ustanowiony przez Konferencję Onkologiczną w Paryżu w 2000, obchodzony od 2001
11 lutego	Światowy Dzień Chorego Obchodzony w dniu Matki Boskiej z Lourdes, ustanowiony w 1992 przez papieża Jana Pawła II
12 lutego	Międzynarodowy Dzień Dzieci-Żołnierzy Obchodzony od 2002, symbolem dnia jest czerwona ręka
14 lutego	Walentynki - Dzień Zakochanych

15 lutego	Światowy Dzień Młodzieży Prawosławnej Obchodzony w 40. dniu po prawosławnym Bożym Narodzeniu
20 lutego	Światowy Dzień Sprawiedliwości Społecznej Ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, obchodzony od 2009
21 lutego	Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego Ustanowiony przez UNESCO w 1999
22 lutego	Europejski Dzień Ofiar Przestępstw
1 marca	Międzynarodowy Dzień Walki Przeciwko Zbrojeniom Atomowym Obchodzony w rocznicę wybuchu amerykańskiej bomby wodorowej na atolu Bikini w 1954
1 marca	Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” Ustanowiony 3 lutego 2011, poświęcony pamięci żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia
3 marca	Międzynarodowy Dzień Pisarzy Ustanowiony przez Międzynarodowy PEN-Club w 1984
8 marca	Światowy Dzień Kobiet Ustanowiony w czasie II Międzynarodowego Zjazdu Kobiet Socjalistek w Kopenhadze w 1910
17 marca	Światowy Dzień Morza Ogłoszony w 1978 przez Międzyrządową Morską Organizację Konsultatywną (agenda ONZ)
21 marca	Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1967
21 marca	Święto Dzieci Ulicy Ustanowione w 1998 przez Międzynarodowe Forum Przyjaciół Dzieci Ulicy
21 marca	Światowy Dzień Poezji Ogłoszony przez UNESCO
22 marca	Dzień Ochrony Bałtyku Ustanowiony przez Komisję Helsińską w 1997
22 marca	Światowy Dzień Wody Ustanowiony podczas Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro w 1992, obchodzony od 1993

23 marca	Światowy Dzień Meteorologii Obchodzony od 1967 w rocznicę utworzenia Światowej Organizacji Meteorologicznej
24 marca	Światowy Dzień Zapobiegania Gruźlicy Obchodzony z inicjatywy ONZ
27 marca	Międzynarodowy Dzień Teatru Obchodzony w rocznicę otwarcia w Paryżu Teatru Narodów w 1957
1 kwietnia	Tydzień Czystości Wód Obchodzony w Polsce w pierwszym tygodniu kwietnia
1 kwietnia	Światowy Dzień Ptaków Obchodzony od 1906 na mocy konwencji o ochronie ptactwa użytkowego
2 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci Obchodzony od 1967 w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena
7 kwietnia	Światowy Dzień Zdrowia Obchodzony od 1950 w rocznicę wejścia w życie międzynarodowej konwencji zawierającej statut Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)
10 kwietnia	Dzień Służby Zdrowia (Polska)
11 kwietnia	Dzień Radia Polskie święto obchodzone w celu podkreślenia roli radia w codziennym życiu społeczeństwa
11 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych Obchodzony w rocznicę wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie w 1945
11 kwietnia	Światowy Dzień Chorych na Chorobę Parkinsona Proklamowany 10 kwietnia 1997 przez królową Wielkiej Brytanii Elżbietę II
12 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Załogowych Lotów Kosmicznych Ustanowiony 7 kwietnia 2011 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
13 kwietnia	Światowy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej Obchodzony w rocznicę opublikowania przez Niemcy w 1943 informacji o odkryciu w Katyniu masowych grobów polskich oficerów zamordowanych przez NKWD w 1940

14 kwietnia	Dzień Ludzi Bezdomnych Ogłoszony w 1997 przez Ruch Wychodzenia z Bezdomności - „Markot” (Polska)
15 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Kombatanta Obchodzony w miesiącu pamięci narodowej
18 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków Obchodzony z inicjatywy UNESCO od 1984
19 kwietnia	Dzień Pamięci o Holocauście i Przeciwdziałaniu Zbrodniom Przeciwko Ludzkości Ustanowiony z inicjatywy Rady Europy; w Polsce obchodzony dla upamiętnienia daty wybuchu powstania w Getcie Warszawskim
20 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy Ogłoszony w 1991 z inicjatywy Stowarzyszenia Reporterów bez Granic
22 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Ziemi Obchodzony po raz pierwszy w USA w 1970 z inicjatywy działaczy ekologicznych
23 kwietnia	Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich Ustanowiony przez UNESCO w 1996 na wniosek rządu Hiszpanii i Międzynarodowej Unii Wydawców
24 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży Ogłoszony w 1956
24 kwietnia	Światowy Dzień Miast Bliźniaczych Obchodzony w ostatnią niedzielę kwietnia, w rocznicę założenia Światowej Federacji Miast Bliźniaczych w 1957
29 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Tańca Obchodzony od 1982 w rocznicę urodzin francuskiego tancerza i choreografa Jeana George’a Noverre’a (1727)
1 maja	Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy Uchwalony na kongresie założycielskim II Międzynarodówki w Paryżu w 1889
1 maja	Dzień Świętego Józefa Ustanowiony przez papieża Piusa XII w 1955
2 maja	Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej Obchodzony w Polsce od 2004

2 maja	Dzień Polonii i Polaków za Granicą Ustanowiony przez Sejm RP z inicjatywy Senatu w dowód uznania wielowiekowego dorobku oraz wkładu Polonii i Polaków za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, obchodzony od 2002
3 maja	Święto Narodowe Upamiętniające uchwalenie Konstytucji 3 Maja przez Sejm Czteroletni w 1791
3 maja	Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy Ogłoszony w 1991 przez UNESCO i Światową Federację PEN-Clubu
4 maja	Dzień Strażaka Obchodzony w Polsce w dniu św. Floriana, patrona strażaków
5 maja	Europejski Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie
8 maja	Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa Obchodzony w rocznicę podpisania w Berlinie (1945) bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy
8 maja	Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża Obchodzony w rocznicę urodzin H. Dunanta (1828), współtwórcy organizacji Czerwonego Krzyża
8 maja	Dzień Bibliotekarza i Bibliotek Obchodzony od 1994, inaugurujący Tydzień Bibliotek w dniach 8-15 maja
9 maja	Dzień Europy Ustanowiony w 1985 przez Radę Europy dla upamiętnienia ogłoszenia przez Roberta Szumana, ministra spraw zagranicznych Francji, „Deklaracji 9 Maja” (1950), zwanej „Planem Szumana”, która dała początek Wspólnocie Europejskiej
12 maja	Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek
15 maja	Międzynarodowy Dzień Rodziny Proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
15 maja	Święto Polskiej Niezapominajki
17 maja	Światowy Dzień Telekomunikacji Obchodzony w rocznicę powołania Unii Telegraficznej w 1865
18 maja	Międzynarodowy Dzień Muzeów Obchodzony od 1978 na wniosek Międzynarodowej Rady Muzeów

21 maja	Światowy Dzień Kosmosu Obchodzony od 1998 z inicjatywy NASA
24 maja	Europejski Dzień Parków Narodowych
25 maja	Dzień Działacza Kultury i Drukarza
25 maja	Międzynarodowy Dzień Dziecka Zaginionego W Polsce obchodzony od 2004, pod patronatem Fundacji ITAKA, symbolem dnia jest niebieski kwiat niezapominajki
26 maja	Dzień Matki
27 maja	Dzień Samorządu Terytorialnego Uchwalony przez Sejm RP 29 czerwca 2000
31 maja	Światowy Dzień Rozwoju Kultury Obchodzony z inicjatywy UNESCO
31 maja	Światowy Dzień bez Papierosa
1 czerwca	Międzynarodowy Dzień Dziecka
5 czerwca	Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego Obchodzony od 1973 na wniosek ONZ
14 czerwca	Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych Uchwalony 8 czerwca 2006 przez Sejm RP w 66. rocznicę przybycia pierwszego transportu więźniów do KL Auschwitz w 1940
16 czerwca	Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim Obchodzony od 1991 z inicjatywy Organizacji Jedności Afrykańskiej i UNICEF
20 czerwca	Światowy Dzień Uchodźcy Obchodzony z inicjatywy ONZ od 2001
23 czerwca	Dzień Ojca
26 czerwca	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii Ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
26 czerwca	Międzynarodowy Dzień Współpracy na Rzecz Pokoju i Demokracji Ustanowiony dla upamiętnienia 50. rocznicy utworzenia ONZ

27 czerwca	Światowy Dzień Walki z Cukrzycą Ogłoszony w 1991 przez Międzynarodową Organizację Diabetyków przy WHO
28 czerwca	Narodowy Dzień Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956 Święto, obchodzone od 2006 na mocy uchwały Sejmu RP
1 lipca	Światowy Dzień Architektury Ustanowiony z inicjatywy International Union of Architects (UIA)
2 lipca	Dzień Dziennikarza Sportowego Obchodzony z inicjatywy Międzynarodowego Stowarzyszenia Prasy Sportowej od 1994
5 lipca	Dzień Słowiańskich Apostołów Cyryla i Metodego
15 lipca	Światowy Dzień bez Telefonu Komórkowego
24 lipca	Święto Policji Państwowej Obchodzone w rocznicę jej powołania w 1919
1 sierpnia	Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego Święto państwowe, obchodzone od 2010
12 sierpnia	Międzynarodowy Dzień Młodzieży Ustanowiony w 1999 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ na wniosek Światowej Konferencji Ministrów Odpowiedzialnych za Sprawy Młodzieży
15 sierpnia	Dzień Wojska Polskiego Ustanowiony dla upamiętnienia zwycięskiej bitwy o Warszawę z bolszewikami w 1920
23 sierpnia	Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu Ustanowiony przez Parlament Europejski w 2008 w 70. rocznicę Paktu Ribbentrop - Mołotow
28 sierpnia	Święto Polskiego Lotnictwa Upamiętniające zwycięstwo Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury podczas Międzynarodowych Zawodów Lotniczych w Berlinie w 1932
31 sierpnia	Dzień Solidarności i Wolności Ustanowiony w 2005 w celu upamiętnienia 25. rocznicy historycznego zrywu Polaków do wolności
1 września	Światowy Dzień Pokoju Obchodzony w rocznicę wybuchu II wojny światowej w 1939

1 września	Dzień Weterana Święto obchodzone od 1997, ustanowione przez Sejm RP jako hołd obrońcom Ojczyzny
8 września	Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem Ustanowiony przez UNESCO w 1965, obchodzony od 1966
10 września	Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom
12 września	Światowy Dzień Pierwszej Pomocy Ustanowiony przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Międzynarodowego Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, obchodzony w drugą sobotę września
17 września	Dzień Sybiraka Obchodzony dla uczczenia pamięci Polaków z Kresów Wschodnich II RP deportowanych do więzień i łagrów ZSRR w latach 1940-56, ustanowiony na dzień rocznicy napaści ZSRR na Polskę
21 września	Światowy Dzień Walki z Chorobą Alzheimera Obchodzony od 1994
22 września	Europejski Dzień bez Samochodu Obchodzony w Polsce od 2002, pod patronatem Ministerstwa Środowiska
27 września	Światowy Dzień Turystyki Obchodzony na wniosek Światowej Organizacji Turystyki od 1980
27 września	Dzień Podziemnego Państwa Polskiego Obchodzony w rocznicę utworzenia w 1939 sił zbrojnych w kraju (Polska)
27 września	Międzynarodowy Dzień Ludzi niesłyszących Obchodzony w ostatnią niedzielę września od 1958 z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Niesłyszących
30 września	Dzień Chłopaka
1 października	Międzynarodowy Dzień Muzyki Ustanowiony na wniosek Międzynarodowej Rady Muzyki w 1975
1 października	Międzynarodowy Dzień Lekarza Obchodzony od 1984
1 października	Międzynarodowy Dzień Osób Starszych Ustanowiony przez ONZ w 1991, obchodzony w rocznicę pierwszego posiedzenia Światowej Organizacji ds. Ludzi Starszych

4 października	Światowy Dzień Ochrony Zwierząt Obchodzony w dniu św. Franciszka z Asyżu
9 października	Światowy Dzień Unii Pocztovej Obchodzony w rocznicę założenia Światowej Unii Pocztovej
9 października	Dzień Filatelisty Obchodzony w Polsce w myśl Statutu Polskiego Związku Filatelistów od 2004
10 października	Światowy Dzień Zdrowia Ustanowiony przez Pierwsze Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), obchodzony od 1950
14 października	Dzień Edukacji Narodowej Ustanowiony dla uczczenia powołania Komisji Edukacji Narodowej w 1777, pierwszego ministerstwa oświaty (Polska)
15 października	Międzynarodowy Dzień Niewidomych - „Dzień Białej Laski” Uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w Warszawie w 1993
16 października	Dzień Papieża Jana Pawła II Ustanowiony w 2005 dla oddania hołdu największemu autorytetowi XX w., przypadający w rocznicę dnia wyboru kardynała Karola Wojtyły na Papieża
17 października	Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem Obchodzony od 1987 z inicjatywy Międzynarodowego Ruchu ATD „Czwarty Świat”; od 1993 uznany przez ONZ
17 października	Dzień Walki z Rakiem Ogłoszony przez prezydenta RP - Aleksandra Kwaśniewskiego w 1997
18 października	Dzień Łączności, Dzień Poczty Polskiej
23 października	Międzynarodowy Dzień Bibliotek Szkolnych Zainicjowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliotekarzy Szkolnych
24 października	Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych Obchodzony w rocznicę wejścia w życie Karty ONZ w 1945
24 października	Światowy Dzień Informacji Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1972

27 października	Światowy Dzień Modlitw o Pokój
31 października	Światowy Dzień Oszczędzania Obchodzony z inicjatywy przedstawicieli największych banków europejskich od 1924
3 listopada	Dzień św. Huberta - Święto Myśliwych
10 listopada	Międzynarodowy Dzień Młodzieży
11 listopada	Narodowe Święto Niepodległości
14 listopada	Światowy Dzień Zwalczania Cukrzycy
15 listopada	Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych Obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji PEN-Clubu
16 listopada	Międzynarodowy Dzień Tolerancji Proklamowany przez UNESCO, obchodzony od 1996
17 listopada	Międzynarodowy Dzień Studentów Obchodzony od 1941 w rocznicę prześladowań studentów czeskich przez hitlerowców w 1939
19 listopada	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci
21 listopada	Światowy Dzień Życzliwości Obchodzony od 1973
25 listopada	Dzień Kolejarza
29 listopada	Dzień Podchorążego Obchodzony na pamiątkę nocy listopadowej 1830
1 grudnia	Światowy Dzień Walki z AIDS Ogłoszony przez WHO z inicjatywy Międzynarodowej Konferencji AIDS w Londynie w 1988
2 grudnia	Światowy Dzień Walki z Uciskiem Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1984
3 grudnia	Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych Ogłoszony przez ONZ w 1992
4 grudnia	Barbórka - Dzień Górnika, Naftowca i Gazownika

5 grudnia	Dzień Wolontariusza
Ogłoszony w 1985 z inicjatywy Zgromadzenia Ogólnego ONZ, obchodzony od 1986
7 grudnia	Międzynarodowy Dzień Lotnictwa Cywilnego
Proklamowany w 1996 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
10 grudnia	Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka
Obchodzony w rocznicę uchwalenia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948)
10 grudnia	Dzień Ochrony Praw Dziecka
Obchodzony w myśl Konwencji Praw Dziecka uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989
13 grudnia	Dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego
Święto uchwalone 6 grudnia 2002 poprzez aklamację przez Sejm RP, obchodzone w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego

KALENDARZ ROCZNIC I WYDARZEŃ

Kalendarz ma układ miesięczny. Liczba umieszczona w nawiasie oznacza rocznicę odnoszącą się do daty wydarzenia.

- 2022 Rok Marii Konopnickiej**
Ogłoszony przez Senat i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 180. rocznicą urodzin pisarki.
- 2022 Rok Wandy Rutkiewicz**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 30. rocznicą zaginięcia himalaistki.
- 2022 Rok Józefa Wybickiego**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 275. rocznicą urodzin, 200. rocznicą śmierci oraz 225. rocznicą powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” oraz 95. rocznicą ustanowienia hymnu polskiego.
- 2022 Rok Marii Grzegorzewskiej**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 100. rocznicę powstania z inicjatywy Grzegorzewskiej Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej.
- 2022 Rok Marii Konopnickiej w Kaliszu**
Ogłoszony decyzją Rady Miasta Kalisza w związku z 180. rocznicą urodzin pisarki związanej z Kaliszem.

STYCZEŃ

- 01.01.1467** (555) Urodził się Zygmunt I Stary, król polski i wielki książę litewski, ojciec Zygmunta II Augusta, (zm. 1548).
- 01.01.1917** (105) Urodził się Jan Olechowski, poeta, prozaik, publicysta; komentator polityczny Radia Wolna Europa, (zm. 1956).
- 01.01.1922** (100) Urodził się Andrzej Holski, śpiewak operowy, solista Opery Warszawskiej, niezapomniany wykonawca arii Miecznika ze *Strasznego dworu* Stanisława Moniuszki, (zm. 2000).
- 01.01.1967** (55) Odbyla się premiera komedii muzycznej *Małżeństwo z rozsądku* w reż. Stanisława Barei z udziałem m.in. Elżbiety Czyżewskiej i Daniela Olbrychskiego.
- 02.01.1752** (270) Urodził się Franciszek Zabłocki, komediopisarz, poeta oświeceniowy, uczestnik *Obiadów Czwartkowych*, autor komedii: *Zabobonnik*, *Fircyk w zalotach*, *Sarmatyzm* (zm. 1821).
- 02.01.1957** (65) Z inicjatywy Sekretariatu Komitetu Centralnego PZPR utworzono tygodnik *POLITYKA*, czasopismo o charakterze politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym.
- 03.01.1892** (130) Urodził się John Ronald Reuel Tolkien, angielski pisarz, mistrz literatury fantasy; autor książek: *Hobbit, czyli tam i z powrotem*, *Władca Pierścieni*, (zm. 1973).
- 03.01.1912** (110) Urodził się Marian Pisarek, pilot myśliwski dywizjonu 303, dowódca 1. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego w stopniu majora; zginął 29.04.1942 w walce powietrznej nad Francją; jako pierwszy polski pilot odznaczony pośmiertnie Krzyżem Złotym Orderu Wojennego *Virtuti Militari*.
- 05.01.1927** (95) Urodził się Władysław Ślesicki, reżyser filmów dokumentalnych i fabularnych; twórca obrazów *W pustyni i w puszczy*, *Śpiewy po rosie*, (zm. 2008).
- 06.01.1412** (610) Urodziła się Joanna d’Arc, zwana *Dziewicą Orleańską*; bohaterka narodowa i patronka Francji, przywódczyni armii francuskiej podczas Wojny Stuletniej; ogłoszona świętą w 1920 przez papieża Benedykta XV; spalona na stosie 30.05.1431 w Rouen.
- 06.01.1822** (200) Urodził się Heinrich Schliemann, niemiecki archeolog amator, odkrywca ruin Troi, Myken i Tirynsu, (zm. 1890).
- 06.01.1852** (170) Zmarł Louis Braille, francuski nauczyciel ociemniały od trzeciego roku życia, twórca pisma punktownego dla niewidomych do czytania za pomocą dotyku, (ur. 1809).

- 08.01.1642** (380) Zmarł Galileusz właśc. Galileo Galilei, włoski filozof, astronom, twórca nowożytnej mechaniki i astrofizyki, odkrywca prawa ruchu wahadła i swobodnego spadania ciał, konstruktor lunety astronomicznej, (ur. 1564).
- 08.01.1947** (75) Premiera pierwszego zrealizowanego po wojnie pełnometrażowego filmu fabularnego *Zakazane piosenki* w reż. Leonarda Buczkowskiego w warszawskim kinie Palladium.
- 08.01.1947** (75) Zmarł Tadeusz Kutrzeba, generał; podczas kampanii wrześniowej dowódca Armii Poznań; autor książki *Bitwa nad Bzurą 9-22 wrzesień 1939 r.*, (ur. 1886).
- 10.01.1912** (110) Urodziła się Wanda Żółkiewska, pisarka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży: *Ślady rysich pazurów*, *Przyjaciele mojego dzieciństwa*, (zm. 1989).
- 11.01.1922** (100) Po raz pierwszy zastosowano odkrytą w 1921 insulinę, podając ją 14-letniemu choremu na cukrzycę Kanadyjczykowi; umożliwiło to chłopcu powrót do normalnego życia.
- 12.01.1822** (200) Urodził się Étienne Lenoir, francuski wynalazca lotniczej wersji silnika spalinowego, (zm. 1900).
- 13.01.2007** (15) Zmarł Mieczysław Wojnicki właśc. Mieczysław Jarca, śpiewak operetkowy, piosenkarz, aktor; wykonawca znanych przebojów w latach sześćdziesiątych: *Jabłuszko pełne snu*, *Zakochani są wśród nas* (ur. 1919).
- 14.01.1742** (280) Zmarł Edmund Halley, angielski astronom i matematyk; odkrył ruchy własne gwiazd oraz istnienie eliptycznych orbit kometarnych, przepowiadając powrót komety znanej dziś jako *Kometa Halleya* (ur. 1656).
- 14.01.1942** (80) Urodził się Krzysztof Klenczon, kompozytor, wokalista; gitarzysta zespołów: Czerwone Gitary i Trzy Korony, (zm. 1981).
- 14.01.1982** (40) Ukazał się pierwszy numer rządowego dziennika *RZECZPOSPOLITA*.
- 15.01.1882** (140) Urodził się Florian Znaniecki, filozof; twórca polskiej socjologii akademickiej, przedstawiciel socjologii humanistycznej, współautor opracowania *Chłop polski w Europie i Ameryce*, (zm. 1958).
- 15.01.1907** (115) Urodził się Janusz Kusociński, lekkoatleta, mistrz olimpijski; uczestnik kampanii wrześniowej 1939 i żołnierz podziemia; rozstrzelany przez Niemców w Palmirach koło Warszawy 21.06.1940.

- 15.01.1922** (100) Urodził się Henryk Paweł Kozłowski pseud. „Kmita”, żołnierz podziemia, porucznik AK, ostatni dowódca kompanii *Maciek* batalionu *Zośka*, podharcistrz, członek Koła Byłych Żołnierzy AK w Montrealu, (zm. 2007).
- 16.01.1867** (155) Zmarła Konstancja Łubieńska, pisarka; przyjaciółka Adama Mickiewicza, którego poznała w 1831w Śmiełowie, korespondencję z wieszczem ogłosiła w publikacji *Listy śp. Adama Mickiewicza do pani Konstancji*, (ur. 1789).
- 17.01.1732** (290) Urodził się Stanisław August Poniatowski - ostatni król Polski, mecenas nauki i sztuki, założyciel Szkoły Rycerskiej, współtwórca *Konstytucji 3 Maja*, (zm. 1798).
- 18.01.1882** (140) Urodził się Alan Alexander Milne, angielski pisarz; autor książek dla dzieci, twórca postaci Kubusia Puchatka, (zm. 1956).
- 18.01.1902** (120) W *TYGODNIKU ILUSTROWANYM* ukazał się pierwszy odcinek powieści Władysława Reymonta *Chłopi*.
- 18.01.2002** (20) Zmarła Helena Majdaniec, piosenkarka; współpracowała z zespołami Czerwono-Czarni, Niebiesko-Czarni; znana z przebojów *Rudy rydz*, *Czarny Ali Baba*, (ur. 1941).
- 18.01.2021** (1) Zmarła Maria Koterbska, piosenkarka, szczególnie popularna w latach 50. i 60. XX w. Jej największe przeboje to m.in. *Augustowskie noce*, *Brzydula i rudzielec*, *Karuzela*, *Parasolki*, *Serduszko puka w rytmie cza cza*, *Wrocławska piosenka*, *Do grającej szafy grosik wrzucić*, (ur. 1924)
- 19.01.1887** (135) Urodził się Karol Stryjeński, architekt, rzeźbiarz, grafik, działacz społeczny; projektant mauzoleum Jana Kasprowicza w Zakopanem, nieistniejących już schronisk górskich w Dolinie Pięciu stawów Polskich i na Hali Gąsienicowej, (zm. 1932).
- 19.01.1912** (110) Urodził się Henryk Fajt, kompozytor, pedagog; żołnierz AK, twórca muzyki do pieśni partyzanckich *Jędrusiowa dola*, *Wróć chłopcy malowani*, *Dywizjon 303*, (zm. 1988).
- 19.01.1922** (100) Urodził się Jerzy Kawalerowicz, reżyser i scenarzysta filmowy pochodzenia ormiańskiego; twórca ekranizacji *Faraona* i *Quo vadis*, (zm. 2007).
- 20.01.1922** (100) Urodził się Janusz Przymanowski, pisarz, dziennikarz, publicysta, scenarzysta filmowy; popularność przyniosła mu sfilmowana powieść *Czterej pancerni i pies*, (zm. 1998).

- 21.01.1912** (110) Urodził się Alfred Szklarski, pisarz, autor książek dla dzieci i młodzieży, żołnierz AK, uczestnik powstania warszawskiego; twórca cyklu powieści o przygodach Tomka Wilmowskiego, (zm. 1992).
- 21.01.1947** (80) Urodził się Bogusław Mec, kompozytor, piosenkarz, artysta plastyk; znany z przebojów: *Jej portret*, *Na pozór*, (zm. 2012).
- 22.01.1877** (145) Urodził się Bolesław Leśmian właśc. Lesman, poeta, prozaik, eseista, tłumacz; autor zbiorów wierszy: *Sad rozstajny*, *Łąka*, *Napój cienisty*, baśni prozą: *Przygody Sindbada Żeglarza*, *Klechdy sezamowe*, (zm. 1937).
- 22.01.2017** (5) Zmarł Jerzy Tomasz Świdorski pseud. Lubicz, lekarz kardiolog, profesor nauk medycznych, powstaniec warszawski; 1.10.1983 dokonał odsłonięcia pomnika Małego Powstańca; autor publikacji: *Dziennik harcerza powstańca*, *63 dni w dzienniczku czternastoletniego chłopca*, *Harcerze 1944-1956. Najmłodsi w Powstaniu Warszawskim, drugiej konspiracji i więzieniach bezpieki*, (ur.1929).
- 22.01.2021** (1) Zmarł Henryk Jerzy Chmielewski ps. Papcio Chmiel, grafik, rysownik i publicysta, autor serii komiksowej *Tytus, Romek i A'Tomek*, powstaniec warszawski. Kawaler Orderu Orła Białego, (ur. 1923).
- 23.01.1832** (190) Urodził się Edward Manet, francuski malarz, grafik, prekursor impresjonizmu; autor obrazów: *Śniadanie na trawie*, *Olimpia*, (zm. 1883).
- 23.01.1927** (95) W Warszawie odbyła się inauguracja I Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.
- 24.01.1947** (75) W koncernie IBM powstał pierwszy komputer, który przetwarzał dane posługując się programami operacyjnymi.
- 24.01.2007** (15) Zmarła Krystyna Feldman, aktorka teatralna i filmowa; odtwórczyni głównej roli w filmie *Mój Nikifor*, (ur. 1916).
- 25.01.1882** (140) Urodziła się Virginia Woolf, angielska pisarka i krytyk literacki; autorka powieści: *Podróż w świat*, *Pani Dalloway*, *Do latarni morskiej*, (zm. 1941).
- 25.01.1912** (110) Urodził się Marian Brandys, prozaik, reportażysta; autor książek: *Śladami Stasia i Nel*, *Kozietulski i inni*, *Koniec świata szwależerów*, (zm. 1998).
- 26.01.1917** (110) Zmarła Antonina Domańska, powieściopisarka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży: *Historia żółtej ciżemki*, *Paziowie króla Zygmunta*, (ur. 1853).

- 26.01.2007** **(15)** Polska podpisała ACTA.
- 26.01.2021** **(1)** Zmarł Roman Pawlicki, aktor telewizyjny i teatralny, działacz polityczny, (ur. 1935).
- 27.01.1832** **(190)** Urodził się Lewis Carroll właśc. Charles Lutwidge Dodgson, brytyjski pisarz, matematyk, fotograf; autor powieści *Przygody Alicji w Krainie Czarów* oraz jej kontynuacji *O tym, co Alicja odkryła po drugiej stronie lustra*, (zm. 1898).
- 28.01.1687** **(335)** Zmarł Jan Heweliusz, gdański astronom, twórca nowożytnej selenografii, autor katalogu gwiazd i pierwszych map księżyca, założyciel obserwatorium astronomicznego w Gdańsku, (ur. 1611).
- 28.01.1887** **(135)** Urodził się Artur Rubinstein, pianista – wirtuoz, wykonawca muzyki Chopina, Brahmsa, Schuberta, Dworzaka i Szymanowskiego, (zm. 1982).
- 28.01.2021** **(1)** Zmarł Ryszard Kotys, aktor filmowy, telewizyjny, teatralny i dubbingowy, reżyser i scenarzysta, znany m.in. z roli w serialu *Świat według Kiepskich*. (ur. 1935).
- 31.01.1662** **(360)** Podpisano traktat rozejmowy polsko-moskiewski w Andruszowie, Dniepr stał się granicą obu państw.
- 31.01.1797** **(225)** Urodził się Franciszek Schubert, austriacki kompozytor okresu romantyzmu, skomponował ponad 600 pieśni, 8 symfonii (w tym słynną *Niedokończoną*), 15 kwartetów smyczkowych i 21 sonat fortepianowych, (zm. 1828).
- 31.01.1867** **(155)** Urodził się Mariusz Zaruski, pionier polskiego żeglarsstwa i wychowania morskiego, generał brygady Wojska Polskiego, taternik; twórca Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, instruktor harcerski ZHP i wychowawca młodzieży, (zm. 1941).

LUTY

- 01.02.1717** **(305)** Obrady Sejmu Niemego w Warszawie; podczas jednodniowej sesji zatwierdzono układ króla Augusta II Mocnego ze szlachtą, który zapoczątkował protekcję Rosji nad Rzeczpospolitą ograniczając jej suwerenność.
- 01.02.1992** **(30)** Sejm przyjął ustawę uznającą wprowadzenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 za nielegalną.
- 02.02.1882** **(140)** Urodził się James Joyce, irlandzki pisarz; autor: *Ulissesa*, *Portretu artysty z czasów młodości* oraz *Dublińczyków*, (zm. 1941).

- 02.02.1907** (115) Zmarł Dymitr Mendelejew, rosyjski chemik, twórca układu okresowego pierwiastków chemicznych, (ur. 1834).
- 02.02.2007** (15) Pałac Kultury i Nauki w Warszawie został wpisany do rejestru zabytków.
- 03.02.1987** (35) Himalaiści Artur Hajzer i Jerzy Kukuczka dokonali pierwszego zimowego wejścia na ośmiotysięcznik Annapurna (8091 m. n.p.m.).
- 03.02.1997** (25) Zmarł Bohumil Hrabal, czeski pisarz; autor powieści *Skarby świata całego* oraz *Pociągi pod specjalnym nadzorem*, która stała się kanwą nagrodzonego Oskarem filmu fabularnego Jiříego Menzla, (ur. 1914).
- 04.02.1617** (405) Zmarł Lodewijk Elzevier, niderlandzki księgarz, wydawca; założyciel jednego z najśłynniejszych wydawnictw w dziejach, (ur. 1540).
- 04.02.1902** (120) Urodził się Charles A. Lindbergh, amerykański pilot, generał, pionier awiacji, w 1927 dokonał pierwszego samotnego przelotu nad Atlantykiem, (zm. 1974).
- 04.02.1947** (75) Początek obrad Sejmu Ustawodawczego, powołanego po wyborach styczniowych; na prezydenta wybrano Bolesława Bieruta.
- 06.02.1947** (75) Józef Cyrankiewicz został powołany przez sejm na stanowisko premiera PRL; sprawował ten urząd najdłużej w historii Polski (1947-52 i 1954-70).
- 06.02.2021** (1) Zmarł Krzysztof Kowalewski, aktor filmowy, telewizyjny, teatralny, kabaretowy i radiowy, pedagog. Znany z licznych ról komediowych. Na filmowym ekranie zadebiutował w 1960 w filmie Aleksandra Forda *Krzyżacy*, wystąpił w około 120 filmach i serialach telewizyjnych. Zagrał ponad tysiąc ról w Teatrze Polskiego Radia. Przez wiele lat był wykładowcą w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie, (ur. 1937).
- 07.02.1812** (210) Urodził się Charles Dickens, angielski pisarz, odtwórca życia i obyczajowości XIX-wiecznej Anglii; autor powieści: *Opowieść wigilijna*, *Klub Pickwicka*, *David Copperfield*, (zm. 1870).
- 07.02.1867** (155) We Lwowie powstało Towarzystwo Gimnastyczne Sokół, pierwsza na ziemiach polskich organizacja propagująca kulturę fizyczną, ale także postawy patriotyczne; zakazane w czasach PRL, reaktywowane w 1989.
- 07.02.1877** (145) Urodził się Feliks Nowowiejski, kompozytor, pedagog; twórca oratorium *Quo Vadis*, autor muzyki do *Roty* Marii Konopnickiej, (zm. 1946).

- 08.02.1787** **(235)** Urodził się Jan Zygmunt Skrzynecki, oficer napoleoński, generał wojska polskiego i wódz powstania listopadowego, (zm. 1860).
- 08.02.1922** **(100)** Urodził się Tadeusz Gajcy, poeta, prozaik i dramaturg; redaktor konspiracyjnego pisma *SZTUKA I NARÓD*, żołnierz AK, zginął w powstaniu warszawskim 16.08.1944.
- 08.02.1987** **(35)** Zmarła Papusza właśc. Bronisława Wajs, wywodząca się z grupy etnicznej Polska Roma (polscy Romowie nizinni); pierwsza znana poetka cygańska pisząca w języku romskim, (ur. 1910).
- 08.02.2021** **(1)** Zmarł Szewczyk Michał, właśc. Eugeniusz Szewczyk aktor teatralny, filmowy, telewizyjny i dubbingowy, pedagog, znany z roli w *Eriocie*, *Historii żółtej ciżemki*, (ur. 1934).
- 09.02.1902** **(120)** Urodził się Kazimierz Lisiecki pseud. Dziadek, pedagog, wychowawca młodzieży, społecznik, inicjator powstania Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Ulicy; pionier pedagogiki opiekuńczej i twórca nowego nurtu w systemie opiekuńczym w Polsce, (zm. 1976).
- 09.02.1992** **(30)** Zmarł Alex Haley, amerykański pisarz i dziennikarz; laureat Nagrody Pulitzera; autor głośnej powieści *Korzenie*, (ur. 1921).
- 09.02.2007** **(15)** Ostatni operator telekomunikacyjny w Polsce zrezygnował z usług teleksowych.
- 10.02.1837** **(185)** Zginął w wyniku pojedynku Aleksander Puszkina, poeta, dramaturg, prozaik, przedstawiciel rosyjskiego romantyzmu; autor poematów: *Eugeniusz Oniegin*, *Rusłan i Ludmiła* oraz dramatu *Borys Godunow*, (ur. 1799).
- 10.02.1957** **(65)** W stolicy Sudanu - Chartumie, rozpoczęły się pierwsze rozgrywki piłkarskiego Pucharu Narodów Afryki.
- 11.02.1807** **(215)** Urodził się Napoleon Orda, rysownik, malarz, pianista i kompozytor; twórca ponad tysiąca akwarel i rysunków przedstawiających zabytkowe miejsca na ziemiach polskich, (zm. 1883).
- 11.02.1847** **(175)** Urodził się Thomas Alva Edison, amerykański wynalazca-samouk; twórca czasopisma naukowego *SCIENCE*, właściciel ponad 1000 patentów, wynalazł m.in. fonograf, udoskonalił żarówkę i telefon, (zm. 1931).
- 11.02.1972** **(50)** Zmarł Marian Hemar właśc. Jan Maria Heschel, poeta, satyryk, komediopisarz związany z kabaretami literackimi *Qui Pro Quo* i *Cyrulik Warszawski*; znany jako autor skeczy, dowcipów, szopek politycznych i kilku tysięcy piosenek, (ur. 1901).

- 12.02.1947** (75) W Paryżu odbył się pokaz pierwszej autorskiej kolekcji mody Christiana Diora, znanej jako *New Look*.
- 12.02.2017** (5) Zmarła Krystyna Sienkiewicz, polska aktorka teatralna, filmowa i telewizyjna, wykonawczyni piosenki poetyckiej, (ur. 1935).
- 13.02.1582** (440) Papież Grzegorz XIII wydał bullę o wprowadzeniu kalendarza gregoriańskiego.
- 13.02.1857** (165) W Poznaniu 42 entuzjastów nauki założyło *Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk*, którego pierwszym prezesem został filozof i arystokrata August Cieszkowski.
- 14.02.1757** (265) Urodził się książę Kazimierz Nestor Sapieha, marszałek Sejmu Czteroletniego, współtwórca Konstytucji 3 maja, (zm. 1798).
- 14.02.1817** (205) Zmarł Onufry Kopczyński, duchowny katolicki, pijar, pedagog; autor pierwszego podręcznika gramatyki języka polskiego *Gramatyka dla szkół narodowych* (1778-82) oraz polskiej terminologii gramatycznej, (ur. 1735).
- 14.02.1942** (80) Z rozkazu premiera Rządu RP na Uchodźstwie i jednocześnie Naczelnego Wodza, gen. Władysława Sikorskiego, Związek Walki Zbrojnej został przekształcony w Armię Krajową.
- 15.02.1957** (65) Ukazał się pierwszy numer dziecięcego miesięcznika *Miś* (wydawany do 2010).
- 16.02.1757** (265) Urodził się Julian Ursyn Niemcewicz, pisarz, działacz polityczny, dziennikarz, poseł na Sejm Czteroletni, przewodniczący Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych; twórca pierwszej polskiej komedii politycznej *Powrót pośła*, (zm. 1841).
- 16.02.1897** (125) Urodził się Jan Cybis, malarz kolorysta, pedagog, krytyk sztuki; współzałożyciel grupy kapistów, (zm. 1972).
- 16.02.1937** (85) Amerykański chemik Wallace Carothers, pracownik koncernu DuPont, opatentował nylon.
- 17.02.1827** (195) Zmarł Johann Heinrich Pestalozzi, szwajcarski pedagog, pisarz; autor pierwszej teorii nauczania początkowego, (ur. 1746).
- 17.02.1877** (145) Urodził się André Maginot, francuski polityk, twórca systemu fortyfikacji (*Linia Maginota*), budowanego w latach 1929-40 na wschodniej granicy Francji, (zm. 1932).
- 19.02.1812** (210) Urodził się Zygmunt Krasiński, poeta i dramaturg okresu romantyzmu; autor dzieł: *Irydion*, *Nie-Boska komedia*, *Psalmy przyszłości*, (zm. 1859).

- 19.02.1922** (100) Urodził się Władysław Bartoszewski, historyk, publicysta, polityk, dyplomata; więzień Auschwitz, żołnierz AK, uczestnik powstania warszawskiego; senator IV kadencji, w latach 2007-15 sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; Kawaler Orderu Orła Białego, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata; (zm. 2015).
- 19.02.1947** (75) Sejm przyjął ustawę konstytucyjną tzw. *Małą Konstytucję 1947*; określała ona m.in. ustrój Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązywała do uchwalenia Konstytucji PRL w 1952.
- 20.02.1797** (225) Zmarł Dominik Merlini, najwybitniejszy architekt czasów stanisławowskich, Włoch mieszkający w Polsce od 1773, posiadający tytuł Architekta Rzeczypospolitej; budowniczy warszawskich Łazienek, (ur. 1730).
- 20.02.1987** (35) Zmarł Jan Ciecierski, aktor, znany z wieloletnich występów w słuchowisku *Matysiakowie*; autor wspomnień *Mistrzowie i koledzy* (1979) oraz *Zwyczajne życie aktora* (1989), (ur. 1899).
- 21.02.1937** (85) Powstał Obóz Zjednoczenia Narodowego (OZON), sanacyjna organizacja polityczna w II Rzeczypospolitej.
- 21.02.1947** (75) Amerykański naukowiec Edwin Land zaprezentował pierwszy aparat do fotografii typu Polaroid, produkowany do 2008.
- 22.02.1512** (510) Zmarł Amerigo Vespucci, włoski żeglarz, od jego imienia wywodzi się nazwa kontynentu amerykańskiego, (ur. 1454).
- 22.02.1857** (165) Urodził się Heinrich Rudolf Hertz, niemiecki fizyk; odkrywca fal elektromagnetycznych, (zm. 1894).
- 22.02.1987** (35) Zmarł Andy Warhol, amerykański artysta, rysownik, ilustrator czasopism, twórca pop-artu, (ur. 1928).
- 23.02.1947** (75) W Londynie założono Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO).
- 24.02.1397** (625) W Radzynie Chelmińskim została zawiązana antykrzyżacka organizacja szlachty *Związek Jaszczurczy*.
- 24.02.1912** (110) Urodziła się Zofia Chądzyńska, pisarka, popularyzatorka literatury iberoamerykańskiej, tłumacz literatury Cortáзара i Borgesa (obu pisarzy poznała osobiście) oraz pierwszych opowiadań Márqueza, (zm. 2003).
- 25.02.1842** (180) Urodził się Karol May, niemiecki pisarz; autor powieści podróżniczo-przygodowych, z których najbardziej znany jest cykl o Dzikim Zachodzie z bohaterami Winnetou i Old Shatterhand (zm. 1912).

- 25.02.1907** (115) Urodził się Antoni Gołubiew, historyk, pisarz i publicysta katolicki; współzałożyciel dwutygodnika *PAX*, współtwórca grupy poetyckiej *Żagary*, autor powieści historycznej *Bolesław Chrobry*, (zm. 1979).
- 25.02.1942** (80) Generał Władysław Sikorski wydał rozkaz o sformowaniu polskiej 1. Dywizji Pancерnej w Szkocji pod dowództwem gen. Stanisława Maczka.
- 26.02.1802** (220) Urodził się Victor Hugo, francuski pisarz, poeta, dramaturg i polityk; autor powieści *Nędznicy*, (zm. 1885).
- 26.02.1832** (190) W Sali Pleyela odbył się paryski debiut Fryderyka Chopina.
- 26.02.1887** (135) Urodził się Stefan Grabiński, pisarz, przedstawiciel nurtu grozy, twórca horroru kolejowego, określany mianem *polskiego Poe*; autor zbiorów: *Demon ruchu*, *Księga ognia*, *Szalony Pątnik*, *Wyspa Itongo*, (zm. 1936).
- 26.02.1927** (95) *Mazurek Dąbrowskiego* autorstwa Józefa Wybickiego został oficjalnie uznany za polski hymn narodowy.
- 26.02.1977** (45) Na Wyspie Króla Jerzego na Antarktydzie została założona całoroczna Polska Stacja Antarktyczna im. Henryka Arctowskiego.
- 27.02.1822** (200) Urodził się Teofil Lenartowicz, etnograf, rzeźbiarz i poeta związany ze środowiskiem cyganerii warszawskiej; autor utworów patriotycznych, religijnych liryków opartych na folklorze mazowieckim oraz poematów historycznych, (zm. 1893).
- 27.02.1902** (120) Urodził się John Steinbeck, amerykański pisarz, dziennikarz; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1962, autor powieści: *Grona gniewu*, *Na wschód od Edenu*, *Myszy i ludzie*, (zm. 1968).
- 27.02.1957** (65) Ukazał się pierwszy numer, wychodzącego do dziś, tygodnika *POLITYKA*.
- 27.02.1982** (40) Zmarła Maria Kownacka, pisarka, autorka popularnych książek dla dzieci i młodzieży: *Plastusiowy pamiętnik*, *Kajtkowe przygody*, *Rogaś z doliny Roztoki*, (ur. 1894).
- 28.02.1812** (210) Zmarł Hugo Kołłątaj, filozof, pisarz, ideolog polskiego oświecenia, reformator szkolnictwa, współautor *Konstytucji 3 maja*, (ur. 1750).
- 29.02.1792** (230) Urodził się Gioacchino Antonio Rossini, włoski kompozytor, mistrz stylu *bel canto*; twórca oper komicznych: *Cyrulik sewilski*, *Włoszka w Algierze*, *Kopciuszek*, (zm. 1868).

MARZEC

- 01.03.1917** (105) Urodził się Stanisław Szwarc-Bronikowski, publicysta, podróżnik; realizator filmów: *Mongolskie Ballady*, *W cztery świata strony*, *U źródeł naszej cywilizacji*, (zm. 2010).
- 01.03.2002** (20) Zmarł Tadeusz Waław Korzybski, biochemik; twórca polskiej penicyliny, (ur. 1906).
- 02.03.2021** (1) Uruchomiono polską wersję sklepu internetowego Amazon.
- 03.03.1807** (215) Urodził się Kazimierz Władysław Wójcicki, pisarz, historyk, pamiętnikarz; uczestnik powstania listopadowego, zasłużony kronikarz życia kulturalnego i literackiego XIX w. Warszawy, (zm. 1879).
- 03.03.1847** (175) Urodził się Aleksander Graham Bell, amerykański fizyk szkockiego pochodzenia; wynalazca telefonu, (zm. 1922).
- 03.03.1972** (50) NASA wystrzeliła sondę Pioneer 10, na jej pokładzie umieszczono przekaz ludzkości do kosmicznych istot pozaziemskich - płytkę Pioneera.
- 04.03.1852** (170) Zmarł Mikołaj Gogol, rosyjski pisarz; autor komedii: *Ożenek*, *Rewizor* oraz powieści *Martwe dusze*, (ur. 1809).
- 04.03.1932** (90) Urodził się Ryszard Kapuściński, dziennikarz, publicysta, poeta, fotograf; zwany cesarzem reportażu, twórca *Wojny futbolowej*, *Imperium*, *Szachinszacha*, (zm. 2007).
- 04.03.2007** (15) Zmarł Tadeusz Nalepa, kompozytor, gitarzysta, wokalista, autor tekstów; twórca muzyki do filmów *Justyna*, oraz *Śmierć dziecięroba*, (ur. 1943).
- 05.03.1812** (210) Napoleon Bonaparte utworzył złożony z Polaków 5. Korpus Wielkiej Armii.
- 07.03.1997** (25) Zmarła Agnieszka Osiecka, autorka prozy, dramatów, poezji i tekstów piosenek: *Małgośka*, *Uciekaj moje serce*, *Niech żyje bal*, (ur. 1936).
- 07.03.2007** (15) Zmarł Tadeusz Kwiatkowski pseud. Noël Randon, prozaik, satyryk, scenarzysta, autor tekstów estradowych, członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich i PEN Clubu, twórca scenariusza do filmu *Rękopis znaleziony w Saragossie*, (ur. 1920).
- 08.03.1822** (200) Urodził się Ignacy Łukasiewicz, działacz niepodległościowy, aptekarz, pionier przemysłu naftowego; współautor metody funkcjonowania ropy naftowej, konstruktor pierwszej lampy naftowej, (zm. 1882).

- 08.03.1917** (105) Urodziła się Hanna Skarżanka, aktorka teatralna i filmowa; podczas II wojny światowej zbierała informacje dla polskiego wywiadu wojskowego; od 1942 należała do Kedywu Okręgu Wileńskiego AK, (zm. 1992).
- 09.03.1497** (525) Przebywający na studiach w Bolonii Mikołaj Kopernik, podczas obserwacji zakrycia gwiazdy Aldebaran przez Księżyc, doszedł do wniosku, że teoria geocentryczna budowy wszechświata jest błędna.
- 09.03.1652** (370) Po raz pierwszy doszło do zerwania obrad sejmku przez wykorzystanie zwyczajowego prawa *liberum veto*.
- 09.03.1777** (245) Urodził się Aleksander Orłowski, grafik, rysownik; wstąpił się jako realistyczny malarz koni i scen batalistycznych, (zm. 1832).
- 10.03.1822** (200) Zmarł Józef Wybicki, działacz polityczny, publicysta, dramatopisarz, poeta; autor *Pieśni Legionów Polskich we Włoszech (Mazurka Dąbrowskiego)*, (ur. 1747).
- 10.03.1827** (195) Urodził się Józef Bliziński, autor opowiadań i realistycznych komedii nawiązujących do tragedii Fredrowskiej: *Marcowy kawaler, Pan Damazy, Dzika różyczka*, (zm. 1893).
- 11.03.1892** (130) Urodził się Tadeusz Tański, inżynier mechanik, wynalazca; konstruktor pierwszego polskiego samochodu pancernego; zm. 23.03.1941 w obozie Auschwitz-Birkenau.
- 11.03.1942** (80) Urodził się Marek Kotański, psycholog, terapeuta; założyciel organizacji społecznych *Monar* i *Markot*, (zm. 2002).
- 11.03.1947** (75) Przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w Warszawie rozpoczął się proces Rudolfa Hessa, komendanta niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau.
- 12.03.1912** (110) Urodził się Adam Bromberg, wydawca książek o tematyce naukowej; inicjator wydania 12-tomowej *Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN*, (zm. 1993).
- 12.03.2007** (15) Parlament Węgier ustanowił 23 marca Dniem Przyjaźni Polsko-Węgierskiej.
- 13.03.1922** (100) Urodził się Józef Szajna, malarz, scenograf, reżyser, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie; w czasie II wojny światowej więzień hitlerowskich obozów w Oświęcimiu i Buchenwaldzie, (zm. 2008).
- 13.03.1947** (75) Urodził się Jacek Bierezin, poeta, reprezentant tzw. *Nowej Fali*, działacz opozycyjny w PRL, taternik, publicysta, (zm. 1993).

- 14.03.1887** **(135)** Urodził się Leon Schiller, twórca teatru polskiego, autor znakomitych inscenizacji m.in.: *Kordiana* Juliusza Słowackiego, *Dziadów* Adama Mickiewicza, *Burzy* Williama Szekspira, (zm. 1954).
- 14.03.2007** **(15)** Zmarł Zygmunt Kęstowicz, aktor; występował w radiowym słuchowisku *W Jezioranach*, w telewizyjnych programach dla dzieci *Pora na Telesfora* i *Piątek z Pankracym*; przez ostatnie 10 lat grał nestora rodu Lubiczów w serialu *Klan*, (ur. 1921).
- 15.03.1777** **(240)** Urodził się Józef Longin Sowiński, generał, dowódca obrony reduty na Woli w Warszawie w 1831, (zm. 1831).
- 15.03.1957** **(65)** Rozpoczęła się pierwsza powojenna wyprawa polskich archeologów do Egiptu, którą kierował prof. Kazimierz Michałowski.
- 15.03.2017** **(5)** Zmarł Wojciech Młynarski, polski poeta, reżyser, wykonawca piosenki autorskiej, satyryk, artysta kabaretowy, autor tekstów piosenek; członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, (ur. 1941).
- 16.03.1927** **(95)** Urodził się Stanisław Dulz, reżyser filmów rysunkowych związany ze Studium Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej; największe sukcesy przyniosły mu filmy z *Bołkiem i Lolkiem*, (zm. 2006)
- 17.03.1807** **(215)** Zmarł Kazimierz Narbutt, pedagog, filozof, pijar; współtwórca programów nauczania Komisji Edukacji Narodowej, autor pierwszego podręcznika logiki w języku polskim, (ur. 1738).
- 17.03.1957** **(65)** Powstała Rozgłośnia Harcerska (w ramach ZHP), najstarsza polska niepubliczna stacja radiowa; do 1960 funkcjonowała pod nazwą Radiostacja Harcerska; była jedyną stacją radiową w bloku państw socjalistycznych działającą poza strukturami radiowo-telewizyjnymi państwa.
- 17.03.2017** **(5)** Zmarł Derek Alton Walcott, karaibski poeta, pisarz, artysta; przedstawiciel postkolonialnej szkoły pisarstwa anglojęzycznego; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1992; od 2010 profesor University of Essex, (ur. 1930).
- 18.03.1842** **(180)** Urodził się Stéphane Mallarmé właśc. Étienne Mallarmé, francuski poeta, krytyk literacki; reprezentant literatury symbolizmu, twórca poematu *Popołudnie fauna*, którym zainspirował Claude'a Debussy'ego do skomponowania utworu muzycznego pod tym samym tytułem, (zm. 1898).
- 18.03.1932** **(90)** Urodził się John Hoyer Updike, amerykański pisarz; autor powieści *Czarownice z Eastwick*, (zm. 2009).
- 19.03.1542** **(480)** Urodził się Jan Zamoyski, kanclerz, hetman wielki koronny; założyciel Zamościa oraz fundator Akademii Zamoyskiej, (zm. 1605).

- 19.03.1797** (225) Urodził się Józef Korzeniowski, poeta, prozaik; jeden z prekursorów realizmu polskiego, autor dramatów: *Aniela*, *Mnich*, *Karpaccy górale*, (zm. 1863).
- 19.03.1842** (180) Z inicjatywy Michała Czajkowskiego założono w Turcji i poświęcono polską osadę, nazwaną później Adampolem.
- 20.03.1942** (80) Na ulicach okupowanej Warszawy pojawił się po raz pierwszy znak Polski Walczącej nazywany popularnie Kotwicą; utworzony z połączonych liter P i W symbolizował opór i walkę z okupantem, był to również symbol nadziei na odzyskanie niepodległości.
- 20.03.1957** (65) Rozpoczęto produkcję *Syreny*, pierwszego samochodu osobowego całkowicie polskiej konstrukcji.
- 21.03.1867** (155) Urodził się Stanisław Noakowski, architekt, malarz, rysownik, historyk sztuki; autor cyklu rysunków zwanych *suitą polską*, (zm. 1928).
- 21.03.1932** (90) Urodził się Andrzej Bursa, poeta, prozaik; autor poematu *Luiza* oraz powieści *Zabicie ciotki*, (zm. 1957).
- 22.03.1832** (190) Zmarł Johann Wolfgang von Goethe, niemiecki poeta okresu klasycyzmu, dramaturg, polityk; autor powieści epistolarnej *Cierpienia młodego Wertera* oraz dramatu *Faust*, (ur. 1749).
- 22.03.1957** (65) Urodził się Jacek Kaczmarski, poeta, prozaik; twórca piosenek o tematyce historycznej i społeczno-politycznej, identyfikowany jako głos antykomunistycznej opozycji zwłaszcza w okresie stanu wojennego, (zm. 2004).
- 23.03.1842** (180) Zmarł Stendhal właśc. Marie Henri Beyle, francuski pisarz; prekursor realizmu w literaturze, autor powieści: *Czerwone i czarne*, *Pustelnia parmeńska*, (ur. 1783).
- 24.03.1882** (140) Urodził się Zygmunt Jaksa-Chamiec, pionier polskiej radiofonii, organizator i pierwszy dyrektor spółki Polskie Radio, współinicjator budowy radiostacji w Raszynie, najsilniejszego wówczas nadajnika na świecie, (zm. 1948).
- 24.03.1967** (55) Rosnący w okolicy Piotrowic (woj. dolnośląskie) od ok. 1250 r. dąb *Chrobry* został uznany za pomnik przyrody.
- 24.03.2012** (10) W Warszawie otwarto most Marii Skłodowskiej-Curie.
- 25.03.1862** (160) Urodził się Gabriel Korbut, historyk literatury, leksykograf; autor bibliografii *Literatura polska*, (zm. 1936).

- 25.03.1867** (155) Urodził się Arturo Toscanini, włoski dyrygent, wybitna postać artystyczna XX w.; występował w La Scali i Metropolitan Opera, (zm. 1957).
- 25.03.1977** (45) W Warszawie powstał Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, opozycyjne ugrupowanie polityczne działające do 1981.
- 26.03.1827** (195) Zmarł Ludwig van Beethoven, niemiecki kompozytor, pianista, ostatni z tzw. klasyków wiedeńskich, a zarazem prekursor romantyzmu w muzyce; uznawany za jednego z największych twórców muzycznych wszech czasów, (ur. 1770).
- 27.03.1997** (25) Zmarł Zenon Wiktorczyk, aktor estradowy, satyryk; współtwórca Kabaretu Szpak oraz radiowego *Podwieczorku przy mikrofonie*, (ur. 1918).
- 28.03.1592** (430) Urodził się Jan Amos Komeński, czeski pedagog, filozof, reformator i myśliciel protestancki, senior braci czeskich w Lesznie; twórca i propagator jednolitego systemu powszechnego nauczania, (zm. 1670).
- 29.03.1807** (215) Niemiecki astronom samouk, Heinrich Wilhelm Olbers odkrył planetoidę *Westa 4*, najjaśniejszą znaną asteroidę i jedyną widoczną gołym okiem.
- 30.03.1857** (165) Urodziła się Gabriela Zapolska, aktorka, powieściopisarka, publicystka; autorka powieści *Janka*, zbioru opowiadań *Menażeria ludzka* oraz utworu dramatycznego *Moralność pani Dulskiej*, (zm. 1921).
- 30.03.1987** (35) Na antenie TVP2 ukazało się premierowe wydanie *Panoramy dnia* (od 2.09.1991 - *Panorama*).
- 31.03.1727** (295) Zmarł Izaak Newton, angielski fizyk, astronom, matematyk; odkrywca prawa powszechnego ciążenia, (ur. 1643).
- 31.03.1732** (290) Urodził się Joseph Haydn, austriacki kompozytor, najstarszy z klasyków wiedeńskich; twórca oratoriów: *Stworzenie świata*, *Pory roku* oraz symfonii, koncertów i muzyki kameralnej, (zm. 1809).
- 31.03.1892** (130) Urodził się Stanisław Maczek, legendarny dowódca I Dywizji Pancерnej Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, (zm. 1994).
- 31.03.2017** (5) Zakończył się proces likwidacji Ministerstwa Skarbu Państwa.

KWIECIEŃ

- 01.04.1872** (150) Urodził się Tadeusz Joteyko, kompozytor, dyrygent, pedagog; autor śpiewników i podręczników muzycznych, (zm. 1932).

- 01.04.1902** (120) Urodził się Józef Mackiewicz, pisarz i publicysta; w 1943 uczestniczył w ekshumacji grobów jeńców polskich w Katyniu; autor powieści *Droga donikąd*, (zm. 1985).
- 01.04.1952** (70) Zmarł Ferenc Molnár, węgierski pisarz, dramaturg, dziennikarz; autor powieści dla młodzieży *Chłopcy z Placu Broni*, (ur. 1878).
- 02.04.1872** (150) Zmarł Samuel Morse, amerykański wynalazca, twórca alfabetu telegraficznego, (ur. 1791).
- 02.04.1877** (145) Zmarła Delfina Potocka, arystokratka, muza Fryderyka Chopina i Zygmunta Krasińskiego, (ur. 1807).
- 02.04.1997** (25) Zgromadzenie Narodowe uchwaliło Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej.
- 03.04.1897** (125) Zmarł Johannes Brahms, niemiecki kompozytor, pianista i dyrygent okresu romantyzmu; komponował koncerty fortepianowe, symfoniczne, pieśni, muzykę kameralną; w 1880 wystąpił w Sali Saskiej w Krakowie, (ur. 1833).
- 04.04.1912** (110) Urodził się Jan Rybkowski, reżyser, scenograf, pedagog; kierownik artystyczny Zespołu Filmowego Rytm; twórca seriali: *Chłopi*, *Rodzina Połanieckich*, *Kariera Nikodema Dyzmy*, (zm. 1987).
- 04.04.1922** (100) Urodził się Elmer Bernstein, amerykański kompozytor; twórca muzyki filmowej m.in. do ekranizacji: *Siedmiu wspaniałych*, *Zabić drozda*, (zm. 2004).
- 05.04.2021** (1) Zmarł Krzysztof Krawczyk, wokalista, gitarzysta i kompozytor. W latach 1963–1973 i 1976 wokalista zespołu Trubadurzy, od 1973 artysta solowy. Podczas jego kariery wydano 129 oficjalnych płyt z jego muzyką. Wykonawca piosenek: *Parostatek*, *Mój przyjacielu*, *Byle było tak*, *Bo jesteś ty*, *Trudno tak*, (ur. 1946).
- 06.04.1922** (100) Sejm Ustawodawczy przyjął ustawę *O objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską*; Litwa Środkowa została włączona do Polski, a stolica Litwy przeniesiona do Kowna.
- 07.04.1947** (75) Zmarł Henry Ford, amerykański przemysłowiec; założyciel w 1903 w Detroit spółki Ford Motor Company, produkującej popularne na świecie samochody, (ur. 1863).
- 08.04.1807** (215) Urodził się Karol Libelt, filozof, działacz polityczny, społecznik; uczestnik powstania listopadowego, przedstawiciel tzw. *filozofii narodowej*; współtwórca Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, (zm. 1875).

- 09.04.2007** (15) Zmarł Piotr Kuncewicz, pisarz, krytyk literacki i teatralny, historyk literatury; wieloletni prezes Związku Literatów Polskich; autor felietonów na łamach miesięcznika *CZWARTY WYMIAR*, (ur. 1936).
- 09.04.2021** (1) Zmarł Książę Filip, książę Zjednoczonego Królestwa, brytyjski książę małżonek królowej Elżbiety II. W 2021 był najdłużej żyjącym małżonkiem władcy w historii imperium brytyjskiego, a także najstarszym współmałżonkiem kiedykolwiek panującego monarchy brytyjskiego, (ur. 1921).
- 10.04.1847** (175) Urodził się Joseph Pulitzer, amerykański dziennikarz, wydawca; fundator nagrody swojego imienia przyznawanej od 1917 za osiągnięcia w dziennikarstwie i publicystyce, (zm. 1911).
- 10.04.1912** (110) Brytyjski liniowiec pasażerski *Titanic*, wyruszył w swój tragicznie zakończony dziewiczy rejs z Southampton do Nowego Jorku, zderzył się z górą lodową w nocy z 14/15 kwietnia, w katastrofie zginęły 1502 osoby.
- 10.04.1922** (100) Urodził się Jerzy Lipman, operator filmowy; autor zdjęć do filmów: *Zezowate szczęście*, *Popioły*, *Pan Wołodyjowski*, (zm. 1983).
- 11.04.1852** (170) Urodził się Leon Wyczółkowski, malarz okresu Młodej Polski, grafik, rysownik, reprezentant realizmu; twórca pejzaży tatrzańskich i scen z życia górali, (zm. 1936).
- 11.04.1987** (35) Zmarł Erskine Caldwell, amerykański pisarz i publicysta; twórca licznych powieści i nowel ukazujących swoistość kulturową Południa USA, znany z wnikliwych reportaży i krytycznej publicystyki społecznej, autor powieści *Poletko Pana Boga*, (ur. 1903).
- 11.04.2007** (15) Kawalerem Orderu Uśmiechu została Irena Sendlerowa.
- 12.04.1832** (190) W nakładzie kilkuset egzemplarzy ukazało się w Paryżu pierwsze wydanie poezji przebywającego tam na emigracji Juliusza Słowackiego.
- 12.04.1982** (40) W Warszawie rozpoczęło nadawanie podziemne Radio Solidarność.
- 14.04.1917** (105) Zmarł Ludwik Zamenhof, lekarz, poliglota; twórca sztucznego, międzynarodowego języka esperanto, (ur. 1859).
- 15.04.1452** (570) Urodził się Leonardo da Vinci, włoski malarz, rzeźbiarz, architekt i uczonec; wybitny twórca epoki renesansu, do jego dzieł malarskich należą: *Ostatnia wieczerza*, *Dama z łasiczką*, *Mona Lisa*, (zm. 1519).
- 16.04.1967** (55) Na terenie byłego obozu masowej zagłady w Oświęcimiu-Brzezince odsłonięto Pomnik - Mauzoleum Ofiar Faszyzmu.

- 19.04.1882** (140) Zmarł Karol Darwin, angielski przyrodnik, twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych drogą doboru naturalnego, (ur. 1809).
- 20.04.1807** (210) Urodził się Wincenty Pol, poeta, etnograf, geograf, badacz Karpat; uczestnik powstania listopadowego; autor podręcznika dla kleryków *Geografia Ziemi Świętej w dwóch księgach*, za który otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu św. Grzegorza od papieża Piusa IX, (zm. 1872).
- 21.04.1982** (40) Zmarła Halina Rudnicka, pisarka, publicystka, pedagog; autorka książek dla młodzieży: *Chłopcy ze Starówki*, *Szeryf w spódnicy*, *Uczniowie Spartakusa*, (ur. 1909).
- 22.04.2012** (10) Zmarł Jan Suzin, prezenter telewizyjny, konferansjer, lektor filmowy; z wykształcenia architekt, (ur. 1930).
- 22.04.2017** (5) Zmarł Witold Pyrkosz, polski aktor filmowy, teatralny i dubbingowy. Znany z seriali takich jak *Czterej Pancerni i Pies*, *Janosik* czy *M jak miłość*, (ur. 1926).
- 23.04.997** (1025) Zmarł Wojciech, czeski duchowny, biskup, męczennik, patron Polski; zginął podczas misji do plemienia Prusów; ogłoszony świętym przez papieża Sylwestra II; wizerunek jego podobizny znajduje się na Drzwiach Gnieźnieńskich, (ur. ok. 956).
- 24.04.1942** (80) Zmarła Lucy Maud Montgomery, kanadyjska pisarka; autorka powieści dla młodzieży, znana z cyklu powieściowego o przygodach Ani Shirley: *Ania z Zielonego Wzgórza*, *Ania z Avonlea*, (ur. 1874).
- 25.04.1792** (230) Wykonano pierwszy wyrok śmierci przy użyciu gilotyny - skazańcem był pospolity bandyta Nicolas J. Pelletier, urządzenie to stało się symbolem terroru panującego w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej.
- 25.04.1917** (105) Urodziła się Ella Fitzgerald, amerykańska wokalistka jazzowa, zwana *Pierwszą Damą Piosenki*; wybitna śpiewaczka w historii tego gatunku; odznaczona Medalem Wolności przez prezydenta George'a Busha, (zm. 1996).
- 27.04.1867** (155) Urodził się Stanisław Bukowiecki, prawnik, działacz niepodległościowy; jeden z twórców sądownictwa w Polsce niepodległej, w latach 1917-18 minister sprawiedliwości, współzałożyciel Związku Młodzieży Polskiej Zet, (zm. 1944).
- 27.04.1882** (140) Zmarł Ralph Waldo Emerson, amerykański poeta, pisarz, eseista i myśliciel XIX w.; nazywany przez Adama Mickiewicza - *amerykańskim Sokratesem*, (ur. 1803).

- 27.04.1997** (25) Zmarł Piotr Skrzynecki, reżyser, scenarzysta, konferansjer; od 1956 współtwórca kabaretu *Piwnica pod Baranami*, którą kierował ponad 40 lat, (ur. 1930).
- 28.04.1512** (510) Zwycięstwo wojsk polsko-litewskich nad Tatarami Krymskimi w bitwie pod Łopusznem (znanej także jako bitwa pod Wiśniowcem).
- 28.04.1922** (100) Urodził się Alistair MacLean, szkocki pisarz; autor powieści o tematyce sensacyjnej, kryminalnej i wojennej: *Działa Nawarony*, *Tylko dla orłów*, (zm. 1987).
- 28.04.1962** (60) Zmarł Władysław Zambrzycki, pisarz, dziennikarz; redaktor pism satyrycznych i codziennych, autor powieści: *Pamiętnik Filipka*, *Kwaterna bożych pomyśleńców*, (ur. 1891).
- 28.04.2017** (5) Zmarł Andrzej Bieńkowski pseud. Andrzej Rumian, satyryk, poeta, dziennikarz; uczestnik powstania warszawskiego; współzałożyciel powojennego *Podwieczorku przy mikrofonie* i popularny autor oraz wykonawca tej audycji; członek zespołu cyklicznej radiowej audycji satyryczno-rozrywkowej *Tu dziewiątka*; współpracował z tygodnikami *SZPIŁKI* i *STOLICA* oraz z kabaretem *Dudek*, (ur.1925).
- 29.04.1907** (115) Urodził się Fred Zinnemann, amerykański reżyser filmowy pochodzenia austriackiego; znany jako twórca filmów: *W samo południe*, *Stąd do wieczności*, (zm. 1997).
- 30.04.1632** (390) Zmarł Zygmunt III Waza, król Polski i Szwecji, przed którym w 1611 car Wasyl IV Szujski złożył hołd; jeden z najdłużej panujących polskich monarchów, (ur. 1566).

MAJ

- 02.05.1437** (585) Urodził się Filip Kallimach właśc. Filippo Buonaccorsi, włoski humanista, poeta i prozaik piszący w języku łacińskim; starosta gostyński, sekretarz Kazimierza IV Jagiellończyka, doradca Jana I Olbrachta, zwolennik niezależności Polski od Papiestwa, (zm. 1497).
- 02.05.1857** (165) Zmarł Alfred de Musset, francuski pisarz, przedstawiciel romantyzmu; autor autobiograficznej powieści *Spowiedź dziecięcia wieku* oraz dramatów *Świecznik*, *Nie igra się z miłością*, (ur. 1810).
- 02.05.2021** (1) Zmarł Bronisław Cieślak, aktor, dziennikarz, prezenter telewizyjny i polityk. Odtwórca roli Sławomira Borewicza w serialu telewizyjnym *07 zgłoś się* i Bronisława Malanowskiego w serialu paradokumentalnym *Malanowski i Partnerzy*. Poseł na Sejm III i IV kadencji (1997–2005), (ur. 1943).

- 03.05.1917** (105) W portugalskiej wiosce w pobliżu Fatimy trojgu dzieciom po raz pierwszy ukazała się Matka Boża (objawienia trwały do 13 października), dzieciom zostały przekazane trzy tajemnice.
- 03.05.1927** (95) Poznańska rozgłośnia Polskiego Radia wyemitowała pierwszą reklamę radiową.
- 03.05.1952** (70) W Monachium rozpoczęła działalność sekcja polska Radia Wolna Europa.
- 03.05.1957** (65) Powstało Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej.
- 03.05.2007** (15) Uruchomiono kanał TVP Historia.
- 04.05.1887** (135) Zmarł Konstanty Julian Ordon, oficer wojska polskiego, powstaniec listopadowy; bohater *Reduty Ordona* Adama Mickiewicza, (ur. 1810).
- 07.05.1867** (155) Urodził się Władysław Reymont właśc. Rejment, prozaik, nowelista, przedstawiciel realizmu krytycznego i naturalizmu; autor powieści: *Komediantka*, *Ziemia obiecana* oraz *Chłopi*, za którą w 1924 otrzymał literacką Nagrodę Nobla, (zm. 1925).
- 08.05.1892** (130) Urodził się Stanisław Sosabowski, polski generał z okresu II wojny światowej, dowódca Samodzielnej Brygady Spadochronowej, uczestnik operacji *Market Garden* i walk o Arnhem, (zm. 1967).
- 09.05.1977** (45) Zmarł James Jones, amerykański powieściopisarz, autor opowiadań, specjalizujący się w tematyce wojennej; trwałą pozycję w literaturze zdobył powieścią *Stąd do wieczności*, (ur. 1921).
- 10.05.1892** (130) Urodził się Witold Elektorowicz, nazywany *trubadurem Warszawy*, aktor, piosenkarz, kompozytor; popularność zdobył w czasie okupacji śpiewając piosenki patriotyczne, (zm. 1968).
- 10.05.1947** (75) Zmarł Juliusz Osterwa właśc. Julian Maluszek, aktor, reżyser, pedagog; twórca teatru *Reduta* w Warszawie, (ur. 1885).
- 12.05.1817** (205) W Warszawie otwarto Giełdę Papierów Wartościowych.
- 13.05.1882** (140) Urodził się Georges Braque, francuski malarz, grafik i rzeźbiarz przedstawiciel kubizmu, wprowadził do malarstwa kolaż, motyw liter, cyfr i instrumentów muzycznych; twórca obrazów: *Skrzypce i dzban*, *Kąpiące się*, *Dziewczyna z mandoliną*, (zm. 1963).
- 13.05.1992** (30) Zginęła podczas wyprawy na Kanczendzangę Wanda Rutkiewicz, alpinistka i himalaistka; 16.10.1978 jako pierwsza Polka i Europejka, a trzecia kobieta na świecie weszła na Mount Everest, (ur. 1943).

- 14.05.1792** (230) W proteście przeciwko reformom Sejmu Czteroletniego część wpływowej magnaterii zawiązała Konfederację Targowicką, stało się to dla Rosji pretekstem do podjęcia interwencji zbrojnej w Polsce.
- 14.05.1867** (155) Urodził się Adam Stefan Sapieha, książę, kardynał, metropolita krakowski; wielki autorytet zyskał wśród społeczeństwa za swoją postawę w czasie obu wojen światowych, nazywany *Księżciem Niezlomnym* (zm. 1951).
- 14.05.1912** (110) Zmarł August Strindberg, szwedzki pisarz, twórca dramatów, powieści, esejów i utworów poetyckich; przedstawiciel naturalizmu, prekursor ekspresjonizmu, (ur. 1849).
- 15.05.1957** (65) Ukazało się pierwsze wydanie czasopisma dla dziewcząt *FILIPINKA*.
- 16.05.1657** (365) Zmarł Andrzej Bobola, jezuita, kaznodzieja, misjonarz-męczennik, zamordowany przez Kozaków w Janowie Poleskim, (ur. 1591).
- 16.05.1902** (120) Urodził się Jan Kiepura, śpiewak estradowy i operowy (tenor), odnoszący sukcesy na scenach czołowych sal koncertowych i teatrów świata; uczestnik I powstania śląskiego, (zm. 1966).
- 16.05.1942** (80) Zmarł Bronisław Malinowski, etnolog, socjolog i antropolog społeczny, teoretyk kultury; autor prac *Mit, magia i religia*, *Kultura i jej przemiany*, *Wolność i cywilizacja*, (ur. 1884).
- 17.05.1902** (120) Urodził się Karol Ferster pseud. Charlie, rysownik, grafik, malarz; rysunki satyryczne i karykatury publikował m.in. na łamach *PRZEKROJU* i *SZPILEK*, (zm. 1986).
- 17.05.2007** (20) Zmarł Wiktor Zin, architekt, rysownik, działacz kultury, popularyzator polskiej historii i sztuki; gospodarz cyklu telewizyjnego *Piórkiem i węglem*, (ur. 1925).
- 19.05.1912** (110) Zmarł Bolesław Prus właśc. Aleksander Głowacki, powieściopisarz, nowelista, dziennikarz i felietonista epoki pozytywizmu; autor powieści: *Lalka*, *Emancypantki* i *Faraon*, (ur. 1847).
- 20.05.1792** (230) Otwarto i poświęcono Cmentarz Powązkowski na Warszawskiej Woli.
- 20.05.1882** (140) Urodziła się Sigrid Undset, norweska pisarka; laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1928; autorka trylogii *Krystyna, córka Lawransa* (zm. 1949).
- 20.05.1987** (35) Powstała Fundacja im. Brata Alberta, niosąca pomoc osobom niepełnosprawnym intelektualnie.

- 22.05.1927** (95) Urodził się Szymon Kobyliński, grafik, rysownik, satyryk i karykaturzysta; jeden z prekursorów polskiego komiksu, (zm. 2002).
- 22.05.2017** (5) Zmarł Zbigniew Wodecki, muzyk, kompozytor, aranżer, piosenkarz; początkowo związany z kabaretem Piwnica pod Baranami i zespołem Anawa; w 1972 zadebiutował jako piosenkarz na festiwalu w Opolu; największe jego przeboje to: *Chałupy Welcome to*, *Lubię wracać tam, gdzie byłem*, *Z Tobą chcę oglądać świat*, popularność przyniosły mu także wykonania piosenek tytułowych z animacji *Pszczółka Maja* i *Rudolf czerwonończy Renifer*, (ur.1950).
- 23.05.1707** (315) Urodził się Karol Linneusz, szwedzki przyrodnik, lekarz; twórca systematyki roślin i zwierząt, (zm. 1778).
- 23.05.2017** (5) Zmarł sir Roger Moore, brytyjski aktor filmowy znany z takich filmów jak *Święty*, czy z serii o Jamesie Bondzie, (ur. 1927).
- 24.05.1972** (50) Zmarł Michał Choromański, prozaik i dramaturg; autor powieści *Zazdrość i medycyna* oraz *Schodami w górę, schodami w dół*, (ur. 1904).
- 25.05.1477** (545) Przybyły z Norymbergi rzeźbiarz Wit Stwosz rozpoczął w Krakowie prace nad ołtarzem w kościele Mariackim.
- 25.05.992** (1030) Zmarł Mieszko I, pierwszy historyczny władca i twórca państwa polskiego, (ur. ok. 922).
- 25.05.1887** (135) Urodził się Francesco Forgione, znany jako Ojciec Pio, święty, włoski stygmatyk, kapłan; kanonizowany w 2002, obdarzony zdolnością uzdrawiania i cudownego nawracania, (zm. 1968).
- 26.05.1822** (200) Urodził się Edmond Louis Antoine de Goncourt, francuski pisarz, wspólnie z bratem prowadził dziennik stanowiący bogatą literacką kronikę epoki - *Journal des Goncourt*, (zm. 1896).
- 27.05.1727** (295) Udostępniono dla publiczności Ogród Saski w Warszawie, pierwszy publiczny park miejski w Polsce.
- 28.05.1817** (205) Urodził się Jerzy Henryk Lubomirski, polityk, mecenas kultury, kurator zbiorów Ossolineum; współinicjator utworzenia Akademii Umiejętności w Krakowie, (zm. 1872)
- 28.05.1912** (110) Urodził się Patrick White, australijski pisarz, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1973; autor powieści: *Drzewo człowiecze*, *Przepaska z liści*, (zm. 1990).
- 28.05.1917** (105) Urodził się Leonid Teliga, oficer piechoty Wojska Polskiego II RP i Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii, dziennikarz, tłumacz, pisarz, żeglarz; pierwszy Polak, który samotnie w latach 1967-69 na drewnianym

jachcie *SY Opty*, opłynął kulę ziemską, (zm. 1970).

- 29.05.1792** (230) Zakończył obrady Sejm Czteroletni, podczas którego została uchwalona Konstytucja 3 maja 1791.
- 29.05.1932** (85) W Warszawie otwarto Instytut Radowy im. Marii Skłodowskiej-Curie.
- 31.05.1957** (65) Zmarł Leopold Staff, poeta, dramaturg, tłumacz; przedstawiciel współczesnego klasycyzmu, prekursor poezji codzienności, duchowy przywódca skamandrytów; autor zbiorów wierszy: *Sny o potędze*, *Wiklina*, *Martwa pogoda*, (ur. 1878).

CZERWIEC

- 03.06.1902** (120) Zmarł Adolf Dygasiński, pisarz, publicysta, pedagog; czołowy przedstawiciel polskiego naturalizmu, mistrz w odtwarzaniu świata zwierzęcego, (ur. 1839).
- 04.06.1817** (205) Józef Maksymilian Ossoliński ufundował i założył we Lwowie jeden z najważniejszych ośrodków kultury polskiej - Zakład Narodowy im. Ossolińskich; instytut łączący bibliotekę, wydawnictwo i muzeum, który otwarto w 1827.
- 04.06.1872** (150) Zmarł Stanisław Moniuszko, kompozytor, pedagog; uznawany za ojca polskiej opery narodowej; twórca oper: *Halka*, *Hrabina*, *Straszny dwór*, (ur. 1819).
- 07.06.1457** (565) Król Kazimierz IV Jagiellończyk wjechał triumfalnie do zamku w Malborku (wykupionego od czeskich najemników), podczas wojny trzynastoletniej pomiędzy Zakonem Krzyżackim a Koroną Królestwa Polskiego.
- 07.06.2017** (5) Zmarł Andrzej Zakrzewski, redaktor Polskiego Radia; od 1976 związany z Programem Trzecim Polskiego Radia, gdzie kierował Redakcją Rozrywki; autor tekstów satyrycznych i audycji: *BAR*, *Powtórka z rozrywki*, *Ra-Tu-Ro czyli Radiowy Turniej Rozrywki*, (ur.1942).
- 08.06.1997** (25) Jadwiga - królowa Polski (1374-1399) została beatyfikowana przez papieża Jana Pawła II.
- 08.06.2012** (10) Rozpoczęły się piłkarskie mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej – Euro 2012.
- 09.06.1672** (350) Urodził się Piotr I Wielki, car Rosji, reformator państwa rosyjskiego i twórca jego potęgi; budowniczy Petersburga, do którego w 1712 przeniósł stolicę Rosji, (zm. 1725).

- 09.06.1937** (85) Na Grenlandii wylądowała pierwsza polska ekspedycja naukowa pod kierunkiem profesora Aleksandra Kosiby.
- 10.06.1972** (50) W Górach Świętokrzyskich udostępniono dla zwiedzających Jaskinię Raj.
- 10.06.1997** (25) Polska ratyfikowała Europejską Kartę Społeczną, podstawowy dokument Rady Europy, dotyczący praw ekonomiczno-społecznych obywateli.
- 12.06.1817** (205) Niemiec Karl Drais odbył pierwszą jazdę na drewnianym prototypie roweru.
- 12.06.1997** (25) Zmarł Bułat Okudźawa, rosyjski bard pochodzenia gruzińskiego, poeta, pieśniarz, kompozytor i dramaturg, (ur. 1924).
- 13.06.1872** (150) Urodził się Jan Szczepanik, wynalazca, nazywany *polskim Edisonem*; autor ponad 50 wynalazków i kilkuset opatentowanych pomysłów technicznych z dziedziny fotografii barwnej, tkactwa czy telewizji, (zm. 1926).
- 14.06.1572** (450) W Elblągu zwodowano galeon *Smok*, pierwszy okręt wojenny zbudowany na zamówienie króla Zygmunta II Augusta.
- 14.06.1837** (185) Urodził się Walery Rzewuski, fotograf, prekursor zorganizowanego ruchu fotograficznego na ziemiach polskich, uwiecznił m.in. sceny z powstania styczniowego, którego był uczestnikiem, (zm. 1888).
- 14.06.1927** (95) Na paryskim Cmentarzu Montmartre ekshumowano ciało Juliusza Słowackiego; na polecenie marszałka Józefa Piłsudskiego szczątki poety przewieziono do Polski, złożono w Krypcie Wieszczów w katedrze wawelskiej.
- 14.06.1947** (75) Na terenie byłego obozu zagłady w Oświęcimiu-Brzezince otwarto Muzeum Męczeństwa Narodu Polskiego.
- 15.06.1752** (270) Amerykański mąż stanu, filozof i naukowiec Benjamin Franklin po raz pierwszy publicznie zademonstrował działanie wynalezionej przez siebie piorunochronu.
- 15.06.1867** (155) Założono Archiwum Akt Dawnych w Warszawie, w celu przechowywania akt po zlikwidowanych urzędach administracji centralnej, Rady Stanu i Rady Administracyjnej.
- 16.06.1937** (85) Urodził się Erich Wolf Segal, amerykański pisarz, scenarzysta, pedagog, w 1967 na podstawie powieści *Lee Minoffa* - napisał scenariusz do pełnometrażowego filmu animowanego opartego na muzyce zespołu The Beatles *Yellow Submarine*; autor powieści *Love Story*, (zm. 2010).

- 17.06.1882** **(140)** Urodził się Igor Strawiński, rosyjski kompozytor, pianista, dyrygent; twórca baletów: *Ognisty ptak*, *Święto wiosny*, *Orfeusz*, (zm. 1971).
- 18.06.1792** **(230)** Zwycięska bitwa polskiej armii pod dowództwem księcia Józefa Poniatowskiego nad wojskami rosyjskim pod Zieleńcami.
- 18.06.1937** **(85)** Urodził się Leszek Franciszek Wiktorowicz, kapitan żeglugi wielkiej, przez 25 lat komendant żaglowca Akademii Morskiej *Dar Młodzieży*, (zm. 2010).
- 18.06.2021** **(1)** Zmarł Krzysztof Zakrzewski, aktor teatralny, filmowy i dubbingowy, (ur. 1949).
- 20.06.1917** **(105)** Urodził się Igor Śmiałowski, aktor; żołnierz kampanii wrześniowej 1939; autor anegdot teatralnych *Igraszki z Melpomeną* oraz wspomnień *Cała wstecz*, (zm. 2006).
- 20.06.1922** **(100)** Urodził się Karol Małcużyński, dziennikarz okresu powojennego, korespondent z procesów zbrodniarzy hitlerowskich w Norymberdze; autor książki *Oskarżenia nie przyznają się do winy*, (zm. 1984).
- 21.06.1527** **(495)** Zmarł Nicolo Machiavelli, florencki filozof, dyplomata, pisarz społeczny i polityczny epoki odrodzenia; autor traktatu o sprawowaniu władzy *Książę*, (ur. 1469).
- 22.06.1792** **(230)** Król Stanisław August Poniatowski ustanowił Order *Virtuti Militari*, najstarsze spośród przyznawanych do dzisiaj i najwyższe polskie odznaczenie, przyznawane za wybitne czyny wojenne połączone z ofiarnością i odwagą.
- 22.06.1812** **(210)** Początek wyprawy Napoleona na Rosję.
- 22.06.1897** **(125)** Urodził się Henryk Dobrzański pseud. Hubal, organizator i dowódca pierwszego polskiego oddziału partyzanckiego po klęsce kampanii wrześniowej 1939, zginął w potyczce z Niemcami pod Anielinem 30.04.1940.
- 23.06.1927** **(95)** Urodził Stefan Matyjaszkiewicz, operator filmów fabularnych; autor zdjęć do filmów: *Sami swoi*, *Lalka*, *Przygody psa Cywila*, (zm. 1988).
- 24.06.972** **(1050)** Zwycięska bitwa Mieszka I i jego brata Czcibora z wojskami Hodona, margrabiego saskiej Marchii Wschodniej pod Cedynią, zwycięstwo to utrwaliło wpływy Polan na Pomorzu Zachodnim.
- 25.06.1447** **(575)** W Krakowie odbyła się koronacja Kazimierza IV Jagiellończyka na króla Polski.

- 25.06.1852** (170) Urodził się Antonio Gaudi, hiszpański architekt, twórca nowatorskich budowli w Barcelonie, uznawany za jednego z najwybitniejszych architektów początku XX w., (zm. 1926).
- 26.06.1892** (130) Urodziła się Pearl Sydenstricker Buck, amerykańska powieściopisarka i nowelistka; laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1938; autorka powieści *Wiatr wschodni, wiatr zachodni* (w Polsce wydanej pod tytułem *Spowiedź Chinki*), (zm. 1973).
- 26.06.1967** (55) Arcybiskup metropolita krakowski Karol Wojtyła został mianowany przez papieża Pawła VI kardynałem.
- 27.06.1967** (55) W Londynie uruchomiono pierwszy na świecie bankomat.
- 27.06.2007** (15) Komitet Światowego Dziedzictwa UNESCO zmienił nazwę obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau we wpisie na listę Światowego Dziedzictwa na: *Auschwitz-Birkenau. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945)*.
- 28.06.1577** (445) Urodził się Peter Paul Rubens, flamandzki malarz, artysta epoki baroku; autor obrazów o tematyce religijnej: *Zdjęcie z krzyża, Sąd ostateczny, Opłakiwanie Chrystusa*, a także mitologicznych portretów, (zm. 1640).
- 28.06.1712** (310) Urodził się Jean Jacques Rousseau, francuski pisarz, filozof, przedstawiciel oświecenia, teoretyk wychowania; autor poematu dydaktycznego *Emil, czyli o wychowaniu*, (zm. 1778).
- 28.06.1867** (155) Urodził się Luigi Pirandello, włoski prozaik, poeta, dramaturg; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1934; autor: *Wykluczonej, Romansów bez miłości, Kleszczy*, (zm. 1936).
- 29.06.1982** (40) Zmarł Henry King, amerykański reżyser; twórca ponad 100 filmów, m.in.: *Pieśń o Bernadette, Wilson, Śniegi Kilimandżaro*, (ur. 1886).
- 29.06.2007** (15) Premiera iPhone'a - kultowego smartfona firmy Apple, mającego pełnić funkcje telefonu komórkowego, platformy rozrywkowej i komunikatora internetowego.
- 30.06.1922** (100) Urodził się Miron Białoszewski, poeta, prozaik, dramaturg; autor zbiorów poetyckich: *Obroty rzeczy, Było i było* oraz prozy *Pamiętnik z powstania warszawskiego*, (zm. 1983).
- 30.06.1937** (85) W Londynie uruchomiono pierwszy na świecie telefoniczny numer alarmowy.
- 30.06.1957** (65) Powstał Polski Związek Piłki Siatkowej (PZPS).

LIPIEC

- 01.07.1982** (40) Zmarł Henryk Worcell właśc. Tadeusz Kurtyka, prozaik, publicysta, znany m.in. ze zekranizowanych dzieł: *Zakłęte rewiry*, *Grzech Antoniego Grudy*, (ur. 1909).
- 01.07.2017** (5) Pożar wieży katedry w Gorzowie Wielkopolskim.
- 02.07.1877** (145) Urodził się Hermann Hesse, niemiecki prozaik i poeta; autor powieści *Wilk stepowy*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1946, (zm. 1962).
- 02.07.1977** (45) Zmarł Vladimir Nabokov, pisarz rosyjski tworzący w języku angielskim, francuskim i rosyjskim; sławę zyskał dzięki powieści *Lolita* opublikowanej w Paryżu w 1955, (ur. 1899).
- 03.07.1757** (265) Urodził się Jan Paweł Woronicz, duchowny i poeta, prymas Królestwa Polskiego, (zm. 1829).
- 04.07.1807** (215) Urodził się Giuseppe Garibaldi, bojownik o wyzwolenie i zjednoczenie Włoch, orędownik niepodległości Polski, (zm. 1882).
- 04.07.1892** (130) Urodził się Julian Krzyżanowski, historyk literatury polskiej, badacz polskiej kultury i współorganizator życia naukowego, autor *Dziejów literatury polskiej, od początków do czasów najnowszych*, (zm. 1976).
- 05.07.1817** (205) Zmarł Michał Dymitr Krajewski, pseud. Mierzejewski Lew, pisarz, historyk, działacz oświatowy, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk; rektor Collegium Nobilium, (ur. 1746).
- 05.07.1907** (115) Urodziła się Maria Wardasówna, pisarka, propagatorka lotnictwa; jedna z pierwszych polskich kobiet pilotów; autorka powieści: *Dziewczyna z chmur*, *Maryśka ze Śląska*, *Zew przestworzy*, (zm. 1986).
- 06.07.1837** (185) Urodził się Władysław Żeleński, kompozytor, pianista, pedagog; przedstawiciel neoromantyzmu w muzyce polskiej; twórca oper: *Konrad Wallenrod*, *Goplana* oraz *Stara Baśń* na podstawie powieści J.I. Kraszewskiego wystawionej w 1907 we Lwowie, (zm. 1921).
- 06.07.1877** (145) Urodził się Włodzimierz Perzyński, pisarz okresu Młodej Polski; twórca komedii: *Lekkomyślna siostra*, *Aszantka*, *Szczęście Frania*, (zm. 1930).
- 06.07.1887** (135) Urodził się Marc Chagall, francuski malarz i grafik pochodzący z białoruskiej rodziny żydowskiej; twórca obrazów: *Niebieski skrzypek*, *Kochankowie w bzach*, *Światło księżyca* oraz witraży w katedrze w Reims, (zm. 1985).

- 07.07.1482** **(540)** Urodził się Andrzej Krzycki, arcybiskup gnieźnieński i prymas Polski, sekretarz królowej Bony, polityk, mecenas sztuki, poeta staropolski piszący po łacinie, (zm. 1537).
- 07.07.1572** **(450)** Zmarł Zygmunt II August, wielki książę litewski, król Polski, od 1569 władca zjednoczonego państwa - Rzeczypospolitej Obojga Narodów, (ur. 1520).
- 07.07.1992** **(30)** Zmarła Seweryna Szmaglewska, pisarka, więźniarka obozu w Oświęcimiu, świadek w procesie norymberskim, autorka książki *Niewinni w Norymberdze*, (ur. 1916).
- 08.07.1497** **(525)** Z Portugalii rozpoczęła się pierwsza wyprawa Vasco da Gamy, której celem było znalezienie morskiej drogi do Indii; wyprawa, zakończona sukcesem, stała się jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach odkryć geograficznych.
- 10.07.1962** **(60)** Rozpoczął nadawanie pierwszy aktywny satelita telekomunikacyjny *Telestar 1*.
- 10.07.1992** **(30)** Hanna Suchocka została pierwszą w historii Polski kobietą - premierem RP.
- 11.07.1937** **(85)** Zmarł George Gershwin, amerykański kompozytor i pianista łączący muzykę rozrywkową i poważną; twórca *Błękitnej rapsodii*, (ur. 1898).
- 12.07.1892** **(130)** Urodził się Bruno Schulz, prozaik, krytyk literacki, grafik i rysownik; autor cyklu opowiadań: *Sklepy cynamonowe*, *Sanatorium pod Klepsydrą*, (zginął z rąk gestapo 19.11.1942).
- 13.07.1842** **(180)** Urodził się Bronisław Markiewicz, ksiądz, pedagog, założyciel zakładów wychowawczych dla opuszczonej i zaniedbanej młodzieży, beatyfikowany 19.06.2005, (zm. 1912).
- 16.07.1872** **(150)** Urodził się Roald Amundsen, norweski badacz polarny, zdobywca bieguna południowego, (zginął 18.06.1928 w Arktyce).
- 16-19.07.1797** **(225)** W Reggio we Włoszech Józef Wybicki napisał „Pieśń legionów polskich we Włoszech”, która nazwana *Mazurkiem Dąbrowskiego*, stała się Polskim Hymnem Narodowym.
- 17.07.1942** **(80)** Rozpoczęła się bitwa stalingradzka, decydująca operacja strategiczna w II wojnie światowej, zakończona klęską wojsk niemieckich 2.02.1943.
- 17.07.1962** **(60)** W Kudowie-Zdroju odbył się I Festiwal Moniuszkowski.

- 18.07.1887** (136) Dr Ludwik Zamenhof wydał w Warszawie pierwszy podręcznik do nauki stworzonego przez siebie języka esperanto.
- 19.07.1942** (80) Zakończyła się ewakuacja Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR, potocznie zwanych armią gen. Andersa, ze Związku Sowieckiego na Bliski Wschód.
- 19.07.1952** (70) Rozpoczęły się XV Letnie Igrzyska Olimpijskie w Helsinkach.
- 20.07.1797** (225) Urodził się Paweł Edmund Strzelecki, podróżnik, geolog, geograf, badacz Australii, (zm. 1873).
- 21.07.1907** (115) Urodził się Kazimierz Moczarski, prawnik, dziennikarz, publicysta, żołnierz AK, szef Biura Informacji i Propagandy ZWZ-AK; autor książki *Rozmowy z katem*, (zm. 1975).
- 22.07.1952** (70) Sejm uchwalił Konstytucję PRL, która m.in. wprowadzała nową nazwę państwa *Polska Rzeczpospolita Ludowa*.
- 23.07.1842** (180) Urodził się Henryk Jordan, lekarz, działacz społeczny, założyciel pierwszego w Polsce publicznego ogrodu gier i zabaw dla dzieci i młodzieży tzw. *ogrodu jordanowskiego*, (zm. 1907).
- 23.07.1942** (80) W Treblince hitlerowcy uruchomili obóz zagłady, pod względem ilości ofiar było to drugie po Birkenau miejsce eksterminacji ludności żydowskiej.
- 23.07.1957** (65) Zmarł Giulio Tomasi di Lampedusa, włoski pisarz i arystokrata, książę Lampedusy i Palmy; zasłynął wydaną po śmierci książką *Lampart*, którą zekranizował w 1963 włoski reż. Luchino Visconti, (ur. 1896).
- 24.07.1292** (730) Zmarła błogosławiona Kinga, księżna krakowska i sandomierska, żona Bolesława Wstydliwego, patronka Polski i Litwy, (ur. 1234).
- 24.07.1802** (220) Urodził się Aleksander Dumas (ojciec), francuski pisarz; autor poczytnych powieści gatunku płaszcza i szpady: *Trzej muszkieterowie*, *Hrabia Monte Christo*, (zm. 1870).
- 25.07.1932** (90) W Moskwie podpisano polsko-radziecki pakt o nieagresji.
- 27.07.1597** (425) Zmarł Jakub Wujek, jezuita, kaznodzieja, profesor kolegiów jezuickich, tłumacz *Pisma Świętego* wydane go drukiem w 1593, (ur. 1541).
- 27.07.2021** (1) Serwis społecznościowy nk.pl po 14 latach, 8 miesiącach i 16 dniach został zamknięty.
- 28.07.1812** (210) Urodził się Józef Ignacy Kraszewski, powieściopisarz, poeta, publicysta, działacz społeczny i polityczny; autor powieści: *Stara baśń*, *Masław*, *Król chłopów*, *Banita*, (zm. 1887).

- 28.07.1972** (50) Zmarła Mieczysława Ćwiklińska właśc. Mieczysława Trapszo, aktorka i śpiewaczka, nestorka sceny polskiej, (ur. 1879).
- 29.07.1927** (95) Urodził się Bruno Mieugow, dziennikarz, publicysta, pisarz; przez wiele lat związany z *DZIENNIKIEM POLSKIM*; twórca tekstów dla kabaretu *Jama Michalika*, autor książek: *Morderstwo w Arce Noego*, *Grzeszne życie Brunona Mieugowa*, (zm. 2009).
- 29.07.1942** (80) Zmarł Wojciech Kossak, malarz, przedstawiciel nurtu o tematyce historycznej i batalistycznej; autor ponad 2 tys. obrazów, m.in. *Olszynka Grochowska*, *Śmierć Sowińskiego*, współautor *Panoramy Racławickiej*, (ur. 1856).
- 29.07.1967** (55) Zmarł Aleksander Wat właśc. Aleksander Chwat, poeta, prozaik, tłumacz; współtwórca polskiego futuryzmu; autor wspomnień *Mój wiek*, (ur. 1900).
- 30.07.1882** (140) W Zakopanem oddano do użytku Dworzec Tatrzański, który stał się siedzibą Towarzystwa Tatrzańskiego, mieszcząc biura, czytelnię i bibliotekę, a także hotel i salę balową, drewniany budynek spłonął w 1900.
- 30.07.2007** (15) Zmarł Ingmar Bergman, szwedzki reżyser filmowy i teatralny, czołowy przedstawiciel kina autorskiego; twórca filmów: *Uśmiech nocy*, *Siódma pieczęć*, *Tam, gdzie rosną poziomki*, (ur. 1918).
- 31.07.1802** (220) Urodził się Ignacy Domeyko, geolog, mineralog, inżynier górnictwa; filomata, w młodości przyjaciel A. Mickiewicza, który przedstawił go jako Żegotę w II części *Dziadów*; badacz Chile, wniósł ogromny wkład w rozwój tego kraju, (zm. 1889).

SIERPIEŃ

- 01.08.1962** (60) Zmarł Leon Kruczkowski, dramaturg, prozaik, publicysta; założyciel miesięcznika literackiego *TWÓRCZOŚĆ*; autor powieści *Kordian i cham* oraz dramatów: *Niemcy*, *Pierwszy dzień wolności*, (ur. 1900).
- 02.08.1947** (75) Powołano Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa - organ doradczy Rady Ministrów, do 1988 nosiła nazwę Rada Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa.
- 02.08.2017** (5) Zmarła Wanda Chotomska, pisarka; twórcza literatury młodzieżowej; autorka cyklu programów telewizyjnych dla dzieci *Jacek i Agatka*, (ur. 1929).
- 03.08.1492** (530) Krzysztof Kolumb wypłynął z hiszpańskiego portu Palos w pierwszą podróż do domniemanych Indii, podczas której odkrył Amerykę.

- 04.08.2007** (15) Amerykańska agencja kosmiczna NASA wysłała w kierunku Marsa sondę PHOENIX, która niecały rok później wykryła lód na Marsie.
- 05.08.1772** (250) Pierwszy rozbiór Polski.
- 05.08.1922** (100) W Krakowie odbył się pierwszy w niepodległej Polsce zjazd żołnierzy legionów Piłsudskiego, powołano do życia Związek Stowarzyszeń Byłych Legionistów.
- 05.08.1962** (60) Zmarła Marilyn Monroe właśc. Norma Jeane Mortenson, amerykańska modelka i aktorka filmowa; legenda światowego kina lat 50. i 60. XX w., uznawana za ikonę seksu, (ur. 1926).
- 06.08.1892** (130) Urodziła się Kazimiera Iłakowiczówna, poetka, prozaik, dramaturg i tłumaczka; sekretarz marszałka Józefa Piłsudskiego; autorka zbiorów wierszy: *Ikarowe loty*, *Lekkomyślne serce*, (zm. 1983).
- 07.08.1942** (80) W obozie śmierci w Treblince, razem ze swoimi podopiecznymi, zginął Janusz Korczak, lekarz i pedagog, prekursor walki o prawa dziecka, (ur. 1878).
- 08.08.1747** (275) W Warszawie rozpoczęła działalność Biblioteka Załuskich, uznawana za pierwszą polską bibliotekę publiczną, powstała z fundacji braci - biskupów Józefa Andrzeja i Andrzeja Stanisława Załuskich.
- 08.08.1847** (175) Zmarł Samuel Bogumił Linde, leksykograf i pedagog; twórca sześciotomowego *Słownika języka polskiego*, którego I tom ukazał się w 1807, (ur. 1771).
- 09.08.1382** (640) Książę opolski Władysław wystawił dokument fundacyjny klasztoru Paulinów na Jasnej Górze pod Częstochową.
- 09.08.1977** (45) Ministerstwo Administracji wydało zarządzenie zmieniające nazwy 120 miejscowości w południowo-wschodniej Polsce, zwykle brzmiących z ukraińska; po protestach nazwy przywrócono w 1981.
- 09.08.2021** (1) Zmarła Patricia Hitchcock, aktorka filmowa i teatralna, producentka. Córką reżysera Alfreda Hitchcocka. Wystąpiła w trzech filmach fabularnych swojego ojca: *Trema*, *Nieznajomi z pociągu* i *Psychoza*, (ur. 1928).
- 11.08.1892** (130) Urodził się Władysław Anders, generał broni Wojska Polskiego; uczestnik wojny polsko-bolszewickiej 1920 oraz kampanii wrześniowej 1939, dowódca Armii Polskiej na Wschodzie i II Korpusu Polskiego, którym dowodził w bitwie o Monte Cassino, (zm. 1970).
- 12.08.1877** (145) Thomas Alva Edison skonstruował edisophon, zwany fonografem - urządzenie do zapisywania dźwięku.

- 13.08.1927** (95) Zmarł James Oliver Curwood, amerykański pisarz, dziennikarz, klasyk literatury przygodowej dla młodzieży; autor powieści: *Łowcy złota*, *Szara wilczyca*, *Włóczęgi północy*, (ur. 1878).
- 13.08.1982** (40) Zmarł Adam Ważyk właśc. Adam Wagman, poeta, prozaik, eseista, krytyk literacki i tłumacz; autor powieści: *Latarnie świecą w Karpowie*, *Mity rodzinne*, (ur. 1905).
- 14.08.1867** (155) Urodził się Artur Oppman pseud. Or-Ot, poeta okresu Młodej Polski; ceniony przede wszystkim za utwory o Warszawie, autor legend: *Syrena*, *Kościół Marii Panny*, *Piwnica Fukierowska*, (zm. 1931).
- 14.08.1867** (155) Urodził się John Galsworthy, angielski powieściopisarz i dramaturg; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1932; autor *Sagi rodu Forsythów*, (zm. 1933).
- 14.08.1877** (145) Urodził się Aleksander Zelwerowicz, aktor, reżyser teatralny, pedagog; założyciel PWST w Warszawie, odtwórca ról teatralnych: Gospodarza w *Weselu* Wyspiańskiego, tytułowego *Wujaszka Wani* Czechowa, Tartuffe'a w *Świętoszku* Moliera, (zm. 1955).
- 15.08.1882** (140) Zmarł Karol Miarka, polski działacz społeczny na Górnym Śląsku, nauczyciel, pisarz, publicysta i drukarz; inicjator utworzenia i organizator wielu polskich organizacji społecznych oraz gospodarczych, (ur. 1825).
- 17.08.1932** (90) Powstał Białowiecki Park Narodowy.
- 17.08.2002** (20) Zmarł Edward Dziewoński, aktor, reżyser, satyryk; twórca i szef działającego w latach 1965-75 kabaretu *Dudek*, (ur. 1916).
- 18.08.1937** (85) Urodził się Edward Stachura, poeta, prozaik, tłumacz; zaliczany do grona kaskaderów literatury; autor powieści: *Cała jaskrawość*, *Siekierzada* i poematu *Przystępuję do ciebie*, (zm. 1979).
- 19.08.2017** (5) Zmarł Janusz Głowacki prozaik, dramaturg, eseista; zadebiutował w 1960 w *ALMANACHU MŁODYCH* opowiadaniem *Na plaży*, w 1964 rozpoczął współpracę z czasopismem *KULTURA*; autor dramatu *Antygona w Nowym Jorku* wystawianego w teatrach w USA i w Europie, (ur. 1938).
- 20.08.1742** (280) Urodził się Tadeusz Rejtan, uczestnik konfederacji barskiej, w 1773 poseł na Sejm Rozbiorowy; jego protest przeciwko decyzjom Sejmu został uwieczniony na obrazie Jana Matejki, (zm. 1780).
- 21.08.2021** (1) Zmarła Karolina Kaczorowska, nauczycielka i działaczka emigracyjna, w latach 1989–1990 pierwsza dama Polski jako małżonka ostatniego prezydenta RP na uchodźstwie Ryszarda Kaczorowskiego, (ur. 1930).

- 22.08.1862** (160) Urodził się Claude Debussy, francuski kompozytor; przedstawiciel impresjonizmu w muzyce; twórca utworów instrumentalnych: *Popołudnie Fauna*, *Morze*, (zm. 1918).
- 23.08.1902** (120) Zmarł Henryk Siemiradzki, malarz; przedstawiciel akademizmu, malował monumentalne, teatralne kompozycje, w 1879 ofiarował obraz *Pochodnie Nerona* miastu Kraków, jako pierwszy obraz do krakowskiego Muzeum Narodowego, (ur. 1843).
- 24.08.2007** (15) Sejm RP przyjął ustawę dotyczącą Systemu Schengen, dzięki któremu Polacy mogą podróżować bez kontroli paszportowych w obrębie państw sygnatariuszy.
- 25.08.1807** (215) Zmarł Franciszek Dionizy Kniaźnin, poeta, dramatopisarz; przedstawiciel literatury sentymentalizmu, sekretarz księcia Adama Czartoryskiego i nauczyciel jego dzieci, (ur. 1750).
- 25.08.1887** (135) W Kaplicy Loretańskiej kościoła Ojców Kapucynów w Krakowie Adam Chmielowski przywdział szary habit III Zakonu św. Franciszka i od tej pory znany jest jako brat Albert; założyciel zgromadzenia albertynów i albertynek, powstaniec, malarz, święty Kościoła katolickiego; znany z pełnej poświęcenia pracy dla biednych i bezdomnych, (zm. 1916).
- 25.08.1982** (40) Zmarła Anna German, piosenkarka i kompozytorka; wykonawczyni piosenek: *Tańczące Eurydyki*, *Człowieczy los*; jej imię nosi odkryta w 1986 asteroida, zarejestrowana jako 2519 *Annagerman*, (ur. 1936).
- 26.08.2017** (5) Zmarł Grzegorz Miecugow, dziennikarz, redaktor radiowej Trójki, wydawca i prezenter Wiadomości w TVP1; współtwórca i prezenter Faktów w TVN, prowadzący program *Szkło kontaktowe* w TVN24, (ur. 1955).
- 28.08.1927** (95) W Spale odbyły się pierwsze ogólnopolskie dożynki pod patronatem prezydenta RP Ignacego Mościckiego; organizatorami byli Centralny Związek Kółek Rolniczych oraz organizacje młodzieży wiejskiej i Związek Teatrów Ludowych; uczestniczyło w nich ok. 10 tys. osób.
- 29.08.1602** (420) Zmarł Sebastian Fabian Klonowic, renesansowy poeta i satyryk; autor utworu *Flis, to jest spuszczenie statków Wisłą...* uznawanego za pierwszy w literaturze polskiej poemat o pracy, (ur. 1545).
- 29.08.1862** (160) Urodził się Maurice Maeterlinck, belgijski dramaturg, poeta, eseista, piszący w języku francuskim; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1911; twórca dramatów: *Intruz*, *Ślepcy*, *Niebieski ptak*, (zm. 1949).

- 29.08.1972** (50) Zmarł Jan Kreczmar, aktor, reżyser, pedagog; profesor warszawskiej PWST (w latach 1950-67 rektor), autor wspomnień *Notatnik aktora*, (ur. 1908).
- 29.08.1997** (25) Sejm RP uchwalił ustawę o ochronie danych osobowych.
- 31.08.1867** (155) Zmarł Charles Baudelaire, francuski poeta i krytyk; parnasista zaliczany do grona *poetów przeklętych*, prekursor symbolizmu i dekadentyzmu; autor tomu „*Kwiaty zła*”, (ur. 1821).

WRZESIEŃ

- 01.09.1902** (120) W Paryżu odbyła się premiera pierwszego filmu fantastyczno-naukowego w dziejach kina - *Podróż na Księżyc*.
- 03.09.1882** (140) W Nowym Jorku uruchomiono pierwszą na świecie elektrownię miejską, jej założycielem był wynalazca Thomas Alva Edison.
- 03.09.1932** (90) Urodził się Jerzy Łojek, pseud. Leopold Jerzewski, historyk, publicysta, działacz opozycji w PRL; badacz obyczajów, stosunków polsko-rosyjskich i historii prasy; autor publikacji: *Geneza i obalenie Konstytucji 3 maja*, *Szanse powstania listopadowego*, (zm. 1986).
- 05.09.1857** (165) Zmarł Auguste Comte, francuski filozof, socjolog, pisarz polityczny; twórca podstaw filozofii pozytywistycznej, (ur. 1798).
- 05.09.1977** (45) NASA wystrzeliła sondę kosmiczną VOYAGER 1, najodleglejszy i ciągle działający obiekt wystrzelony w kosmos przez człowieka.
- 05.09.1997** (25) Zmarła Matka Teresa z Kalkuty właśc. Agnes Gonxha Bojaxhia, albańska zakonnica i misjonarka nazywana *Aniołem Miłosierdzia*, laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w 1979, beatyfikowana w 2003 przez papieża Jana Pawła II, ogłoszona świętą 4.09.2016 przez papieża Franciszka, (ur. 1910).
- 06.09.2021** (1) Zmarł Tomasz Knapik, lektor filmowy, radiowy i telewizyjny, doktor inżynier elektrotechnik, wykładowca akademicki. W 1995 został zatrudniony na stałe w telewizji Polsat, gdzie stał się głównym lektorem stacji, czytał niemalże wszystkie filmy i seriale, a także zwiastuny zapowiadające ich emisje, (ur. 1943).
- 06.09.1522** (500) Zakończyła się, trwająca 3 lata, pierwsza w historii podróż morską dookoła świata, tzw. *wyprawa Magellana*, która udowodniła kulistość Ziemi.
- 06.09.1907** (115) Zmarł Sully Prudhomme, francuski poeta; laureat pierwszej literackiej Nagrody Nobla w 1901, (ur. 1839).

- 06.09.2007** (15) Zmarł Luciano Pavarotti, włoski śpiewak operowy (tenor liryczny), do jego repertuaru należą m.in. partie tenorowe w *Napoju miłosnym* i *Córce pułku* Donizettiego, *Rigoletcie* i *Aidzie* Verdiego, *Carmen* Bizeta oraz w *Tosce* Pucciniego, (ur. 1935).
- 07.09.1962** (60) Zmarła Karen Blixen, duńska pisarka; znana ze wspomnień o swoim życiu w Kenii wydanych jako *Pożegnanie z Afryką*, (ur. 1885).
- 08.09.1157** (865) Urodził się Ryszard Lwie Serce, król Anglii; uważany za ideał króla-rycerza, bohater wielu pieśni i legend, (zm. 1199).
- 08.09.1977** (45) Na antenie TVP1 wyemitowano premierowe wydanie programu popularnonaukowego *Sonda*.
- 09.09.1737** (285) Urodził się Luigi Galvani, włoski lekarz, fizjolog, fizyk; odkrywca zjawiska elektrochemicznego uzyskiwani prądu zwanego galwanicznym, (zm. 1798).
- 09.09.2021** (1) Zmarł Wiesław Gołas, aktor teatralny, filmowy i kabaretowy, wykonawca piosenki aktorskiej. Twórca doskonałych kreacji komediowych, współtwórca Kabaretu Koń, członek Kabaretu Starszych Panów, członek Kabaretu Dudek, wykonawca piosenki *W Polskę idziemy*. Wcielił się w rolę m.in. Tomasza Czereśniaka w *Czterech pancernych i psie*, w *Potopie* jako Stefan Czarniecki, czy w *Alternatywach 4* jako Majewski, (ur. 1930).
- 10.09.1797** (225) Urodził się Piotr Wysocki, pułkownik Wojska Polskiego, działacz niepodległościowy, przywódca sprzysiężenia podchorążych, które doprowadziło do wybuchu powstania listopadowego, (zm. 1875).
- 11.09.1932** (90) W katastrofie lotniczej zginęli Franciszek Żwirko (ur. 1895) i Stanisław Wigura (ur. 1903), piloci wsławieni wspólnym lotem dookoła Europy i zwycięstwem w Challenge w 1932.
- 12.09.1867** (155) Urodziła się Justyna Budzińska-Tylicka, lekarz, polityk, działaczka feministyczna; w 1919 inicjatorka powstania Klubu Politycznego Kobiet Postępowych, (zm. 1936).
- 12.09.1917** (105) Powstała Rada Regencyjna Królestwa Polskiego, organ władzy zwierzchniej Królestwa Polskiego zastępujący króla.
- 13.09.1592** (430) Zmarł Michel de Montaigne, francuski pisarz, filozof; przedstawiciel humanistycznego sceptycyzmu, rzecznik autonomii człowieka i swobodnego rozwoju każdej jednostki ludzkiej, (ur. 1533).
- 14.09.1947** (75) Urodził się Jerzy Popiełuszko, kapelan warszawskich środowisk pracowniczych skupionych w *Solidarności*, bezkompromisowy obrońca prawa do życia w wolności; uprowadzony i zamordowany przez funkcjonariuszy SB w nocy z 18 na 19 października 1984.

- 15.09.1862** (160) Zmarł Władysław Syrokomla właśc. Ludwik Władysław Franciszek Kondratowicz, poeta, tłumacz; zadebiutował w 1844 gawędą poetycką *Pocztylion*, (ur. 1823).
- 16.09.1862** (160) W Warszawie założono Instytut Techniczny, pierwszą polską uczelnię techniczną.
- 16.09.1977** (45) Zmarła Maria Callas, grecka śpiewaczka operowa; nazywana primadonną stulecia, (ur. 1923).
- 17.09.1912** (110) Urodził się Władysław Wagner, żeglarz, pisarz, publicysta; pierwszy Polak, który opłynął kulę ziemską na jachcie żaglowym, (zm. 1992).
- 17.09.2007** (15) Premiera w warszawskim Teatrze Wielkim filmu *Katyń* w reż. Andrzeja Wajdy, pierwszego polskiego filmu fabularnego poświęconego zbrodni i kłamstwu katyńskiemu.
- 18.09.1857** (165) Zmarł Karol Kurpiński, kompozytor, dyrygent, pedagog; twórca opery *Krakowiacy i Górale*, założyciel pierwszego polskiego czasopisma muzycznego *TYGODNIK MUZYCZNY*, (ur. 1785).
- 18.09.1947** (75) W USA utworzono Centralną Agencję Wywiadowczą (CIA) oraz Radę Bezpieczeństwa Narodowego (NSC).
- 18.09.1987** (35) Jerzy Kukuczka jako drugi himalaista w historii zdobył Koronę Himalajów i Karakorum, wspinając się na wszystkie 14 szczytów o wysokości ponad 8 tys. m n.p.m.
- 19.09.1897** (125) Zmarł Kornel Ujejski, poeta, publicysta społeczny; kontynuator nurtu romantycznego w poezji; autor zbioru poezji *Pieśni Salomona*, (ur. 1823).
- 20.09.1902** (120) Urodził się Franciszek Kamiński, generał, działacz ruchu ludowego; komendant główny Batalionów Chłopskich, (zm. 2000).
- 20.09.1942** (80) Utworzono Narodowe Siły Zbrojne, polską konspiracyjną organizację wojskową.
- 21.09.1832** (190) Zmarł Walter Scott, szkocki adwokat, powieściopisarz, poeta; autor powieści: *Narzeczona z Lammermoor*, *Ivanhoe*, (ur. 1771).
- 23.09.1492** (530) W Krakowie odbyła się koronacja elekta Jana Olbrachta na króla Polski.
- 23.09.1922** (100) Sejm Ustawodawczy podjął uchwałę o budowie portu w Gdyni.

- 25.09.1897** (125) Urodził się William Faulkner, amerykański prozaik i poeta; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1949; autor powieści: *Sartoris*, *Wściekłość i wrzask*, *Dzikie palmy*.
- 25.09.1902** (120) Urodziła się Hanka Ordonówna właśc. Maria Anna Tyszkiewicz, piosenkarka, tancerka, aktorka; gwiazda warszawskich kabaretów okresu międzywojennego; autorka wspomnień *Tułacze dzieci*, (zm. 1950).
- 27.09.1612** (410) Zmarł Piotr Skarga właśc. Piotr Powęski, jezuita, teolog, pisarz; czołowy polski przedstawiciel kontrreformacji i nadworny kaznodzieja Zygmunta III, (ur. 1536).
- 27.09.1917** (105) Zmarł Edgar Degas, francuski malarz i rzeźbiarz impresjonistyczny; malował historyczne i współczesne sceny rodzajowe, konie, sceny sportowe, znany z obrazów przedstawiających tańczące kobiety, (ur. 1834).
- 27.09.1942** (80) Z inicjatywy Zofii Kossak-Szczuckiej i Wandy Krahelskiej-Filipowicz powołano do życia Tymczasowy Komitet Pomocy Żydom (*Żegota*).
- 28.09.1987** (35) Zmarł Roman Brandstaetter, poeta, prozaik, tłumacz, znawca *Biblii*; autor dramatów: *Odys płaczący*, *Dzień gniewu*, *Zmierzch demonów*, (ur. 1906).
- 28.09.2021** (1) Zmarł Czesław Lasota, aktor filmowy, teatralny i telewizyjny. Odegrał wiele ról w filmach i serialach m.in. *Szatan z siódmej klasy*, *Noce i dnie*, *Alternatywy 4*, *Ogniem i mieczem*, (ur. 1932).
- 29.09.2017** (5) Zmarł Wiesław Michnikowski, aktor, artysta kabaretowy; wykonawca słynnych przebojów Kabaretu Starszych Panów: *Wesołe jest życie staruszka*, *Addio pomidory*, *Jeżeli kochać*; odtwórca pamiętnej roli Jej Ekscelencji w *Seksmisji* Juliusza Machulskiego, (ur. 1922).
- 29.09.1547** (475) Urodził się Miguel de Cervantes y Saavedra, renesansowy pisarz hiszpański; twórca nowożytnej powieści europejskiej, autor romansu satyrycznego *Don Kichote*, (zm. 1616).
- 29.09.1747** (275) Urodził się Józef Wybicki, działacz polityczny, publicysta, dramatopisarz, poeta; autor *Pieśni Legionów Polskich we Włoszech* (*Mazurka Dąbrowskiego*), (zm. 1822).
- 29.09.1887** (135) W *KURIERZE CODZIENNYM* ukazał się pierwszy odcinek powieści Bolesława Prusa *Lalka*.
- 29.09.1902** (120) Zmarł Emil Zola, francuski pisarz; twórca i teoretyk europejskiego naturalizmu; autor powieści: *Nana*, *Germinal*, (ur. 1840).

30.09.1832 (190) Zmarła Elżbieta z Krasińskich Jaraczewska, pisarka, autorka romansów i umoralniających książek dla dzieci; jej twórczość wywarła znaczący wpływ na rozwój współczesnej powieści polskiej, (ur. 1791).

PAŹDZIERNIK

- 01.10.1817** (205) Grupa studentów Uniwersytetu Wileńskiego, m.in. Adam Mickiewicz i Tomasz Zan, utworzyła Towarzystwo Filomatów - tajne stowarzyszenie młodzieży o charakterze patriotyczno-społecznym i samokształceniowym.
- 01.10.1832** (160) W Puławach powstał Instytut Politechniczny i Rolniczo-Leśny, polska wyższa szkoła zawodowa; instytut działał do 1869.
- 02.10.1902** (120) Urodził się Jerzy Zawieyski, dramatopisarz, prozaik, publicysta związany z *TYGODNIKIEM POWSZECHNYM*; działacz Klubu Inteligencji Katolickiej, (zm. 1969).
- 02.10.2007** (15) Zmarł Janusz Rzeszewski, reżyser, od 1958 związany z Telewizją Polską, jego ważniejsze filmy to: *Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy, Miłość ci wszystko wybaczy, Lata dwudzieste, lata trzydzieste...*, *Misja specjalna*, (ur. 1930).
- 03.10.1882** (140) Urodził się Karol Szymanowski, kompozytor, pianista, pedagog, krytyk muzyczny; twórca baletu *Harnasie*, (zm. 1937).
- 03.10.1942** (80) Niemcy dokonali pierwszej udanej próby wystrzelenia rakiety V-2 z poligonu w Peenemünde na wyspie Uznam.
- 03.10.1992** (30) W Księgarni Polskiej w Paryżu odbyła się uroczystość z okazji wydania *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, po raz pierwszy przetłumaczonego wierszem na język francuski.
- 04.10.1582** (440) Papież Grzegorz XIII wprowadził obowiązujący dzisiaj niemal na całym świecie *kalendarz gregoriański*.
- 05.10.1962** (60) Premiera filmu sensacyjnego *Doktor No*, pierwszego z serii filmów o przygodach *Agenta 007* - Jamesa Bonda.
- 06.10.1927** (95) W Nowym Jorku odbył się pierwszy publiczny pokaz filmu dźwiękowego *Śpiewak jazz bandu*.
- 07.10.2012** (10) Marek Bieńczyk został laureatem Nagrody Literackiej „Nike” 2012 za zbiór esejów pt. *Książka twarzy*.
- 07/08.10.1942** (85) Oddziały Armii Krajowej przeprowadziły akcję *Wieniec*, wysadzając tory i pociągi na warszawskim węźle kolejowym; była to najgłośniejsza akcja dywersyjna AK.

- 10.10.1982** (40) Kanonizacja o. Maksymiliana Kolbego, franciszkanina, zmarłego w bunkrze głodowym w Oświęcimiu 14.08.1941.
- 11.10.1967** (55) Zmarła Halina Poświatowska, poetka; autorka zbiorów: *Hymn bałwochwalczy*, *Oda do rąk* oraz powieści *Opowieść dla przyjaciela*, (ur. 1935).
- 14.10.1987** (35) Zmarła Elżbieta Barszczewska, aktorka, gwiazda polskiego kina okresu międzywojennego; w latach 1935-39 zagrała 13 głównych ról m.in. w filmach: *Trędowata*, *Znachor*, *Profesor Wilczur*, (ur. 1913).
- 15.10.1817** (205) Zmarł Tadeusz Kościuszko, generał, naczelnik Narodowych Sił Zbrojnych w czasie powstania 1794, zasłużony w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki, (ur. 1746).
- 16.10.1867** (155) Urodził się Ferdynand Hoesick, historyk, publicysta i wydawca; redaktor *KURJERA WARSZAWSKIEGO*; autor książek biograficznych o Juliuszu Słowackim, Zygmuncie Krasińskim i Fryderyku Chopinie, (zm. 1941).
- 16.10.1927** (95) Urodził się Günter Grass, niemiecki pisarz; autor powieści *Błaszany bębenek*, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1999, (zm. 2015).
- 17.10.1847** (175) Urodził się Władysław Belza, poeta, publicysta; autor *Katechizmu polskiego dziecka*, (zm. 1913).
- 18.10.1922** (100) Urodził się Olgierd Terlecki, pisarz, publicysta; autor wojennej trylogii *Polskie drogi*, (zm. 1986).
- 19.10.1862** (160) Urodził się Auguste Lumiere, francuski pionier kinematografii, (zm. 1954).
- 19.10.1987** (35) Zmarł Igor Newerly właśc. Igor Abramow, pisarz, pedagog, sekretarz i współpracownik Janusza Korczaka; autor powieści: *Chłopiec z Salskich Stępów*, *Pamiętka z celulozy*, *Wzgórze Błękitnego Snu*, (ur. 1903).
- 20.10.1677** (345) Urodził się Stanisław Leszczyński, dwukrotny król Polski w latach 1705-09 i 1733-36; koronę otrzymał poparty przez obce mocarstwa; teść króla Francji Ludwika XV; wolnomularz, (zm. 1766).
- 20.10.1972** (50) Zmarła Magdalena Samozwaniec z domu Kossak, pisarka, nazywana pierwszą damą polskiej satyry; autorka powieści autobiograficznej *Maria i Magdalena*, (ur. 1894).
- 23.10.1817** (205) Urodził się Pierre Larousse, francuski leksykograf, edytor, wydawca, twórca encyklopedii, (zm. 1875).

- 23.10.1817** (205) Z inicjatywy ks. Jakuba Falkowskiego założono w Warszawie Instytut Głuchoniemych.
- 23.10.1872** (150) Urodził się Edward Słoński, poeta, powieściopisarz; podczas I wojny światowej tworzył poezję patriotyczną związaną z Legionami: *Ta, co nie zginęła, Idzie żołnierz borem, lasem...*, *Wojenko, wojenko*, (zm. 1926).
- 24.10.1992** (30) Rozpoczęła nadawanie TV Polonia.
- 24.10.2021** (1) Zmarł Krzysztof Kiersznowski, aktor filmowy, telewizyjny, teatralny i głosowy. Wystąpił w filmach takich jak *Vabank*, *Wakacje z Madonną*, *Vabank II czyli riposta*, *Kiler*, *Kiler-ów 2-óch*, a także w serialach *Samo życie*, *Twarzą w twarz*, *Barwy szczęścia*, (ur. 1950).
- 25.10.1647** (375) Zmarł Evangelista Torricelli, włoski matematyk i fizyk, uczeń Galileusza; sławę zyskał dzięki odkryciu ciśnienia atmosferycznego oraz skonstruowaniu pierwszego barometru, (ur. 1608).
- 25.10.1867** (155) Urodził się Józef Dowbor-Muśnicki, generał, dowódca I Korpusu Polskiego w Rosji, naczelny dowódca powstania wielkopolskiego, (zm. 1937).
- 25.10.1952** (70) Doświadczalna Stacja Telewizyjna Instytutu Łączności w Warszawie wyemitowała pierwszy eksperymentalny ogólnopolski program telewizyjny.
- 28.10.1697** (325) Urodził się Giovanni Antonio Canal zwany Canaletto, wenecki malarz, rysownik i rytownik okresu rokoka, wedutysta; twórca obrazów przedstawiających weneckie kościoły, place, kanały z gondolami i mosty, (zm. 1768).
- 29.10.2017** (5) Zmarł Władysław Kowalski, aktor teatralny, nauczyciel akademicki; znany jako odtwórca ról: Jerzego z *Kolumbów*, komisarza Selina z *Medium*, nauczyciela historii ze *Sposobu na Alcybiadesa*, czy Jankiela z *Pana Tadeusza*; (ur. 1936).
- 31.10.1517** (505) Marcin Luter wywiesił na drzwiach katedry w Wittenberdze 95 tez dotyczących reformy Kościoła, dając tym samym początek reformacji.
- 31.10.1997** (25) Zmarł Tadeusz Janczar właśc. Tadeusz Musiał, żołnierz AK, aktor teatralny i filmowy; pamiętne role zagrał w filmach: *Pokolenie*, *Kanał*, *Hubal*, *Dom*, (ur. 1926).

LISTOPAD

- 01.11.1512** (510) Po raz pierwszy zostały pokazane publicznie freski Michała Anioła zdobiące sklepienie Kaplicy Sykstyńskiej.

- 01.11.1862** **(160)** Urodził się Feliks Koneczny, historyk i historiozof; twórca oryginalnej koncepcji cywilizacji, (zm. 1949).
- 03.11.1877** **(145)** Urodził się Karol Rostworowski, dramaturg, poeta, publicysta; autor tragedii psychologicznej *Judasz z Kariothu*, (zm. 1938).
- 03.11.1927** **(95)** Urodził się Zbigniew Cybulski, aktor zwany polskim *Jamesem Deanem*, odtwórca roli Maćka Chelmickiego w filmie A. Wajdy *Popiół i diament* wg powieści J. Andrzejewskiego, (zginął tragicznie 08.01.1967).
- 03.11.1957** **(65)** Związek Radziecki wystrzelił drugiego sztucznego satelitę; SPUTNIK 2 wyniósł na orbitę pierwszą żywą istotę – psa Łajkę.
- 04.11.1847** **(175)** Zmarł Felix Mendelssohn-Bartholdy, niemiecki kompozytor, autor uwertury do *Snu nocy letniej* Szekspira, z popularnym *Marszem weselnym*, (ur. 1809).
- 05.11.1967** **(55)** Czechosłowacka telewizja państwowa nadała pierwszy odcinek dobranocki *Rozbójnik Rumcajs*.
- 05.11.2017** **(5)** Zmarł Roman Bratny właśc. Roman Mularczyk, prozaik, poeta, publicysta, scenarzysta filmowy; w 1942 roku ukończył tajny kurs podchorążych AK, należał do grona założycieli pisma *DŹWIGARY*, w latach 1946-47 redaktor *POKOLENIA*, *NOWEJ KULTURY* i *KULTURY*; sławę i uznanie przyniosła mu powieść *Kolumbowie. Rocznik 20*, (ur. 1921).
- 06.11.1657** **(365)** Przed kościołem jezuickim w Bydgoszczy zaprzysiężono traktaty welawsko-bydgoskie, w wyniku których Polska utraciła władzę lenną nad Prusami Książęcymi, późniejszą częścią Królestwa Prus.
- 07.11.1867** **(155)** Urodziła się Maria Skłodowska-Curie, fizyk, chemik, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla, (zm. 1934).
- 07.11.1917** **(105)** Wybuchła rewolucja październikowa w Rosji.
- 07.11.1957** **(65)** W fabryce w Zwickau wyprodukowano pierwszy egzemplarz samochodu Trabant.
- 11.11.1837** **(185)** Urodził się Artur Grottger, malarz, ilustrator, rysownik; czołowy przedstawiciel romantyzmu w malarstwie polskim; autor cyklu obrazów o powstaniu styczniowym: *Polonia*, *Lithuania*, (zm. 1867).
- 11.11.1922** **(100)** Urodził się Kurt Vonnegut, amerykański pisarz i publicysta, kojarzony z literaturą postmodernistyczną i science-fiction; autor powieści: *Rzeźnia numer pięć*, *Kocia kołyska*, *Galapagos*, (zm. 2007).

- 12.11.1902** (120) Urodził się Jan Marcin Szancer, grafik, ilustrator książek dla dzieci, przyjaciel i współpracownik Jana Brzechwy; najstarszą ze zilustrowanych przez niego książek była czytanka polska dla uczniów II klasy szkół powszechnych *Nasze miasto*, wydana we Lwowie w 1935, (zm. 1973).
- 12.11.1922** (100) Urodził się Tadeusz Borowski, poeta, prozaik, publicysta należący do pokolenia Kolumbów; autor tomu opowiadań *Pożegnanie z Marią*, (zm. 1951).
- 13.11.1962** (60) Utworzono Ligę Obrony Kraju, działającą do dziś paramilitarną organizację podległą Ministerstwu Obrony Narodowej.
- 14.11.1907** (115) Urodził się Władysław Kopaliński, leksykograf, tłumacz, wydawca; twórca opracowań dzieł literatury klasycznej i współczesnej; autor fundamentalnych dzieł leksykograficznych i encyklopedycznych, (zm. 2007).
- 14.11.1907** (115) Urodziła się Astrid Lindgren, szwedzka pisarka; autorka utworów dla dzieci: *Fizia Pończoszka*, *Dzieci z Bullerbyn*, *Madika z Czerwonego Wzgórza*, (zm. 2002).
- 14.11.2007** (15) Zmarł Jan Kaczmarek, satyryk, autor piosenek, felietonista; współzałożyciel kabaretu Elita, twórca tekstów piosenek: *Kurna chata*, *Czego się boisz głupia*, *Do serca przytul psa*, (ur. 1945).
- 15.11.1862** (160) Urodził się Gerhart Hauptmann, niemiecki dramaturg i prozaik; przedstawiciel naturalizmu w teatrze; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1912, (zm. 1946).
- 16.11.1922** (100) Urodził się Janusz Morgenstern, producent filmowy, wyreżyserował filmy: *Jowita*, *Trzeba zabić tę miłość* oraz seriale telewizyjne: *Stawka większa niż życie*, *Kolumbowie*, *Polskie drogi*, (zm. 2011).
- 16.11.1922** (100) Urodził się Jose Saramago, portugalski pisarz; autor utworów: *Baltazar i Bilmunda*, *Wszystkie imiona*, *Kamienna tratwa*, *Historia oblężenia Lizbony*, *Miasto ślepców*; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1998, (zm. 2010).
- 16.11.2021** (1) Zmarł Kamil Durczok, dziennikarz, prezenter telewizyjny i radiowy, publicysta. W latach 1993–2006 dziennikarz Telewizji Polskiej, od 2006 do 2015 dziennikarz telewizji TVN; redaktor naczelny i prowadzący *Faktów*, gospodarz programu *Brutalna prawda* (2016-2017), *Durczok ujawnia* w Polsat News, (ur. 1968).

- 18.11.1922** (100) Zmarł Marcel Proust, francuski pisarz; autor powieści *W poszukiwaniu straconego czasu*, wybitnego dzieła literatury światowej, (ur. 1871).
- 22.11.1827** (195) Urodził się Karol Józef Teofil Estreicher pseud. J. Krupski, bibliotekarz, bibliograf, historyk literatury i teatru, publicysta, nazywany ojcem bibliografii polskiej, twórca *Bibliografii Polskiej*, której za życia autora ukazało się 26 tomów, (zm. 1908).
- 23.11.1927** (95) Zmarł Stanisław Przybyszewski, prozaik i dramaturg; czołowy twórca programu Młodej Polski i jeden z prekursorów ekspresjonizmu w literaturze europejskiej, (ur. 1868).
- 24.11.1227** (795) Na zjeździe w Gąsawie został zamordowany Leszek Biały z dynastii Piastów, książę sandomierski i krakowski, ojciec Bolesława Wstydliviego i bł. Salomei, (ur. 1184).
- 24.11.1857** (165) W Warszawie powstała spółka wydawniczo-księgarska Gebethner i Wolff, znany wydawca dzieł literatury polskiej.
- 24.11.1922** (100) Urodziła się Danuta Mancewicz, aktorka teatralna, korepetytor dykcji, znana jako aktorka głosowa; użyczyła głosu Lolkowi w filmach serii *Bolek i Lolek*, *Gąsce Balbince* i Agatce z bajki *Jacek i Agatka*, (zm. 2008).
- 24.11.1987** (35) Zmarł Karol Bunsch, pisarz, legionista; autor powieści historycznych z epoki Piastów: *Dzikowy skarb*, *Wawelskie wzgórze*, *Ojciec i syn*, (ur. 1898).
- 25.11.1562** (460) Urodził się Lope de Vega właśc. Felix Lope de Vega y Carpio, hiszpański komediopisarz baroku, poeta, twórca narodowej sztuki scenicznej, teoretyk dramatu, (zm. 1635).
- 25.11.1952** (70) W Londynie odbyła się premiera *Pułapki na myszy* Agaty Christie; inscenizacja ta była najdłużej wystawianym przedstawieniem na świecie.
- 25.11.1967** (55) W Teatrze Narodowym w Warszawie odbyła się premiera *Dziadów* Adama Mickiewicza w inscenizacji Kazimierza Dejmka; zawieszenie przedstawienia przez władze PRL w styczniu 1968, dało impuls marcowym demonstracjom młodzieży przeciw ograniczaniu swobód obywatelskich.
- 27.11.1942** (80) Niemcy rozpoczęli akcję wysiedlania ludności polskiej z Zamojszczyzny.
- 28.11.1627** (395) Pierwsze w historii zwycięstwo polskiej floty nad siłami szwedzkimi w bitwie pod Oliwą.

- 28.11.1907** (115) Zmarł Stanisław Wyspiański, dramatopisarz, poeta i malarz okresu Młodej Polski; autor dramatów: *Wesele*, *Wyzwolenie*, *Noc Listopadowa* (ur. 1869).
- 28.11.1942** (80) Urodził się Jonasz Kofta, poeta, satyryk, aktor kabaretowy i piosenkarz; współzałożyciel kabaretów *Hybrydy* i *Pod Egidą*; autor słów do wielu piosenek: *Radość o poranku*, *Pamiętajcie o ogrodach*, *Do łezki łezka*, (zm. 1988).
- 28.11.1967** (55) Fabryka Samochodów Osobowych wyprodukowała pierwszego Fiata 125p.
- 29.11.1797** (225) Urodził się Gaetano Donizetti, włoski kompozytor operowy; twórca dzieł: *Łucja z Lammermoor*, *Napój miłosny*, *Don Pasquale*, (zm. 1848).
- 30.11.1427** (595) Urodził się Kazimierz IV Jagiellończyk, wielki książę litewski, król Polski od 1447; twórca potęgi dynastycznej Jagiellonów, (zm. 1492).
- 30.11.1667** (355) Urodził się Jonathan Swift, angielski pisarz, satyryk i poeta, autor powieści *Podróż Guliwera*, (zm. 1745).
- 30.11.1917** (105) Urodziła się Joanna Guze, tłumaczka, krytyk i historyk sztuki, popularyzatorka malarstwa, (zm. 2009).

GRUDZIEŃ

- 01.12.1867** (155) Urodził się Ignacy Mościcki, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1926-1939, działacz niepodległościowy, polityk, chemik; prezes Polskiego Towarzystwa Chemicznego; członek Polskiej Akademii Umiejętności, (zm. 1946).
- 02.12.1762** (260) Urodził się Franciszek Ksawery Dmochowski, działacz polityczny, publicysta, poeta i tłumacz; autor pierwszej polskiej poetyki sztuki rymotwórczej, należał do Kuźnicy Kołłątajowskiej, tłumaczył *Iliadę* Horacego, fragmenty *Odysei* Homera oraz *Eneidę* Wergiliusza, (zm. 1808).
- 03.12.1857** (165) Urodził się Joseph Conrad Korzeniowski właśc. Teodor Józef Konrad Korzeniowski, angielski pisarz pochodzenia polskiego; autor powieści i opowiadań: *Tajfun*, *Lord Jim*, *Jądro Ciemności*, (zm. 1924).
- 03.12.1967** (55) W Kapsztadzie Christian Bernard przeprowadził pierwszą na świecie operację przeszczepienia serca.
- 03.12.1992** (30) W Wielkiej Brytanii został nadany pierwszy w historii SMS.
- 04.12.1422** (600) Zmarł Mikołaj Trąba, pierwszy prymas Polski (ur. 1358).

- 05.12.1867** (155) Urodził się Józef Piłsudski, polityk, mąż stanu, Marszałek Polski, Naczelnik Państwa w latach 1918-1922, współtwórca niepodległej Polski, (zm. 1935).
- 05.12.1907** (115) Urodziła się Alina Centkiewicz, pisarka, autorka – wraz z mężem Czesławem – książek o tematyce polarnej: *Odarpi, syn Egigwy, Piotr w krainie białych niedźwiedzi, Człowiek o którego upomniało się morze*, (zm. 1993).
- 07.12.2007** (15) W Poznaniu otwarto Most Biskupa Jordana.
- 08.12.1937** (85) W Krynicy-Zdroju została uruchomiona pierwsza w kraju kolej linowo-terenowa na Górę Parkową.
- 09.12.1922** (100) Zgromadzenie Narodowe wybrało na pierwszego prezydenta odrodzonej Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza, zginął z rąk zamachowca 16.12.1922.
- 10.12.1912** (110) Urodził się Jerzy Turowicz, dziennikarz, publicysta, współzałożyciel i wieloletni redaktor naczelny *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*; orędownik działań na rzecz polepszenia stosunków polsko-żydowskich (zm. 1999).
- 11.12.1817** (205) Zmarła Maria z Łączyńskich Walewska (pani Walewska), później hrabina d'Ornano. Metresa cesarza Napoleona Bonaparte; wychowana przez Mikołaja Chopina (ojca Fryderyka), (ur. 1786).
- 11.12.1932** (90) Urodził się Dariusz Fikus, dziennikarz, sekretarz generalny Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, redaktor naczelny dziennika *RZECZPOSPOLITA*, (zm. 1996).
- 12.12.1577** (445) Wojna Rzeczypospolitej z Gdańskiem; po oblężeniu miasta zawarto porozumienie pokojowe, na mocy którego Gdańsk wypłacił odszkodowanie, zachowując autonomię i przywileje, zaś król Stefan Batory przywrócił go do łask i zniósł banicję.
- 13.12.1797** (225) Urodził się Heinrich Heine, niemiecki poeta pochodzenia żydowskiego, przedstawiciel romantyzmu, publicysta, mistrz ironii; sympatyk polskich ruchów wyzwoleniczych; autor *Księgi pieśni*, (zm. 1856).
- 13.12.1927** (95) Rozporządzeniem prezydenta Ignacego Mościckiego, odciń czerwieni na fladze Rzeczypospolitej Polskiej zmieniono z karmazynu na cynober.
- 14.12.1902** (120) Urodził się Stanisław Jodłowski, językoznawca, polonista; współautor (z Witoldem Taszyckim) wielokrotnie wznawianych *Zasad pisowni polskiej...* (zm. 1979).

- 15.12.1832** (190) Urodził się Gustave Eiffel, francuski inżynier i konstruktor, zaprojektował wieżę Eiffla w Paryżu zbudowaną na Polu Marsowym w latach 1887-1889, (zm. 1923).
- 15.12.1852** (170) Urodził się Antoine Henri Becquerel, francuski chemik, fizyk, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1903 za odkrycie promieniotwórczości, (zm. 1908).
- 16.12.1672** (350) Zmarł Jan II Kazimierz, król Polski, syn Zygmunta III Wazy; jego rządy to czas wojen z Kozakami (powstanie Bohdana Chmielnickiego), Rosją i Szwecją (tzw. potop szwedzki 1655-60); w 1668 abdykował i wyjechał do Francji, (ur. 1609).
- 17.12.1897** (125) Urodził się Władysław Broniewski, poeta i tłumacz, przedstawiciel polskiej liryki rewolucyjnej; autor zbiorów wierszy: *Dymy nad miastem*, *Troska i pieśń*, *Bagnet na broń* oraz liryki osobistej – tom *Anka*, (zm. 1962).
- 18.12.1737** (285) Zmarł Antonio Stradivari, włoski lutnik; twórca instrumentów uważanych za największe osiągnięcia sztuki lutniczej, (ur. 1644).
- 18.12.1917** (105) Kongres Stanów Zjednoczonych uchwalił 18 poprawkę do Konstytucji wprowadzającą prohibicję.
- 19.12.1982** (40) Rada Państwa uchwaliła zawieszenie stanu wojennego z dniem 31 grudnia.
- 21.12.1917** (105) Urodził się Heinrich Boll, niemiecki pisarz, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1972; autor powieści: *Zwierzenia kłowna*, *Anioł milczał*, *Utracona cześć Katarzyny Blum*, (zm. 1985).
- 21.12.2007** (15) Polska przystąpiła do strefy Schengen.
- 22.12.1947** (75) Przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w Krakowie zakończył się pierwszy proces oświęcimski; na ławie oskarżonych zasiadło 40 byłych członków załogi niemieckiego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau.
- 22.12.1952** (70) Kongres USA ogłosił raport w sprawie zbrodni katyńskiej.
- 24.12.1857** (165) Zmarł Stanisław Jachowicz, poeta, pedagog, działacz charytatywny, czołowy bajkopisarz polski, (ur. 1796).
- 25.12.1977** (45) Zmarł Charlie Chaplin, angielski aktor, reżyser i scenarzysta filmowy; niekwestionowany król komików kina niemego i dźwiękowego; zasłynął filmami *Światła rampy* i *Gorączka złota*, (ur. 1889).

- 27.12.537** **(1485)** Poświęcono świątynię Hagia Sophia w Konstantynopolu, uważaną za najwspanialszy obiekt architektury pierwszego tysiąclecia naszej ery.
- 27.12.1587** **(435)** Zygmunt III Waza został koronowany w Krakowie na króla Polski.
- 27.12.1822** **(200)** Urodził się Ludwik Pasteur, francuski chemik; prekursor mikrobiologii, twórca szczepionki przeciw wściekliźnie, (zm. 1895).
- 28.12.1937** **(85)** Zmarł Maurice Ravel, francuski kompozytor, twórca oper, baletów, rapsodii i koncertów fortepianowych, (ur. 1875).
- 29.12.1902** **(120)** Urodził się Henryk Wars właśc. Warszawski; kompozytor okresu międzywojennego, twórca przebojów: *Miłość ci wszystko wybaczy*, *Ach śpij kochanie*, *Umówiłem się z nią na dziewiątą*, (zm. 1977).
- 31.12.1932** **(90)** Polscy kryptolodzy – Marian Rejewski, Jerzy Różycki i Henryk Zygalski, złamali kod niemieckiej maszyny szyfrującej *Enigma*.
- 31.12.2002** **(20)** Zmarł Kazimierz Dejmek, reżyser, dyrektor teatrów w Warszawie i Łodzi, inscenizator dramaturgii staropolskiej, romantycznej i współczesnej, Minister Kultury i Sztuki w latach 1993-96, (ur. 1924).

KALENDARZ LOKALNY I REGIONALNY

Kalendarz posiada układ chronologiczny. Liczba umieszczona w nawiasie oznacza rocznicę odnoszącą się do daty wydarzenia.

- 03.1202** (820) Zmarł Mieszko III Stary, syn księcia Bolesława Krzywoustego i Salomei, księżę kaliski w latach 1173-1177/1179, 1182-1191, 1194-1202. Spoczął obok syna Mieszka Mieszkowica w kolegiacie św. Pawła Apostoła w Kaliszu, (ur. ok. 1122).
- 1237** (785) Henryk Brodaty przekazał Kalisz i Rudę - księżnej Violi, wdowie po księciu opolskim Kazimierzem oraz jej synowi Władysławowi.
- 1247** (775) Bolesław Pobożny otrzymał ziemię kaliską na mocy ugody z bratem Przemysłem I.
- 04.06.1257** (765) Zmarł Przemysław I księżę Wielkopolski, syn Władysława Odonica i Jadwigi. Po jego śmierci władzę nad Wielkopolską przejął Bolesław Pobożny.
- 13.06.1257** (765) Kaliscy franciszkanie podczas zebrania kapituły w Inowrocławiu zostali przyjęci do prowincji polsko-czeskiej tego zakonu.
- 14.10.1257** (765) Urodził się Przemysław II, księżę Wielkopolski, król Polski (1295), syn Przemysła I i Elżbiety. W 1279 po śmierci Bolesława Pobożnego objął rządy w Wielkopolsce. Zamordowany w Rogoźnie w 1296 r.
- 1257** (765) Bolesław Pobożny dokonał lokacji Kalisza na prawie średzkim oraz ufundował wraz z żoną Jolantą kościół oo. Franciszkanów pw. św. Stanisława.
- 11.06.1282** (740) Przemysław II odnowił uprawnienia nadane miastu przez Bolesława Pobożnego w dokumencie lokacyjnym.
- 1287** (735) Przemysław II nadał Kaliszowi na własność wieś Dobrzec.
- 18.01.1292** (730) Przemysław II na podstawie przywileju uwolnił wszystkich przebywających na ziemi kaliskiej w celu osiedlenia się oraz mieszczan kaliskich od opłat cła na komorze w Ołoboku. Miasto otrzymało również prawo pobierania czynszu z dwóch postrzygalni sukna znajdujących się na jego terenie.

- 1292** (730) Przemysł II nadał proboszczowi kościoła św. Wojciecha wieś Sierzchowo (ob. Sierzchów, gm. Opatówek).
- 18.01.1297** (725) Władysław Łokietek zezwolił miastu na pobieranie czynszu ze składu sukienniczego w rynku oraz z kramów. Potwierdził także wcześniejsze nadania czynszów: solnego, z kramów, postrzygalni sukna oraz 12 łanów na pastwiska.
- 1302** (720) Po raz pierwszy odnotowana została informacja o posiadaniu przez Kalisz pieczęci.
- 1347** (675) Kazimierz Wielki w obecności kanclerza Ottona, Mikołaja z Błaszek oraz starosty kaliskiego Przeclawa nadał cechowi rzeźników najstarszy znany przywilej.
- 07-10.01.1357** (665) W kościele św. Mikołaja pod przewodnictwem arcybiskupa Jarosława Bogorii Skotnickiego obradował synod prowincjonalny, który zabronił dopuszczania cudzoziemców nieznających języka polskiego do urzędów duchownych i nauczycielskich.
- 1362** (660) Kazimierz Wielki wznowił i uzupełnił przywilej z 1333 nadając Kaliszowi wieś Tyniec oraz zobowiązał mieszczan z tytułu darowizny do utrzymania w dobrym stanie drogi wodnej na Prośnie na odcinku jednej mili od miasta do klasztoru w Ołoboku.
- 1372** (650) Królowa Elżbieta, sprawująca rządy w imieniu syna Ludwika Węgierskiego, zwróciła zabraną miastu przez Kazimierza Wielkiego wieś Dobrzec i nakazała płacenie z niej rocznego czynszu do królewskiego skarbcza.
- 27.04.1402** (620) Władysław Jagiełło zdecydował o wybudowaniu na Prośnie tartaku i nadaniu Kaliszowi trzeciej jego części z prawem do pobierania dochodów oraz obowiązkiem pokrywania wydatków.
- 20.06.1402** (620) Założono wieś Sulisławice.
- 30.09.1412** (610) Mieszczanka kaliska Małgorzata Gutizmutka w testamencie zapisała szpitalowi św. Ducha grunty leżące w okolicy szpitalnego kościoła.
- 1422** (600) Miasto dwukrotnie odwiedził król Władysław Jagiełło.
- 1447** (575) W Kaliszu przebywał Kazimierz Jagiellończyk.

- 05.11.1462** (560) Obrady rozpoczął synod prowincjonalny zwołany przez arcybiskupa Jana V Odrowąża celem udzielenia pomocy finansowej królowi Kazimierzowi i szlachcie wypędzonej z ziemi dobrzyńskiej przez Krzyżaków.
- 1467** (555) Piotr Świdwa z Szamotuł, starosta generalny Wielkopolski, ujął w Kaliszu kasztelana i starostę nakielskiego Włodka z Danaborza, którego następnie z rozkazu króla stracono na rynku.
- Po 11.01.1472** (550) Zmarł Mikołaj z Kalisza, profesor prawa kanonicznego, rektor Akademii Krakowskiej, kanonik gnieźnieński i krakowski, prawnik oraz dyplomata.
- 1502** (520) Wydano uchwałę rady miejskiej nakazującą posiadanie sprzętu przeciwpożarowego przy każdym domu.
- 1512** (510) Ksiądz Mikołaj Pakosiński został odwołany z funkcji przełożonego domu kanoników laterańskich za sprzeciw wobec wizyty niemieckiego opata w kaliskim klasztorze.
- 30.04.1532** (490) Zygmunt I Stary przyznał Kaliszowi czopowe tj. podatek od piwa, miodu, wina i gorzałki na okres czterech lat. Nazwa podatku pochodziła od czopa, którym zatykano beczki.
- 1537** (485) W mieście wybuchł pożar, w którym spłonęły m.in. kościół oo. Franciszkanów i ratusz, a z nim archiwum miejskie.
- 1542** (480) Doszło do wystąpień antyżydowskich. Tłum wdarł się do synagogi i sprofanował Torę. Król przysłał ostrzeżenie, iż w przypadku powtórzenia się podobnych zająć nałóży na miasto karę pieniężną.
- 1542** (480) Na wieży ratuszowej zamontowano zegar sprowadzony z Wrześni.
- 1542** (480) Rektorzy, nauczyciele i studenci kaliskiej kolonii akademickiej pod groźbą kary zostali zobowiązani do używania sukni duchownych.
- 19.02.1552** (470) Król Zygmunt August potwierdził dotychczasowe przywileje kaliskich cechów siodlarzy, paśników, rymarzy, stolarzy i kuśnierzy oraz wydał nowe postanowienia dotyczące przyjmowania uczniów, wyzwalania czeladników, majstrów itp., nakazując wzorowanie się na zwyczajach obowiązujących w innych miastach, zwłaszcza w Poznaniu.

- 27.02.1552** (470) Zygmunt August nadał kaliskim rajcom wyłączne prawo na sprzedaż piwa wrocławskiego w piwnicach miejskich, pod warunkiem przeznaczania uzyskanych dochodów na potrzeby miasta.
- 12.03.1552** (470) Król zniósł zasadę dożywotniego sprawowania urzędów burmistrza i rajcy. Nowe rozporządzenie wprowadzało roczną kadencję dla całej rady miejskiej. Wybory kandydatów odbywały się w okolicy Wielkanocy.
- 1552** (470) Epidemia morowego powietrza uśmierciła 2/3 ludności Kalisza, a urzędy zawiesiły na kilka miesięcy swoje funkcjonowanie.
- 14.01.1557** (465) Zygmunt August nadał mieszczanom kaliskim prawo lokowania sądów na prawie ziemskim polskim i sądenia według niego osób podległych jurysdykcji miejskiej w sporach ze szlachtą i jej poddanymi. Potwierdził również dokonany przez miasto zakup wsi Ostrów i nadał Kaliszowi takie same prawa do tej własności, jakie przysługiwały ówczesnym właścicielom dóbr ziemskich.
- 02.02.1572** (450) Urodził się Maciej Łubieński h. Pomian, uczeń kaliskiego Kolegium Jezuickiego, późniejszy arcybiskup gnieźnieński i prymas Polski (1641), fundator kaplicy Matki Boskiej na Jasnej Górze. Zmarł w opinii świętości 28 sierpnia 1652 r.
- 1582** (440) Arcybiskup Stanisław Karnkowski rozpoczął przygotowania do budowy Kolegium Jezuickiego. W tym celu nabył bursę archidiakona wraz z obszernym pałacem i ogrodem, od rodziny Łatałskich zakupił przyległy do kurii dom, od miasta przejął rozległy grunt sięgający aż do murów miejskich, a od wikariuszy kolegiackich dom drewniany z placem.
- 04.01.1587** (435) Urodził się Prokop Lipski h. Grabie, pisarz ziemski kaliski (1623), sędzia surogator grodzki kaliski (1621), poseł na sejmy, (zm. 1638).
- 04.1592** (430) Odbył się proces znachorki miejskiej Apolonii Porwitowej z Glinek (ob. okolice ul. Garncarskiej) oskarżonej o „żegnanie piwa”.
- 1592** (430) Rozpoczęła się budowa kościoła oo. Jezuitów (ob. kościół Garnizonowy). Świątynię oddano do użytku w 1597 r.
- 1592** (430) W Kolegium Jezuickim odbyło się pierwsze przedstawienie teatralne. Studenci wystawili sztukę *Teodozjusz cesarz*.

- 1592** (430) Wojciech z Kalisza (Albertus Calisius), pedagog i publicysta ariański, wydał *Schola Levartoviana Restituta* będące jednym z najwybitniejszych dzieł polskiej myśli pedagogicznej.
- 28.03.1597** (425) Zygmunt III powtórzył i potwierdził artykuły kaliskiego cechu chirurgów.
- 1597** (425) Miasto przejęło obowiązek czuwania nad sierotami i ubogimi. Utworzono również urząd dowódcy straży nocnej zwanego hetmanem miejskim, dbającego o bezpieczeństwo grodu.
- 15.04.1602** (420) Odbył się zjazd szlachty województwa kaliskiego.
- 06.11.1602** (420) Poznański drukarz Jan Wolrab Młodszy zawarł umowę z Kolegium Jezuickim na zorganizowanie drukarni, która w 1603 r. wydała pierwszy druk kaliski *Katechizm rzymski*.
- 10.03.1607** (415) Prymas Bernard Maciejowski konsekrował kościół oo. Bernardynów pw. Nawiedzenia NMP (ob. oo. Jezuitów). Budowlę prawdopodobnie wzniosł Wojciech Samborinus.
- 22 lub 29.12.1607** (415) W Koninie zmarł Jan Zemelka, lekarz, filozof i działacz społeczny. Darczyńca szpitali w Kaliszu i Koninie, jedenastokrotnie pełnił w Kaliszu funkcje urzędowe (burmistrza, wójta, rajcy), (ur. 1539).
- przed 11.10.1612** (410) Zmarł Jan Izdbieński h. Poraj, działacz sejmikowy, poseł na sejmy, sędzia ziemski kaliski. W 1602 mianowany podsędkiem, a w 1603 sędzią ziemskim kaliskim.
- 1612** (410) W pożarze spowodowanym przez żołnierzy konfederacji wielkopolskiej spłonął kościół św. Ducha.
- 1612** (410) W Kaliszu prowadził praktykę lekarską Stanisław Cytrus *Philosophie y nauk lekarskich Doktor*.
- 1612** (410) Albinowi Fontanie i Janowi Marii Bernardonemu powierzono odbudowę kościołów św. Mikołaja oraz oo. Franciszkanów. W czasie prac w kościele św. Mikołaja powstały dekoracje stiukowe na sklepieniach w tzw. stylu kalisko-lubelskim.
- 1617** (405) Przy kościele oo. Franciszkanów do 1678 działała niewielka orkiestra. Wśród muzyków byli m.in. klarncista, puzonista, kornecista oraz organista. Chór prowadził Marcin Kamieniecki.

- 1617** (405) W podziemiach kościoła oo. Jezuitów pochowano Daćboga Karnkowskiego, wojewodę dorpckiego, brata fundatora świątyni arcybiskupa Stanisława.
- 01.06.1622** (400) Zmarł Zygmunt Brodowski h. Łada, jezuita, nauczyciel i spowiednik. W Kaliszu uczył poetyki i retoryki. W latach 1593-99 był prefektem kaliskiego Seminarium Duchownego, (ur. 1561).
- 21.09.1622** (400) W Kaliszu urodził się Stanisław Solski, jezuita, matematyk, fizyk i architekt. W lipcu 1638 wstąpił do zakonu oo. Jezuitów. W latach 1641-44 studiował filozofię. W 1653 został kapłanem obozowym w Kamieńcu, w następnym roku wyjechał do Turcji jako kapłan poselstwa polskiego. W latach 1661-62 administrator kaliskiego kolegium, a od 1663 kapłan na dworze Jana III Sobieskiego. Wydał drukiem pięć prac, wśród nich *Architekta polskiego*, (zm. 1701).
- 12.11.1622** (400) Marcin Wierusz-Kowalski uzyskał od Zygmunta Wazy pozwolenie na ufundowanie kościoła i klasztoru oo. Reformatów.
- 1622** (400) Według inwentarza w magazynie broni znajdowało się: 5 działek, 19 hakownic, 6 mieczy, 10 kijów żelaznych, różne części zbroi rycerskiej, niepełna beczka prochu, bęben i chorągiew.
- 1622** (400) W Kaliszu osiedlił się znany księgarz Wojciech Kolasa z Tyczyna.
- 17.07.1632** (390) Burmistrz i rajcy miasta wydali zarządzenie przeciwpożarowe dla budników (straganiarzy) i rzeźników. Zarządzenie to zabraniało „gorzałki w budziech palić, siana i słomy chować, a rzeźnicy, aby nie trzymali drewna opałowego w jatkach”.
- 25.11.1632** (390) Biskup Jan Baltazar konsekrował odbudowany po pożarze kościół oo. Franciszkanów.
- 1632** (390) Burmistrz Jan Wosiński (Wojsiński) został pozbawiony urzędu i skazany na wygnanie z miasta za sprzeniewierzenie 3 tys. złp.
- 1632** (390) Zmarł Wojciech Gedeliusz, typograf kaliski i poznański. W jego oficynie wytłoczono ponad 90 druków w języku polskim i łacińskim. Początkowo działał w Poznaniu jednak w 1602 przeniósł się do Kalisza, gdzie wspólnie z Janem Wolrabem założył pierwszą w mieście drukarnię. Po jego śmierci oficynę przejęli oo. Jezuici.

- 1632** (390) W ratuszu działało więzienie zw. kielbaśnicą. Z opisu wynika, że cele wyposażone były m.in. w kajdany służące do unieruchamiania więźniów.
- 1637** (385) Urodził się Abraham Abele Gombiner, nauczyciel, talmudysta i sędzia sądu rabinicznego. Do Kalisza przybył w 1656 i zamieszkał obok bożnicy pełniąc funkcję mełameda (nauczyciela). Na życie zarabiał nauczaniem przedmiotów talmudycznych w jesziwie. W latach 1670-72 tworzył dzieło *Magejn Abraham*, które stało się źródłem informacji o przepisach regulujących życie każdego Żyda, (zm. 1683).
- 1637** (385) Władysław IV powiadomił radę miejską o zamiarze wstąpienia w związek małżeński. Władze miasta uchwałyły specjalny podatek dla zdobycia środków finansowych na upominek dla króla.
- 1637** (385) Rozpoczęto budowę nowego murowanego klasztoru oo. Franciszkanów. Budowa trwała osiem lat, w czasie których postawiono pierwsze piętro.
- 1637** (385) Pożar zniszczył część Przedmieścia Toruńskiego.
- 1642** (380) Wybudowano konwikt tzw. szlachecki imienia Czyżewskich, dla ubogich synów tej rodziny. Stał on u zbiegu ulic Kolegiackiej (ob. Kolegialnej) i Łaziennej, tuż przy lewym skrzydle kolegium.
- 1642** (380) Miasto odebrało dzierżawcom młyny miejskie i przejęło je pod własny zarząd.
- 1652** (370) W Kaliszu sądzono szlachcica Wojciecha Kołakowskiego h. Kościesza, który w Wielkopolsce zorganizował powstanie chłopskie, podczas gdy większość wojsk królewskich walczyła pod Beresteczkiem. Sąd skazał go na śmierć za kontakty z Kostką Napierskim i Bohdanem Chmielnickim. Wyrok wykonano przez ścięcie i poćwiartowanie oraz przybicie szczątków do bram miejskich.
- 04.01.1657** (365) Do miasta przybyła w towarzystwie hetmanów królowa Maria Ludwika, żona Jana Kazimierza.
- 27.01.1657** (365) Prymas Leszczyński w imieniu króla wydał w Kaliszu uniwersał o pospolitym ruszeniu przeciw wojskom brandenburskim i Rakoczemu.
- 20.02.1657** (365) Przebywający w Kaliszu Jan Kazimierz wydał uniwersał wpisany do ksiąg miejskich, w którym wyliczając krzywdy wyrządzone przez Szwedów uwalniał miasto od ciężarów i postojów wojskowych.

- 04.04.1657** (365) Urodził się Jerzy Gengell, jezuita, kapelan wojskowy, filozof. W latach 1725-27 prefekt studiów w kaliskim Kolegium Jezuickim, (zm. 1727).
- 18.04.1657** (365) Król wydał uniwersał o pospolitym ruszeniu dla Wielkopolski wyznaczając Kalisz na miejsce gotowości. Przywódcy z województw poznańskiego i kaliskiego zgromadzili się 30 kwietnia wzywając szlachtę do stawieństwa i płacenia pieniędzy na wojsko. Pod koniec maja zebrało się pod Kaliszem pospolite ruszenie „w sile 5 tys. ludzi skąd wyruszyło pod Poznań”.
- 1657** (365) W Krotoszynie zmarł Aleksander Polonus Sylvius, astronom, wynalazca peryskopu, student kaliskiego Kolegium Jezuickiego oraz uczeń Karola Malaperta. Prowadził badania plam słonecznych używając do tego celu, po raz pierwszy w Polsce, lunety, (ur. 1593).
- 02.04.1662** (360) Zmarł Kasper Drużbicki h. Nałęcz, jezuita, pisarz i teolog. W latach 1625-26 prefekt studiów, a następnie rektor kaliskiego Kolegium Jezuickiego (1633-34), (ur. 1590).
- 1662** (360) W kościele św. Mikołaja powstał wielki ołtarz zbudowany specjalnie w celu umieszczenia w nim obrazu Petera Paula Rubensa *Zdjęcie z krzyża*.
- 1662** (360) Agnieszka Śleszkowska, wdowa po doktorze medycyny i filozofii Sebastianie zapisała w testamencie 15 złp. na kościół św. Trójcy, a dla szpitala św. Trójcy „po sztuce mięsa wołowego na każdą osobę y po bułce chleba y po cebrze piwa na podział dla wszystkich”.
- 1667** (355) W pożarze ucierpiała dzielnica żydowska. Kalisz nawiedziła również epidemia zarazy.
- 27.05.1672** (350) Michał Korybut Wiśniowiecki potwierdził ustawy Bractwa Kurkowego wskrzeszając tym samym istniejącą w latach 1475-1655/56 organizację.
- 07.06.1672** (350) Odkonano pierwsze posiedzenie Bractwa Kurkowego (zw. też Bractwem Rycerskim) połączone z wyborami, w których brało udział ok. 60 osób. Pierwszym cechmistrzem został rajca miejski Michał Tyczkowski.
- 1672** (350) Cech cyrulików otrzymał statut, według którego nauka trwała trzy lata, a po półrocznym okresie praktyki i takim samym czasie wędrówki

czeladnik mógł *wynająć się* u majstra. Wymagana była umiejętność posługiwania się brzytwą i puszczađłem krwi. Od wykonywania tego rzemiosła odsunięto Żydów.

- 1672** (350) W statucie miasta zakazano m.in. hodowania świń w chlewach w rynku oraz wypuszczania ich na plac, ponadto muzykowania w godzinach nocnych i uboju bydła w jatkach rzeźniczych.
- 1677** (345) Zakończono budowę murowanego kościoła i klasztoru Bernardynek. Budynki stanęły na Przedmieściu Toruńskim.
- 1692** (330) Burmistrzowi Kalisza zakazano zajmować się ściąganiem podatków, przyznając mu w zamian pensję wysokości 600 złp. rocznie.
- 15.01.1697** (325) Władze miasta wydały regulamin służby wartowniczej w bramie miejskiej. Służbę pełnić mieli strażnicy „ze strzelbą dobrą nabitą i szablą”.
- 1697** (325) Mieszczanie złożyli na zamku protest z powodu gwałtów, jakich dopuszczały się pozbawione zaopatrzenia i żołdu oddziały polskie.
- 1697** (325) Drukarnia jezuicka otrzymała przywilej króla Augusta II Mocnego równający ją z typografiami królewskimi.
- 26.09.1702** (320) Zginął wojewoda kaliski Aleksander Lipski, który przewodniczył poselstwu, mającemu za zadanie pośredniczenie między Augustem II a królem szwedzkim Karolem XII. Po powrocie został posądzony o zdradę i rozsiekany szablami przez oburzoną szlachtę.
- 1717** (305) Rozpoczęto budowę kaplicy pw. św. Jana Nepomucena na cmentarzu przykościelnym oo. Reformatów. Fundatorami kaplicy byli Jan Kierzyński, starosta stawiszyński oraz Marcjjan Węgierski, miecznik wschowski. Prace ukończono w 1736 r.
- 1742** (280) Wydany został regulamin prac kaliskiej kancelarii grodzkiej.
- 1742** (280) W Kaliszu osiedlili się pierwsi Macedończycy uchodzący przed prześladowającymi ich Turkami. W księgach miejskich odnotowano nadanie obywatelstwa Dymitrowi i Anastazemu Baranowskiemu. W latach następnych przybyli Dymitr Kiengiewski, Jan Koźmiński, Teodor Mukułowski, Paweł Miliński, Dymitr Albański i Konstanty Wiśniewski.

- 1742** (280) W Krakowie urodził się Ludwik Perzyna, lekarz i zakonnik. W Kaliszu przebywał w latach 1788-90 i 1793. Od 1788 był przeorem szpitala św. Ducha. Zmarł w Warszawie w 1812 r.
- 01.11.1752** (270) Urodził się Józef Zajączek, generał dywizji, namiestnik Królestwa Polskiego (1815-26), poseł na Sejm Czteroletni (1788-92), jeden z sekretarzy Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji Rządowej 1791. Na rozkaz Napoleona formował 1. Legię Północną i 2. Legię Kaliską. W 1807 dowodził Legią Kaliską w kampanii pruskiej. W uznaniu zasług Bonaparte nadał mu dobra ziemskie, m.in. Zawodzie, Rypinek i Stare Miasto oraz Opatówek k. Kalisza, (zm. 1826).
- 09.04.1757** (265) Urodził się Wojciech Bogusławski, aktor, reżyser, dramatopisarz. Kształcił się w konwiktie pijarskim w Warszawie, następnie przebywał na dworze biskupa krakowskiego Kajetana Sołtyka. Od 1778 związał się na stałe z teatrem. Pod koniec lipca 1800 Teatr Narodowy Wojciecha Bogusławskiego przybył do Kalisza. W roku następnym wystawiono pierwszy budynek teatralny z drewna i muru pruskiego. Wówczas rozpoczął się ciąg niemal corocznych występów zespołu w okresie kaliskich jarmarków świętojańskich (koniec czerwca), (zm. 1829).
- 1762** (260) Pruscy Czarni Huzarzy pod dowództwem płk. Daniela von Lossowa wymusili na Kaliszu i Poznaniu ogromną ilość zboża, którą kazali dostarczyć do Wrocławia i Brzegu za jedną sześćdziesiątą ceny rynkowej.
- 01.06.1767** (255) Ukazało się czterostronicowe *DONIESIENIE Z KALISZA* uważane za pierwszy periodyk kaliski.
- 08.06.1767** (255) Na podstawie prac komisji badającej relacje o cudach i łaskach uczynionych za przyczyną św. Józefa oraz późniejszego orzeczenia Sądu Prymasowskiego, arcybiskup Władysław Aleksander Łubieński wydał dekret uznający obraz Świętej Rodziny za łaskami słynący.
- 04.04.1772** (250) Kalisz zajęły wojska pruskie dowodzone przez gen. Anhaltta. Władze miejskie oraz mieszkańcy zostali zmuszeni do utrzymywania kwater dla pruskiego dowództwa.
- 1772** (250) Urodził się Karol Wilhelm Mehwald. Do Kalisza przybył ok. 1800 rozpoczynając działalność typograficzną, z czasem uzyskał tytuł uprzywilejowanego drukarza króla pruskiego, (zm. 1824)

- 1777** (245) Powołując się na Uniwersał Rady Nieustającej, władze miasta pod naciskiem piwowarów i szynkarzy przyjęły uchwałę zabraniającą Żydom produkcji piwa, wina i wódki oraz sprzedaży win importowanych.
- 1777** (245) Chłopi z Wielkiego i Małego Dobrza (ob. Dobrzec) zostali zobowiązani przepracować oprócz normalnych czynszów z każdej włóki, 4 dni w roku przy porządkowaniu miasta.
- 1782** (240) W Szkole Wojewódzkiej rozpoczął pracę pierwszy nauczyciel świecki, którym był Tomasz Paszkiewicz.
- 1782** (240) Gmina grecka, na czele, której stał papas Mikołaj Dymitr Mikołaja, zakupiła w rynku dom z przeznaczeniem na kaplicę.
- 1782** (240) Zmarł Ignacy Malczewski-Skarbek, regimentarz i marszałek konfederacji barskiej w Wielkopolsce. W 1764 posłował na sejm elekcyjny z kaliskiego, w 1768 przystąpił do konfederacji barskiej. Walczył z wojskami rosyjskimi pod Kaliszem (15 października) i Kościelną Wsią (18 października), (ur. 1730).
- 04.09.1787** (235) Urodził się Bonawentura Niemojowski, działacz polityczny, publicysta, poseł na sejmy w Królestwie Polskim. Jeden z przywódców opozycji liberalnej kaliszian występujących w obronie konstytucji i swobód obywatelskich, dążących do przeprowadzenia reform gospodarczych i społecznych. Od 15 sierpnia 1831 był wiceprezesem, a od 8 do 23 września prezesem Rządu Narodowego. Po upadku powstania listopadowego przebywał na emigracji w Paryżu. Od 1831 pełnił funkcję prezesa Komitetu Tymczasowego Emigracji Polskiej, (zm. 1835).
- 1787** (235) Miasto zakupiło dom pod nr 255 na Końskim Targowisku (ob. ul. Przechodnia) dla kata, którym był wówczas Krystian Dytrych.
- 1787** (235) Mieszczanie zawarli umowę z Żydami zezwalając im na utrzymanie czterech szynków w zamian za zrzeczenie się przez nich praw do nabywania nowych domów.
- 1787** (235) Komisja Dobrego Porządku poświęcona szpitalnictwu zdecydowała o pochówku zmarłych na cmentarzach przy kościołach św. Ducha, św. Trójcy oraz św. Wojciecha. Zabroniono pochówków wewnątrz miasta z wyjątkiem chowania w grobach murowanych.
- 1787** (235) Administracja miasta pobierała pobory w wysokości: prezydent 700 zł rocznie, dyrektor policji 500 zł, sekretarz 200 zł, kasjer 400 zł,

pisarz miejski 500 zł, pięciu radnych 300 zł. Ponadto wynagrodzenie otrzymywali zegarmistrz, trębacz, hetman, stróże nocni, pachołkowie, woźnicowie, akuszerki i kat. Szlachecki administrator, którym był w tym czasie Ignacy Wyganowski, otrzymywał 1200 zł.

- 03.06.1792** (235) Urodził się Franciszek Reinstein, architekt, od 1821 budowniczy województwa kaliskiego. Po wcieleniu Kalisza do guberni warszawskiej w latach 1845-50 był drugim, a od 1851 pierwszym budowniczym guberni warszawskiej. Do jego dzieł należą m.in. nieistniejąca Rogatka Warszawska, Pałac Komisji Województwa Kaliskiego (ob. Starostwo Powiatowe), zabudowania fabryki Repphanów, most kamienny zw. Aleksandryjskim, kamienica Puchalskiego, (zm. 1853).
- 01.08.1792** (230) Komisja Porządkowa Cywilno-Wojskowa zwołała w Kaliszu zgromadzenie dla obrony praw nadanych Konstytucją. Utworzono także oddział ochotników pod dowództwem starosty ostrzeszowskiego Franciszka Stadnickiego.
- 13-14.09.1792** (230) Wybuchł jeden z największych pożarów w historii Kalisza. Rozpoczął się przy ul. Wrocławskiej i szybko ogarnął całe miasto. Spłonęły 274 budynki mieszkalne i wiele gospodarczych, a także średniowieczny zamek i ratusz.
- 1792** (230) Zakończono odbudowę kaliskiej kolegiaty, której nadano styl barokowy. Kolegiata została wydłużona o ok. 8 m, dobudowano także kaplicę św. Józefa oraz wieżę. Ołtarz św. Józefa projektował i wykonał snycerz ze Śląska.
- 1792** (230) Ustawa sejmowa zniósła w Kaliszu sąd grodzki w zamian utworzono sąd ziemski dla powiatów kaliskiego i konińskiego.
- 1792** (230) Lekarzem województwa kaliskiego został Józef Sobieniewski.
- 1792** (230) W Kaliszu istniało 6 browarów i gorzelni oraz 40 alembików (destylarni). Ich produkcja wynosiła 5315 antałów piwa i 625 beczek wódki rocznie.
- 13-15.02.1797** (225) Z podziemi kościoła oo. Reformatów i cmentarza przykościelnego usunięto wszystkie groby, a zebrane kości (ponad tysiąc zmarłych) pogrzebano we wspólnym grobie wykopanym między murem a Kaplicą Żołnierską.
- 04.03.1797** (225) Urodził się Kazimierz Asnyk, oficer wojsk polskich, kupiec, księgarz, ojciec poety Adama. W 1833 wraz z rodziną osiadł w Kaliszu,

gdzie zajmował się handlem oraz działalnością finansową. Działal również na polu dobroczynności wchodząc w skład Rady Opiekuńczej Ochrony Ubogich Dzieci, (zm. 1885).

- 01.11.1797** (225) W Piwonicach urodził się Teodor Morawski, historyk, publicysta, działacz polityczny związany z partią kaliską braci Niemojowskich. W lipcu 1831 mianowany komisarzem nadzwyczajnym Rządu Narodowego na województwo kaliskie, (zm. 1879).
- 1797** (225) Prusacy zakończyli przebudowę szkół jezuickich na Korpus Kadetów, do którego przyjmowano chłopców w wieku ok. 10 lat. Nauczano ich języka niemieckiego, historii Prus, podstaw matematyki i przedmiotów wojskowych. Personel składał się z dyrektora, dwóch profesorów, dwunastu guwernerów, dwóch nauczycieli języka francuskiego, chirurga, nauczyciela tańca, feldfebla, dwóch sierżantów, dwunastu posługaczy oraz ekonoma.
- 04.02.1802** (220) Urodził się Jędrzej Moraczewski pseud. Gospodarz Jędrzej, historyk, publicysta, wydawca, działacz społeczny i polityczny. W latach 1816-22 uczeń Szkoły Wojewódzkiej. Uczestnik powstania listopadowego i Wiosny Ludów.
- 1802** (220) Arcybiskup Ignacy Raczyński wywiózł z Kalisza do Grabowa liczącą ok. 6000 woluminów bibliotekę klasztoru oo. Franciszkanów.
- 28.01.1807** (215) Na rogach rynku w obecności zgromadzonych mieszkańców i wojska francuskiego, uroczyste odczytano dekret Napoleona z 14 stycznia o powołaniu Komisji Rządzącej Księstwa Warszawskiego.
- 14.02.1807** (215) Urodził się Walenty Stanczukowski, lekarz, uczestnik powstania listopadowego, działacz społeczny, od 1834 związany z Kaliszem. Był lekarzem miejskim i więziennym, członkiem Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności. Szczególną opieką otaczał dzieci i młodzież. Około 1846 założył w Kaliszu z Kazimierzem Asnykiem księgarnię „Nowa” dostarczającą podręczniki szkolne i dzieła literatury pięknej. (zm. 1874).
- 05.05.1807** (215) Prezydentem miasta został Andrzej Beber.
- 22.07.1807** (215) Kalisz stał się stolicą departamentu Księstwa Warszawskiego. W skład departamentu wchodziły powiaty: kaliski, kolski, koniński, ostrzeszowski, odolanowski, wartyński, szadkowski, częstochowski, piotrkowski, radomszczański, sieradzki, wieluński i lelowski.

- 09.08.1807** (215) W Warszawie zmarła Zofia Dmuszewska z d. Petrasch, śpiewaczka i aktorka. Debiutowała w Kaliszu w 1801. (ur. 1785).
- 04.11.1807** (215) Do użytku oddano nowy cmentarz katolicki na Przedmieściu Wrocławskim.
- 16.12.1807** (215) Antoni Garczyński został mianowany prefektem departamentu kaliskiego.
- 1807** (215) Kalisz znalazł się w grupie 10 „pocztamtów centralnych”. Podlegały mu tzw. ekspedycje w Błaszczach, Grabowie, Kole, Koninie, Ostrowie, Sieradzu, Stawiszynie, Sulmierzycach, Władysławowie i Warcie oraz tzw. „poczthalterie” (stacje zmiany koni) w Piotrkowie, Widawie, Kępnie, Częstochowie i Sławkowie.
- 1807** (215) Szkołę departamentową przemianowano na Królewskie Gimnazjum z programem i organizacją szkoły licealnej.
- 1807** (215) Kalisz otrzymał nową pieczęć o średnicy 32 mm. Zamiast herbu miasta widniała na niej tarcza z orłem polskim w koronie, czyli godło Księstwa Warszawskiego, a nad nią mała korona. Dokoła biegł napis: PREZYDENT MUNICYPALNOŚCI MIASTA KALISZA.
- 1807** (215) Rozebrano drewniany kościółek pw. św. Walentego na Przedmieściu Toruńskim oraz zlikwidowano cmentarz przykościelny.
- 1807** (215) Wybudowano drogę do Rypinka oraz opracowano plan parku.
- 1807** (215) Aleja Luizy (ob. al. Wolności) otrzymała imię Józefiny na cześć żony Napoleona Bonaparte.
- 1807** (215) Ludwik Woelffl kupił w Kaliszu nieruchomość na skrzyżowaniu ulic Przedmieście Wrocławskie (ob. ul. Śródmiejska) i al. Józefiny (ob. al. Wolności), na której wybudował okazały zajazd zw. Hotelem Polskim. Zatrzymywali się w nim będący przejazdem w mieście znani artyści, lekarze oraz wojskowi.
- 13.01.1812** (210) W Kaliszu urodził się Teodor Teuttold Stilichon Tripplin, doktor medycyny, podróżnik, jeden z prekursorów polskiej literatury fantastycznonaukowej, powstaniec listopadowy, działacz emigracyjny, uczestnik walk niepodległościowych we Włoszech i Serbii. Zmarł w Warszawie 25 stycznia 1881 r.

- 04.1812** (210) W Kaliszu przebywał król westfalski Hieronim, brat Napoleona Bonapartego. Dla sztabu, dworu i służby opróżniono gmach prefektury departamentu kaliskiego, Trybunału, domki kapitulne i część gmachu Korpusu Kadetów.
- 27.09.1812** (210) Do Kalisza przybył Julian Ursyn Niemcewicz, w celu pokwitowania 576 złp. zebranych na subskrypcję *Śpiewów historycznych*.
- 10.11.1812** (210) Zmarł Karol Fryderyk Wedding Herzberg (Hertzberg), pastor gminy ewangelicko-augsburskiej, Radca Konsystorza, kaznodzieja, nauczyciel. Założyciel i mistrz kaliskiej loży wolnomularskiej Hesperus, (ur. 1769).
- 1812** (210) Królewskie Gimnazjum Kaliskie przemianowano na Szkołę Departamentową. Program nauczania przygotowywał młodzież do studiów na każdym wydziale Szkoły Głównej.
- 1812** (210) W Kaliszu występowały wędrowne trupy teatralne pod dyрекcją Karola Baura.
- 1812** (210) Powstało Towarzystwo Przyjaciół Muzyki Kościelnej będące pierwszym, nielegalnym zrzeszeniem muzyków.
- 1817** (205) Urodził się Jan Bąkowski, artysta malarz. W 1872 wykonał obrazy do kościoła oo. Reformatów. W 1884 osiadł w mieście na stałe i otworzył pracownię, (zm. 1892)
- 1817** (205) Beniamin Repphan przejął murowany młyn rządowy stojący nad Prosną przebudowując go następnie na folusz.
- 1817** (205) Jan Fryderyk Ruderisch założył na Przedmieściu Wrocławskim (ob. ul. Śródmiejska) manufakturę płócienniczą.
- 1817** (205) Powstały Izba Rzemieśnicza oraz Handlowa, pełniące funkcje doradcze dla Komisji Wojewódzkiej.
- 1817** (205) Z polecenia Komisji Wojewódzkiej rozpoczęto porządkowanie miasta. Naprawiono mosty i przedłużono ulicę św. Mikołaja (ob. ul. Kanonicka) poprzez istniejące w tym miejscu ogrody, a także uregulowano brzeg rzeki i wytyczono ul. Babiną.

- 1817** (205) Założono pensję dla dziewcząt prowadzoną przez Rozalię Schwarzbach.
- 10.01.1822** (200) Urodził się Jan Boese, społecznik, w latach 1872-73 pełnił funkcję pomocnika inspektora lekarskiego guberni kaliskiej i lekarza miejskiego, (zm. 1872).
- 23.07.1822** (200) Aleksander I rozwiązał Radę Województwa Kaliskiego.
- 1822** (200) Powstała fabryka blichtru i wosku Klinkego oraz fabryka płótna Dawida Landa.
- 1822** (200) Dawny klasztor kanoników laterańskich przebudowano na plebanię.
- 27.08.1827** (195) Urodził się Cezary Augustyn Ludwik Biernacki, historyk, archeolog, bibliofil. Opracował katalog XVII-wiecznych druków kaliskich, obejmujący 200 pozycji, który przesłał Karolowi Estreicherowi do *Bibliografii polskiej*, pełnił także funkcję sekretarza *Encyklopedii Powszechnej* Samuela Orgelbranda, do której przygotował wiele artykułów m.in. hasło *Kalisz*, (zm. 1896).
- 26.09.1827** (195) Ogłoszono dekret papieża Leona XII nakazujący wpisanie księżnej Jolanty kaliskiej w poczet błogosławionych.
- 1827** (195) Aresztowano, a następnie wydano do Wielkiego Księstwa Poznańskiego Jana Nepomucena Niemojowskiego, działacza politycznego i członka partii kaliskiej.
- 1827** (195) Beniamin Repphan wybudował na Przedmieściu Warszawskim (ob. ul. Warszawska) dwupiętrowy dom fabryczny, w którym umieścił warsztaty, szypułkarnię oraz sortownię.
- 1827** (195) Wilhelm May wybudował przy Przedmieściu Warszawskim manufakturę, w której zatrudniał 50 pracowników przy 12 warsztatach tkackich.
- 1827** (195) Kaliscy oo. Reformaci nabyli horyzontalny zegar słoneczny.
- 1827** (195) Józef Flato założył wytwórnię igieł i szpilek.

- ok.1827** (195) Urodził się Teodor Gerard Betting, budowniczy fortepianów. W 1887 założył przy ul. Sukienniczej fabrykę fortepianów, pianin i fisharmonii, (zm. 1892).
- 01.06.1832** (190) W ramach represji za udział młodzieży w powstaniu listopadowym zamknięto Korpus Kadetów, jego bibliotekę wywieziono do Petersburga, a budynki szkolne oddano rosyjskiej załodze wojskowej.
- 20.09.1832** (190) Do Kalisza przybył Mikołaj I.
- 16.12.1832** (190) Urodził się Adam Chodyński, prawnik, historyk Kalisza, literat, absolwent kaliskiej Wyższej Szkoły Realnej. Początkowo pełnił funkcję obrońcy w Warcie, a następnie patrona kaliskiego Trybunału. W 1877 wyjechał na krótko do Uniejowa, gdzie pracował jako rejent. Po powrocie do Kalisza pełnił obowiązki obrońcy konsystorskiego. Opublikował szereg artykułów poświęconych historii miasta, (zm. 1902).
- 1832** (190) Zmarł Sylwester Szpilowski, architekt związany z Kaliszem w latach 1816-21. Od 1816 zastępca budowniczego departamentu kaliskiego, a w latach 1917-21 budowniczy województwa kaliskiego. Do jego najważniejszych realizacji architektonicznych należą m.in. budynek Szkoły Wojewódzkiej, dzwonnica kolegiaty kaliskiej, gmach Trybunału (ob. Sąd Okręgowy) oraz nieistniejący Hotel Polski, (ur. ok. 1790).
- 1832** (190) Ernest Foerster wzniósł w parku budynek z salą koncertową i widowiskową, który z czasem stał się siedzibą Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego.
- ok.1832** (190) Urodził się Stanisław Barcikowski, malarz, rysownik, pedagog. Po ukończeniu studiów został nauczycielem rysunku i kaligrafii w Gimnazjum Męskim. Wykonał serię rysunków przedstawiających obiekty architektury Kalisza, które ukazały się w pracy Edwarda Staweckiego *Album kaliskie* oraz w czasopiśmie *TYGODNIK ILUSTROWANY* i *KŁOSY*. Pozostawił kilka obrazów sakralnych namalowanych dla kościołów oo. Franciszkanów, oo. Jezuitów i św. Józefa.
- 23.02.1837** (185) Województwo kaliskie przemianowano na gubernię kaliską.
- 25.03.1837** (185) *DZIENNIK WOJEWÓDZTWA KALISKIEGO* zmienił tytuł na *DZIENNIK URZĘDOWY GUBERNI KALISKIEJ*.
- 30.03.1837** (185) Urodził się Edward Pawłowicz, działacz społeczny, od 1861 nauczyciel fizyki w Gimnazjum Męskim, a od 1866 historii oraz geografii

w Gimnazjum Żeńskim. W 1873 założył 6-klasową Prywatną Szkołę Realną, która należała do najlepszych na terenie Królestwa Polskiego, (zm. 1894).

- 31.08.1837** (185) Zmarł Jan Fryderyk Karol Bernhard, inżynier wojewódzki, od 1817 związany z Kaliszem. Sporządzony przez niego w 1824 plan miasta jest jednym z podstawowych źródeł umożliwiających prześledzenie przekształceń urbanistycznych Kalisza w I połowie XIX w, (ur. 1776).
- 1837** (185) Na rogu ulic Piskorzewskiej i Nadwodnej (ob. ul. Alfonsa Parczewskiego) zbudowano miejski szpital żydowski.
- 1837** (185) W manufakturze Repphanów uruchomiona została pierwsza w Kaliszu maszyna parowa.
- 1837** (185) Miasto odwiedziła powódź.
- 1837** (185) Urodził się Juliusz Merkel, lekarz i działacz społeczny, uczeń Wyższej Szkoły Realnej. W latach 1872-1914 pomocnik inspektora lekarskiego guberni kaliskiej. Starszy lekarz szpitala św. Trójcy (1877-78), lekarz miejski, więzienny, Ochotniczej Straży Pożarnej i rosyjskiego sierocińca, współzałożyciel Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, (zm. 1918).
- 21.01.1842** (180) Urodził się Jan Henryk Stanisław Herbut-Heybowicz, historyk-socjolog, publicysta, działacz społeczny. W 1872 mianowany na asesora Wydziału Izby Skarbowej w Kaliszu, a w latach 1879-1900 jego naczelnik. Członek Rady Gospodarczej Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności oraz Towarzystwa Cyklistów. Publikował w *KALISZANINIE*, a także *GAZECIE KALISKIEJ*. Od 1874 kierował kaliską Agenturą Warszawskiej Spółki Kolportacyjnej pośredniczącej w upowszechnianiu taniej książki, (zm. 1900).
- 09.02.1842** (180) Urodził się Józef Półrolniczak, jeden z ostatnich kaliskich weteranów powstania styczniowego. Od 1938 Honorowy Obywatel Miasta Kalisza, (zm. 1941).
- 23.05.1842** (180) Urodziła się Maria Konopnicka z d. Wasiłowska, poetka, autorka utworów dla dzieci, działaczka społeczna. W 1849 rodzina Wasiłowskich sprowadziła się do Kalisza, gdzie przyszła poetka spędziła dzieciństwo i młodość. Po ślubie z Jarosławem Konopnickim wyjechała z miasta na stałe zamieszkując w Bronowie, a następnie w Gusinie. W 1870 debiutowała na łamach *KALISZANINA* wierszem *W zimowy poranek*. Miastu, uznanemu za rodzinne, poświęciła trzy

utwory: dwa zatytułowane *Kaliszowi* (1888; 1907) i trzeci *Memu miastu* (1897), (zm. 1910).

- 02.08.1842** **(180)** Do użytku oddano nowy gmach szpitala św. Trójcy wybudowany wg projektu Henryka Marconiego.
- 29.09.1842** **(180)** Zarządzeniem władz carskich urząd municypalny przemianowano na magistrat.
- 10.1842** **(180)** Do Kalisza przybył Teodor Willnow, malarz portretowy z Berlina zajmujący się również fotografią.
- 1842** **(180)** Rada Administracyjna Królestwa Polskiego ustanowiła w Kaliszu trzydniowy coroczny jarmark na wełnę.
- 1842** **(180)** Powstała Rada Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych Powiatu Kaliskiego, która przejęła większość funkcji Towarzystwa Dobroczynności.
- 1842** **(180)** Urodził się Jan Jakub Teodor Esse, dziennikarz i publicysta, absolwent kaliskiej Wyższej Szkoły Realnej. Po ukończeniu studiów powrócił do Kalisza, gdzie podjął pracę w urzędach państwowych. W latach 1870-90 współpracował z *KALISZANINEM*, którego był współredaktorem. W jego domu przy ul. Łaziennej otwarto w 1907 Bibliotekę i Czytelnię im. Adama Mickiewicza przy Polskiej Macierzy Szkolnej, (zm. 1913).
- 15.06.1847** **(175)** Zmarł Ignacy Banachiewicz (Banachewicz), lekarz, z Kaliszem związany w latach 1838-47, (ur. ok. 1799).
- 16.10.1847** **(175)** W Kaliszu urodził się Gustaw Arnold I Fibiger, budowniczy fortepianów, założyciel kaliskiej fabryki fortepianów i pianin. Zmarł 5 lutego 1915 r.
- 1847** **(175)** Kosztem Gabrieli z Zajączków Radoszewskiej wyremontowano drewniany kościółek na Rypinku.
- 1847** **(175)** Zamknięto Resursę Kaliską stanowiącą rodzaj klubu towarzyskiego, zaopatrzonego m.in. w bibliotekę i czytelnę czasopism. Resursa, powstała w 1845, skupiała przedstawicieli ziemiaństwa, bogatszego mieszczaństwa, wolnych zawodów oraz wyższych urzędników administracji cywilnej i wojskowej.

- 1847** (175) Moritz Beatus założył bankowy kantor wymiany.
- 1847** (175) Urodziła się Maria Doroszyńska, aktorka i śpiewaczka. W 1869 osiadła w Kaliszu, gdzie wstąpiła do Towarzystwa Dramatycznego Anastazego Trapszy. Po wyjeździe z miasta w 1871 często wracała z występami gościnnymi, (zm. 1896).
- 1847** (175) Kaliskie szkoły odwiedził pisarz Józef Korzeniowski.
- 1847** (175) Wojciech Chmielowski, ojciec późniejszego brata Alberta, został naczelnikiem komory celnej w Szczypiornie.
- 1847** (175) W Kaliszu urodził się Seweryn Tymieniecki, adwokat, działacz społeczny, numizmatyk. Absolwent Wydziału Prawa Szkoły Głównej w Warszawie i Uniwersytetu w Lipsku. Od 1873 patron przy Trybunale Cywilnym, a w latach 1876-1914 adwokat przysięgły. Członek wielu stowarzyszeń społecznych i kulturalnych m.in. Towarzystwa Muzycznego, Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej, Kaliskiego Towarzystwa Rolniczego. Współorganizator wystawy archeologicznej i zabytków sztuki w 1900, (zm. 1916).
- 05.01.1852** (165) Urodził się Kazimierz Witkowski, absolwent kaliskiego Męskiego Gimnazjum Klasycznego, literat, publicysta, urzędnik, radny magistratu miasta Kalisza, działacz społeczny. W latach 1875-90 redaktor *KALISZANINA*. Autor *Historii założenia i rozwoju kaliskiej Ochotniczej Straży Ogniowej* (1889), (zm. 1892).
- 06.06.1852** (170) Urodził się Zygmunt Zanożyński, redaktor i wydawca od 1874 związany z Kaliszem. Wydawca *NOWOROČNIKA KALISKIEGO NA ROK 1875*, współpracownik *KALISZANINA*, jeden z pionierów felietonistyki w prasie kaliskiej, (zm. 1875).
- 13.07.1852** (170) W Kaliszu urodził się Rudolf Otton Fibiger, przedsiębiorca. W 1896 założył odlewnię, w której wykonywano ramy żeliwne do fortepianów i pianin. Specjalnością zakładu były ruszty piecowe, (zm. 1919).
- 18.07.1852** (170) W czasie pożaru miasta spłonęły 63 domy i 67 zabudowań gospodarczych, z czego połowa w dzielnicy żydowskiej.
- 07.03.1857** (165) W Kaliszu urodził się Litman Wolf Feifer, właściciel garbarni, działacz społeczny, radny miejski, Gabal w kaliskiej bożnicy. Inicjator budowy cmentarza przy ul. Podmiejskiej, (zm. 1939).

- 25.08.1857** (165) Urodził się Bronisław Bukowiński h. Drogosław, geodeta, autor planu rozbudowy miasta (1908). Od 1904 do 1912 komendant Kaliskiej Ochotniczej Straży Ogniowej. W latach 1912-14 i 1918-19 prezydent miasta, (zm. 1928).
- 1857** (165) Urodziła się Maria Gałczyńska z d. Chrzanowska, właścicielka księgarni, działaczka społeczna i kulturalna, uczestniczka kaliskich „piątków literackich”. Spowinowacona z Marią Dąbrowską, która opisała ją w *Nocach i dniach* jako Michalinę Ostrzeńską, (zm. 1930).
- 19.06.1862** (160) Urodził się Stanisław Gerwazy Bzowski, notariusz i działacz społeczny. W latach 1902-33 pracował w Kaliszu, gdzie rozwinął aktywną działalność społeczną. Współzałożyciel i członek wielu towarzystw i instytucji m.in. Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego, Towarzystwa Kredytowego m. Kalisza, Szkoły Handlowej, Towarzystwa Miłośników Sceny oraz Towarzystwa Dobroczynności, (zm. 1936).
- 19.09.1862** (160) W Kaliszu urodził się Juliusz Bursche, ksiądz, biskup kościoła ewangelicko-augsburskiego w Polsce, działacz społeczno-oświatowy, publicysta. W 1939 publicznie potępił agresję niemiecką na Polskę, (zm. 1942).
- 01.10.1862** (160) Wyższą Szkołę Realną w Kaliszu przemianowano na siedmioklasowe Gimnazjum Filologiczne, na którego czele stanął Piotr Żebrowski. Wykłady odbywały się w języku polskim i obejmowały czternaście przedmiotów obowiązkowych.
- 1862** (160) Urodziła się Emilia Bohowiczowa z d. Chrzanowska, nauczycielka, działaczka społeczna i oświatowa, publicystka. W 1910 otworzyła w Kaliszu „Kursy Muzyczne imienia Chopina dla dziewcząt, młodzieży i dorosłych”. Pierwowzór rejentowej Stefanii Holszańskiej z *Nocy i dni* Marii Dąbrowskiej, (zm. 1954).
- 1862** (160) Urodził się Konrad Franciszek Billewicz, właściciel kaliskiej gazowni, działacz społeczny, (zm. 1932).
- 1862** (160) Dzięki staraniom Ludwika Mamrotha, wybitnego działacza żydowskiego, powstała trzyklasowa szkoła żydowska.
- 01.01.1867** (155) Kalisz odzyskał status miasta gubernialnego. Gubernatorem został generał-major ks. Aleksander Szczerbatow.
- 23.02.1867** (155) Urodził się Józef Maciej Kardoliński, przemysłowiec, właściciel pierwszej Kaliskiej Fabryki Tkanin Metalowych, (zm. 1918).

- 21.05.1867** (155) Urodził się Antoni Sujkowski, geograf, nauczyciel. W latach 1906-07 dyrektor kaliskiej Szkoły Handlowej. Autor prac i artykułów z zakresu geografii, (zm. 1941).
- 04.06.1867** (155) Urodził się Karol Gustaw Mannerheim, fiński dowódca wojskowy, generał-lejtnant Armii Imperium Rosyjskiego, prezydent Finlandii w latach 1944-46. Od 1889 służył w 15. Aleksandryjskim Pułku Dragonów stacjonującym w Kaliszu.
- 1867** (155) Israel Tykociner założył przy Przedmieściu Warszawskim destylarnię oraz fabrykę wódek i likierów.
- 17.02.1872** (150) Urodził się Aleksander Januszkiewicz, lekarz internista, profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. W 1945 osiedlił się w Kaliszu. Pracował jako konsultant Ubezpieczalni Społecznej oraz szpitala Przemysława II, (zm. 1955).
- 01.04.1872** (150) Urodził się Tadeusz Joteyko, aktor, śpiewak, dyrygent, pedagog. W latach 1903-05 wraz z Romualdem Austem prowadził chór Towarzystwa Muzycznego w Kaliszu, (zm. 1932).
- 26.09.1872** (150) Na terenie miasta rozwieszono pierwsze skrzynki pocztowe wykonane z drewna i pomalowane na żółto.
- 1872** (150) Urodziła się Janina Wiśniewska, poetka, felietonistka, działaczka społeczna. Autorka felietonów i wierszy publikowanych w *KALISZANINIE*, (zm. 1893).
- 1872** (150) W domu Czajczyńskiego przy ul. Łaziennej otwarto pierwszą w Kaliszu Szkołę Muzyczną, której dyrektorem został Feliks Krzyżanowski.
- 1872** (150) W Kaliszu rozpoczęła działalność warszawska firma fotograficzna „Kloch i Dutkiewicz”.
- 1872** (150) W sklepach i instytucjach rozpoczęto instalowanie oświetlenia gazowego.
- 1872** (150) Uruchomiono Fabrykę Lalek i Zabawek Adama Szrajera.

- 1872** (150) Urodziła się Wacława Essers, malarka i pedagog. Swoje prace wystawiała m.in. w kaliskiej „Hydropatii” i w „Preparandzie” w Opatówku, gdzie uczyła malarstwa i rysunku. Współzałożycielka Kaliskiego Koła Artystów Plastyków (1948), (zm. 1968).
- 1872** (150) Urodził się Karol Otton Fibiger, budowniczy instrumentów. Z bratem Aleksandrem założył w 1899 fabrykę fortepianów i pianin „Bracia K. i A. Fibiger”, (zm. 1942).
- 26.03.1877** (145) Ogłoszono upadłość Domu Towarowego firmy „Jabłkowski, Radoliński, Skupieński”. Kilka lat później Dom Handlowy odrodził się w Warszawie pod nazwą „Bracia Jabłkowscy”.
- 07.06.1877** (145) Odbyło się zebranie konstytucyjne Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego noszącego początkowo nazwę „Obščestwo Vraczej Kališskoj Gubernii”. Inicjatorami byli kaliscy lekarze: Józef Cytwic, Feliks Drecki, Adam Drozdowski, Julian Grekowicz, Aleksander Hindemith, Juliusz Merkel, Kazimierz Mieszczański, Józef Rymarkiewicz, Waldemar Weiss i Walerian Wilczewski. By uniknąć rosyjskiej nomenklatury używano nazwy „Societas Medica Calisiensis”.
- 01.10.1877** (145) Urodził się Menachem Mendel Alter, rabin, cadyk, działacz społeczny, prezes Związku Rabinów w Polsce. W 1937 został wybrany na urząd naczelnego rabina Kalisza. Zginął w Oświęcimiu-Brzezince w 1943 r.
- 14.11.1877** (145) Urodził się Tomasz Arciszewski, polityk socjalistyczny, działacz PPS. W 1898 założył w Kaliszu pierwsze kółko robotnicze PPS. Jeden z oskarżonych w procesie brzeskim. W 1944 stanął na czele rządu RP, (zm. 1955).
- 1877** (145) Urodził się Feliks Krzymuski, lekarz, fizyjatra, społecznik. W 1905 na stałe osiadł w Kaliszu. Pracował społecznie w Towarzystwie Higienicznym i Towarzystwie Dobroczynności, był członkiem Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz współzałożycielem lecznicy dla niezamożnych chorych. Po I wojnie światowej organizował w zniszczonym Kaliszu służbę zdrowia, (zm. 1934).
- 1877** (145) Na pl. Zamkowym (ob. pl. Jana Pawła II) wzniesiono cerkiew prawosławną pod wezwaniem św. św. Apostołów Piotra i Pawła. Na uroczystości poświęcenia obecny był m.in. archirej warszawski Lucjan. Świątynia istniała do 1926, kiedy to została rozebrana.
- 1877** (145) Ukończono budowę wieży kościoła św. Mikołaja, zaprojektowanej w stylu neogotyckim przez Franciszka Tournelle’a.

- 1877** (145) Powstał kaliski oddział Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami.
- 1877** (145) Urodził się Abraham Hersz Dawidowicz, kantor, kompozytor i pedagog. Po przybyciu do Kalisza został dyrygentem u kantora Noacha Załudkowskiego, którego dom był ośrodkiem spotkań miejscowej inteligencji. W czasie wojny przebywał w getcie warszawskim, gdzie zginął w 1942 r.
- 06.03.1882** (140) Stefan Szolc-Rogoziński wygłosił w Kaliszu odczyt o planowanej wyprawie do Afryki, na którą wypłynął 13 grudnia tego roku.
- 05.06.1882** (140) Zmarł Michał Grabowski, w 1856 otworzył w Kaliszu księgarnię, przy której z czasem uruchomił wypożyczalnię polskich książek.
- 20.06.1882** (140) Dozór parafii kaliskich postanowił założyć nowy cmentarz na Tyńcu wg planu Stanisława Kleszczyńskiego. Jednocześnie postanowiono, iż z chwilą uruchomienia nowej nekropolii należy zamknąć stary cmentarz przy Przedmieściu Wrocławskim.
- 1882** (140) W mieście pracowały 24 zakłady przemysłowe, zatrudniające łącznie 620 robotników.
- 1882** (140) Dyрекcję szkoły muzycznej objął Karol Melcer, wieloletni prezydent miasta, ojciec kompozytora Henryka.
- 17.03.1887** (135) Zmarł Agaton Giller, historyk, dziennikarz, działacz polityczny, członek Rządu Narodowego w powstaniu styczniowym. Po ukończeniu szkoły powiatowej w Kaliszu uczęszczał do gimnazjów w Warszawie. W maju 1863 opuścił Królestwo Polskie i wyjechał do Drezna oraz Lipska, a następnie do Szwajcarii, gdzie redagował dziennik *OJCZYŻNA*. W 1870 osiadł w Galicji. Autor prac dotyczących okoliczności wybuchu i tła politycznego insurekcji 1863, (ur. 1831).
- 16.05.1887** (135) Zmarł Zenon Chodyński, ksiądz, kanonista, historyk Kościoła. Po ukończeniu kaliskiej Wyższej Szkoły Realnej wstąpił w 1855 do Seminarium Duchownego we Włocławku, gdzie w 1860 otrzymał święcenia kapłańskie. Współpracował z wieloma czasopismami teologicznymi, (ur. 1836).
- 01.09.1887** (135) Urodził się Marian Lenk, aktor, reżyser, dyrektor administracyjny Teatru Miejskiego im. Wojciecha Bogusławskiego, (zm. 1944).

- 10.1887** (135) Teodor Betting założył przy ul. Sukienniczej wytwórnię fortepianów.
- 18.12.1887** (135) W Kaliszu urodził się Eugeniusz Piestrzyński, lekarz, wiceminister opieki społecznej, (zm. 1962).
- 1887** (135) Na pl. św. Mikołaja (ob. Nowy Rynek) wzniesiono budynek straży pożarnej zaprojektowany przez Józefa Chrzanowskiego.
- 24.01.1892** (130) Urodził się Karol Piotrowski, lekarz ginekolog, od 1928 związany z Kaliszem, (zm. 1974).
- 02.02.1892** (130) Urodził się Jan Godlewski, lekarz, z Kaliszem związany od 1931. Pracował jako otolaryngolog w szpitalu, był prezesem Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności oraz sekretarzem Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, (zm. 1960).
- 15.02.1892** (130) Urodził się Mieczysław Siekiel Zdzienicki, adwokat, działacz społeczny, bibliofil. Założyciel i prezes Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu, członek zarządu Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza oraz Bractwa Strzelców Kurkowych. Autor *Rejestru metryk szlacheckich powiatu grójeckiego*.
- 19.04.1892** (130) Zmarł Maksymilian Hofmański, księgarz i wydawca. W 1882 otworzył przy ul. Mariańskiej księgarnię wraz ze składem nut.
- 15.05.1892** (130) W Kaliszu urodził się Dawid Seid, naczelny lekarz Szpitala Starozakonnych, w którym prowadził oddziały chirurgiczny i położniczy. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego, (zm. 1942).
- 13.08.1892** (130) Powstało Kaliskie Towarzystwo Cyklistów. Pierwszym prezesem towarzystwa został Aleksander Hindemith.
- 1892** (130) Józef Radwan zakupił drukarnię, którą prowadził do 1914 r.
- 1892** (130) Z inicjatywy Felicji Łączkowskiej rozpoczęły działalność tzw. „piątki literackie” tj. spotkania kobiet wywodzących się z kręgów inteligencji, służące pielęgnowaniu tradycji patriotycznych.
- 1892** (130) Przy kościele św. Mikołaja powstał chór męski.

- 11.01.1897** (125) W Kaliszu urodził się Józef Julian Zatopiński (Zatopiański), absolwent Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, uczestnik wojny 1918-21, kapitan. Osadzony w Starobielsku, zginął w Charkowie (lista obozowa 1193).
- 25.04.1897** (125) Urodził się Zygmunt Mąka, lekarz, od 1931 związany z Kaliszem. Ordynator oddziału wewnętrznego szpitala św. Trójcy, a później szpitala im. Przemysława II, (zm. 1971).
- 02.08.1897** (125) Zmarł Adam Asnyk, poeta, absolwent Wyższej Szkoły Realnej w Kaliszu, w powstaniu styczniowym członek Rządu Narodowego. W latach 1864-67 przebywał za granicą. W 1866 uzyskał doktorat z filozofii na uniwersytecie w Heidelbergu. Od 1870 mieszkał w Krakowie, (ur. 1838).
- 20.10.1897** (125) W Kaliszu zmarł Aleksander Hindemith, absolwent kaliskiego gimnazjum, lekarz i działacz społeczny. W 1866 osiedlił się w Kaliszu, gdzie pełnił początkowo funkcję lekarza powiatowego, a następnie więziennego. Udzielał się w pracach Towarzystwa Dobroczynności i Ochotniczej Straży Pożarnej. Był prezesem Towarzystwa Cyklistów i jednym z założycieli Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, (ur. 1836).
- 07.02.1902** (120) Zmarł Bronisław Wojciechowski, lekarz, uczeń kaliskiej Wyższej Szkoły Realnej. Absolwent Wydziału Lekarskiego Szkoły Głównej w Warszawie. Od 1881 mieszkał w Kaliszu, gdzie pracował jako lekarz gimnazjalny i więzienny. Interesował się historią, archeologią oraz numizmatyką. W latach 1884-89 opiekował się księgozbiorem Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Autor szeregu prac m.in. *Kroniki szkół kaliskich z końca XVIII stulecia: pracy opartej na źródłach archiwalnych gimnazjum kaliskiego* (1895), (ur. 1845).
- 27.02.1902** (120) W Moskwie urodził się Michał Wiłkomirski, skrzypek i pedagog. W 1921 rozpoczął pracę jako nauczyciel gry na skrzypcach w kaliskiej szkole muzycznej. W latach 1915-25 koncertował jako solista w kraju i za granicą, (zm. 1989).
- 02.04.1902** (120) W Kaliszu urodził się Ryszard Stanisław Piestrzyński, publicysta, działacz Narodowej Demokracji. Uczęszczał do kaliskiego Męskiego Gimnazjum Filologicznego. W latach 1930-35 poseł do Sejmu RP, (zm. 1962).
- 03.05.1902** (120) W Chlewie (pow. sieradzki) urodził się Henryk Nowicki, ochotnik w wojnie 1920. Absolwent Szkoły Handlowej Koedukacyjnej Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych w Kaliszu z 1924.

Mieszkał i pracował w Kaliszu. Osadzony w Starobielsku, zginął w Charkowie (lista obozowa 2387).

- 04.06.1902** (120) Zmarł Aleksander Kazimierz Bereśniewicz h. Kościesza, od 1883 biskup kujawsko-kaliski. Urodził się w Szwelniach k. Rosień, (ur. 1823).
- 11.07.1902** (120) Na Prośnie w Piwonicach zakończono budowę mostu kolejowego.
- 07.09.1902** (120) Urodził się Stanisław Marian Nowak, w 1938 mianowany naczelnym ginekologiem i położnikiem Kalisza. W czasie II wojny światowej należał do AK pseud. Doktor. Po oswobodzeniu miasta kontynuował pracę zawodową. Członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, (zm. 1986).
- 08.09.1902** (120) W Kaliszu urodził się Stanisław Kliber, ochotnik wojny 1920. Osadzony w Kozielsku, zginął w Katyniu (lista wywozowa 014 z 4 kwietnia 1940 r.).
- 14.09.1902** (120) W Giżycach (pow. ostrzeszowski) urodził się Lucjan Fluderski, lekarz, porucznik rezerwy, absolwent Gimnazjum im. Adama Asnyka w Kaliszu z 1923. Osadzony w Starobielsku, zginął w Charkowie (lista obozowa 3464).
- 25.10.1902** (120) Poświęcono gmach Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego przy ul. Parkowej. W uroczystościach uczestniczył prezes towarzystwa Alfons Parczewski.
- 15.11.1902** (120) Do użytku oddano linię kolejową Kalisz-Warszawa. Pierwszy pociąg odprawiono do Warszawy o godzinie 8.00 w asyście gubernatora Michała Daragana, władz, budowniczych trasy i licznej publiczności. Budynek dworca wzniesiono w 1905 wg projektu architekta Czesława Domaniewskiego.
- 1902** (120) Na stanowisko gubernatora powołano Mikołaja Nowosilcowa.
- 1902** (120) Zmarł Adam Czerwiński, od 1883 właściciel drukarni. Wydawał m.in. sprawozdania i statuty miejscowych organizacji społecznych oraz druki religijne.
- 1902** (120) W miejscu drewnianego mostu na kanale Rypinkowskim zbudowano most żelazny.

- 31.01.1907** (115) W lokalu Towarzystwa Rolniczego „Syndykat” odbył się zjazd przedstawicieli Kółek Rolniczo-Handlowych zainicjowanych przez ks. Wacława Blizińskiego z Liskowa. W zjeździe uczestniczyło dwudziestu delegatów m.in. Stanisław Wojciechowski.
- 12.02.1907** (115) Odbyło się zebranie organizacyjne Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Kaliszu zalegalizowanego w 1908 r.
- 17.02.1907** (115) Powstało Stowarzyszenie Robotników Chrześcijan „Ognisko”, którego historycznym następcą jest Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Społem” w Kaliszu.
- 19.02.1907** (115) W Tyńcu urodził się Henryk Józef Jabłoński, absolwent Gimnazjum im. Adama Asnyka w Kaliszu. W 1931 rozpoczął służbę wojskową. Osadzony w Starobielsku, zginął w Charkowie (lista obozowa 3971).
- 22.02.1907** (115) W Kaliszu urodziła się Zofia Koreywo pseud. Korejówna, aktorka i scenarzystka. Absolwentka Gimnazjum im. Anny Jagiellonki. W 1929 debiutowała rolą w niemym filmie *Ponad śnieg*, jednak sławę zyskała jako aktorka teatralna, (zm. 1991).
- 07.03.1907** (115) Przy Towarzystwie Kursów Popularnych im. Adama Asnyka otwarto bibliotekę (ob. Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka), która działała do 1939. Po wojnie biblioteka wznowiła działalność w czerwcu 1945 r.
- 24.03.1907** (115) Urodził się Antoni Rudolf Janik, absolwent Gimnazjum im. Adama Asnyka w Kaliszu, osadzony w Kozielsku, zginął w Katyniu (lista wywozowa 035/3 z kwietnia 1940 r.).
- 25.03.1907** (115) Do rejestru stowarzyszeń wpisano Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie.
- 02.06.1907** (115) W Kaliszu urodził się Anastazy Wilhelm Dreszer, pianista, kompozytor i pedagog.
- 30.07.1907** (115) W Zbiersku k. Kalisza urodził się Adam Sztark, we wrześniu 1924 wstąpił do zakonu oo. Jezuitów w Starej Wsi. Od 1936 pracował jako administrator sanktuarium maryjnego w Żyrowicach k. Słonima na Polesiu. Był też kapłanem w tamtejszym szpitalu i kapłanem w klasztorze sióstr Niepokalanego Poczęcia. W czasie II wojny światowej

nawoływał z ambony do pomocy Żydom, za co w grudniu 1942 został rozstrzelany podczas zbiorowej egzekucji na Górze Pietrowickiej w Słonimie.

- 12.09.1907** (115) W Kaliszu zmarł Józef Tadeusz Balukiewicz, malarz i nauczyciel. W latach 1846-52 studiował w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. W 1874 objął posadę nauczyciela rysunków w Szkole Realnej w Kaliszu. Uczył również kreślarstwa i rysunków w Gimnazjum Żeńskim. Malował obrazy historyczne, rodzajowe, religijne oraz portrety m.in. *Wizję św. Antoniego* i *Stygmatyzację św. Franciszka* dla ołtarzy w kościele oo. Franciszkanów. W 1895 wykonał polichromię Kaplicy Żołnierskiej w kościele Poreformackim (ob. ss. Nazaretanek) w Kaliszu, (ur. 1831).
- 14.09.1907** (115) W Kaliszu urodził się Zbigniew Gołębiowski, absolwent Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, więzień Starobielska, zamordowany w Charkowie.
- 22.09.1907** (115) Odkonano pierwsze posiedzenie nowo powstałego Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijan pw. św. Józefa, którego prezesem został Stanisław Herbich.
- 03.12.1907** (115) Urodził się Franciszek Zaręba, pedagog i wykładowca szkół średnich. Od 1933 uczył języka niemieckiego w Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu. Po wojnie pracował w Liceum im. Anny Jagiellonki, Liceum im. Tadeusza Kościuszki, a od 1950 Liceum im. Adama Asnyka. W 1993 otrzymał odznakę Zasłużony dla Miasta Kalisza, (zm. 1995).
- 1907** (115) Powołano Muzeum Archeologiczne stanowiące zaczątek Muzeum Ziemi Kaliskiej.
- 1907** (115) Bracia Müller uruchomili fabrykę włókienniczą pod nazwą „Bracia Müller i spółka”, która w 1913 została przemianowana na „Towarzystwo Akcyjne Kaliskiej Pluszowej i Aksamitnej Manufaktury”. Po II wojnie światowej przedsiębiorstwo zostało upaństwowione i zmieniło nazwę na Fabryka Wyrobów Runowych „Runotex”.
- 1907** (115) Dzięki staraniom Alfonsa Parczewskiego utworzono kaliski oddział Towarzystwa Prawniczego.
- 1907** (115) W Kaliszu koncertował pianista Artur Rubinstein.

- 1907** (115) Zmarł Roman Jungiewicz, dziennikarz, współpracował z *GAZETĄ KALISKĄ*, na łamach której w 1906 opublikował wiersz *Nie masz bo to - jak w Kaliszu! ... Żarcik*.
- 29.01.1912** (110) W Kaliszu urodził się Mieczysław Kościelniak, grafik, ilustrator, rysownik, malarz i twórca witraży. Absolwent Gimnazjum Humanistycznego im. Adama Asnyka, w którym w 1924 miał pierwszą indywidualną wystawę. W czasie II wojny światowej aresztowany i osadzony w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu. W 1946 osiadł w Warszawie i powrócił do pracy artystycznej, (zm. 1993).
- 04.02.1912** (110) Urodził się Józef Sieradzan, ksiądz, kapelan AK pseud. Marian, działacz społeczny. W marcu 1945 został wikariuszem w parafii św. Mikołaja w Kaliszu. Aktywnie zaangażował się wówczas w działalność lokalnego oddziału „Caritas”. W 1969 został wikariuszem, a w 1978 proboszczem parafii Matki Bożej Wspomożenia Wiernych (św. Gotarda). Inicjator i animator Dni Kultury Chrześcijańskiej w Kaliszu, (zm. 1996).
- 18.03.1912** (110) W Kaliszu urodził się Janusz Feliks Makowski, dziennikarz, publicysta, działacz społeczno-polityczny.
- 24.04.1912** (110) W Kaliszu urodził się Stanisław Leinweber, porucznik rezerwy, student Wydziału Rolnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. We wrześniu 1939 dostał się do niewoli sowieckiej. Osadzony w Kozielsku zginął w Katyniu (lista wywozowa 036/4 z 16 kwietnia 1940 r.).
- 17.06.1912** (110) Urodził się Stanisław Rządowski, lekarz. Od 1946 pracował na stanowisku starszego asystenta oddziału chirurgicznego szpitala miejskiego, którego w latach 1952-60 był dyrektorem. Wielokrotnie odznaczany m.in. Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, (zm. 1983).
- 25.06.1912** (110) W Kaliszu urodził się Dionizy Winsze, porucznik rezerwy, absolwent Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W 1935 ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. Więzień Kozielska zginął w Katyniu (lista wywozowa 022/1 z 9 kwietnia 1940 r.).
- 05.07.1912** (110) Urodził się Bogdan Rudnicki, podporucznik rezerwy, absolwent Gimnazjum im. Adama Asnyka w Kaliszu z 1933. Osadzony w Kozielsku, zginął w Katyniu (lista wywozowa 029/5 z 13 kwietnia 1940 r.).

- 23.08.1912** (110) Urodził się Stefan Piotrowski, nauczyciel i działacz społeczny, absolwent kaliskiej Szkoły Handlowej. Po zakończeniu II wojny światowej podjął pracę w Gimnazjum i Liceum Handlowym Zgromadzenia Kupców m. Kalisza. Ponadto zaangażował się w organizowanie Technikum Włókienniczego i Technikum Budowlanego, (zm. 2003).
- 23.09.1912** (110) W Kaliszu urodził się Gustaw Arnold III Fibiger, budowniczy fortepianów. W latach 1922-30 uczęszczał do Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, a w 1930-33 studiował w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Po powrocie do Kalisza podjął pracę w rodzinnej fabryce fortepianów. Lata okupacji spędził w obozach jenieckich na terenie Niemiec. W 1954 zainicjował powstanie Technikum Budowy Fortepianów, którym kierował w latach 1955-64, (zm. 1989).
- 23.10.1912** (110) Urodził się Edward Drescher, chirurg, deontolog, absolwent kaliskiego Gimnazjum im. Adama Asnyka. Ukończył medycynę na Uniwersytecie Warszawskim. W czasie II wojny światowej lekarz Armii Krajowej, (zm. 1977).
- 01.11.1912** (110) Urodził się Stanisław Piotrowski, ksiądz, w latach 1971-89 proboszcz parafii św. Mikołaja. Inicjator II Ogólnopolskiego Festiwalu Pieśni i Piosenki Religijnej „Sacrosong” (1977), organizator Kaliskich Dni Kultury Chrześcijańskiej, ojciec duchowny Diakonów i Duszpasterz Nauczycieli oraz Wychowawców, (zm. 1998).
- 23.11.1912** (110) Zmarł Stanisław Graeve, krajoznawca. Interesował się etnografią regionu sieradzkiego, którego był jednym z pierwszych badaczy. W grudniu 1911 przekazał swoje bogate zbiory do powstającego w Kaliszu muzeum. Autor pracy *Stroje i zdobnictwo ludowe w Sieradzkim* oraz współautor *Przewodnika po guberni kaliskiej*. W 1910 założył kaliski oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, którego został pierwszym prezesem, (ur. 1868).
- 1912** (110) Przy ul. Polnej powstała Skręcalnia Przędzy - La Cotoniere Societe ARL.
- 1912** (110) Józef Raciborski opublikował pierwszą część *Monografii Kalisza*.
- 1912** (110) Dzięki zapisowi Emila Repphana przy ul. Piskorzewie wzniesiono dom starców dla 25 osób wyznania ewangelicko-augsburskiego.
- 1912** (110) Kalisz liczył ponad 65 tys. mieszkańców. Miasto posiadało 70 ulic, 1300 nieruchomości, a także fabrykę nici, fabrykę pluszu, 5 fabryk pończoch i rękawiczek, 3 fabryki fortepianów, fabrykę trykotaży, 2

fabryki lalek, browar, 2 zakłady rektyfikacji spirytusu, 7 drukarni, 4 garbarnie, 4 cegielnie, 5 młynów, 62 fabryki i warsztaty hafciarskie, 16 koronkarskich, 1160 różnego rodzaju sklepów i składów.

- 07.1917** (105) W obozie w podkaliskim Szczypiornie internowano legionistów, którzy odmówili złożenia przysięgi na wierność cesarzom niemieckiemu i austriackiemu.
- 14.10.1917** (105) Szkoła Handlowa została przemianowana na Wyższą Szkołę Realną i otrzymała imię Tadeusza Kościuszki.
- 01.02.1922** (100) W Sądzie Okręgowym wpisano do rejestru Spółdzielcze Stowarzyszenie „Społem” w Kaliszu.
- 17.02.1922** (100) W sali Towarzystwa Muzycznego wystąpiła znakomita skrzypaczka Irena Dubiska oraz wiolonczelista Eli Kochański.
- 18.02.1922** (100) Urodził się Edward Pastuszek, gen. służby więziennej, komendant Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Szczypiornie. Jeden z pomysłodawców zmian w polskim więziennictwie, mających na celu poprawę warunków bytowych więźniów. Wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela Miasta Kalisza, (zm. 2002).
- 23.02.1922** (100) Urodził się Edmund Szlachta, nauczyciel Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka oraz Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki. Za swoją pracę odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, a w 1983 tytułem Honorowego Obywatela Miasta Kalisza, (zm. 1991).
- 02.1922** (100) Z elektrowni miejskiej umieszczonej w dawnym foluszu popłynął pierwszy prąd. Zakład wytwarzał energię przy pomocy turbiny wodnej o mocy 40 KM. Na ulicach miasta ustawiono 150 lamp. Jeszcze w tym samym roku elektrownię wyposażono w motor „Diesla”.
- 01.03.1922** (100) W Kaliszu gościł gen. Józef Haller wizytujący 25. Pułk Artylerii Polowej.
- 10.03.1922** (100) Urodził się Józef Gola, działacz sportowy i sędzia piłkarski. W latach 1945-90 pracował społecznie w klubach i związkach sportowych. Pełnił funkcję wiceprezesa i sekretarza Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Kaliszu (1978-90), (zm. 1990).

- 23.04.1922** (100) Powstało Towarzystwo Sportowe „Prosna”, przy którym istniały sekcje: piłkarska, koszykówki, siatkówki, kolarska oraz motocyklowa.
- 31.05.1922** (100) Zmarł Bolesław Bentkowski h. Prawdzic, urzędnik rządu gubernialnego, absolwent Gimnazjum Filologicznego w Kaliszu. W latach 1904-14 pełnił funkcję redaktora naczelnego *KALIŠSKICH GUBERNSKICH VEDMOSTEJ*.
- 14.07.1922** (100) W kaliskiej prasie ukazała się odezwa Komitetu Obchodu Przyłączenia Górnego Śląska do Polski. Z tej okazji Rada Miejska zdecydowała o nadaniu Przedmieściu Wrocławskiemu (od Rogatki do stacji kolejowej) nazwę ulica Górnośląska.
- 22.09.1922** (100) Ukazał się pierwszy numer tygodnika żydowskiego *KALISZER BLATT* pod redakcją Herszela (Hermana) Solnika.
- 23.09.1922** (100) W Kaliszu zorganizowano zjazd prasy prowincjonalnej dla uczczenia jubileuszu 30-lecia istnienia *GAZETY KALISKIEJ*. Uczestnicy zjazdu po zakończeniu obrad zwiedzili Lisków.
- 30.10.1922** (100) Zmarł Bronisław Szczepankiewicz, księgarz, drukarz, nakładca, działacz społeczno-kulturalny. Do Kalisza przybył ok. 1869 jako nauczyciel tańca i gimnastyki. W 1878 przy ul. Warszawskiej 61 otworzył księgarnię ze składem nut i materiałów piśmiennych oraz wypożyczalnię książek polskich i niemieckich. W 1880 uruchomił drukarnię, która jako jedyna z kaliskich reprezentowana była na Pierwszym Zjeździe Księgarzy Prowincjonalnych Królestwa Polskiego w Warszawie 1907 r.
- 20.12.1922** (100) W Gostyniu urodził się Józef Borowiak, magister inż., specjalista zarządzania przemysłem, działacz gospodarczy i społeczny, nauczyciel. W latach 1954-58 dyrektor WSK w Kaliszu. Następnie zatrudniony w Kaliskim Przedsiębiorstwie Sprzętu Rolniczego jako z-ca dyrektora ds. technicznych (1960-62). W 1963 inicjator i pierwszy dyrektor w ówczesnym woj. poznańskim Miejskiego Biura Projektów „Miasto-projekt” w Kaliszu. Od 1964 do 1968 dyrektor Przedsiębiorstwa Handlu Częściami do Sprzętu Rolniczego „Agroma”. W latach 1976-83 dyrektor Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji. Realizator strategicznej dla miasta inwestycji tj. budowy ujęcia i Stacji Uzdatniania Wody w Lisie. Wielokrotnie odznaczany i nagradzany m.in. w 1984 tytułem Honorowego Obywatela Miasta Kalisza. (zm. 1984).

- 22.12.1922** (100) Stanisław Wojciechowski został wybrany na urząd prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
- 1922** (100) Przy Kaliskiej Manufakturze Pluszu i Aksamitu powstała straż pożarna licząca 90 członków.
- 1922** (100) Z inicjatywy pastora Edwarda Wendego odrestaurowano wnętrze kościoła ewangelickiego.
- 16.01.1927** (95) W Kaliszu zawiązało się Towarzystwo Ochrony Kobiet.
- 11.02.1927** (95) Zmarł biskup diecezji kujawsko-kaliskiej Stanisław Kazimierz Zdzitowiecki. Dzięki jego wsparciu w 1907 powstało w Kaliszu Stowarzyszenie Rzemieślników Chrześcijan pw. św. Józefa. W okresie I wojny światowej i tuż po jej zakończeniu organizował pomoc dla górników cieszyńskich, jeńców-legionistów w Szczypiornie oraz zbiórkę pieniężną na odrestaurowanie kaliskiej kolegiaty, (ur. 1854).
- 21.04.1927** (95) Rozpoczęto rozbiórkę pomnika stojącego na pl. św. Józefa upamiętniającego spotkanie władców Rosji i Prus w Kaliszu.
- 6-7.08.1927** (95) W Szczypiornie odbył się zjazd oraz uroczystość odsłonięcia pomnika legionistów, internowanych w 1917. Do budowy użyto elementów z rozebranego obelisku stojącego na pl. św. Józefa. Goszczący w Kaliszu Józef Piłsudski otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Kalisza.
- 07.08.1927** (95) Otwarto stadion sportowy z torem kolarskim.
- 07.09.1927** (95) Na polach wsi Majków odbyły się próbne loty awionetki zbudowanej przez warsztat Koła Lotników przy Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki.
- 01.10.1927** (95) Swoją działalność zainaugurowała Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka przejęta przez miasto od Towarzystwa Kursów Popularnych. Czytelnikiem biblioteki mógł zostać każdy mieszkaniec Kalisza. Miesięczna opłata za wypożyczenie jednej książki wynosiła 50 gr.
- 29.10.1927** (95) Działalność rozpoczęło Towarzystwo Przyjaciół Książki. Na liście członków znaleźli się m.in. Alfons Parczewski, Felicja Łączkowska, ks. Jan Sobczyński, Kazimierz Stefański oraz Władysław Kwiatkowski. Towarzystwo rozwiązane w 1936 wznowiło swoją działalność w 1977, pierwszym powojennym prezesem został Krzysztof Walczak.

- 01.11.1927** (95) Na Stadionie Miejskim odbył się pierwszy międzynarodowy mecz piłki nożnej między wspólną reprezentacją Poznania, Ostrowa Wlkp. i Kalisza, a drużyną Austrii. Mecz zakończył się zwycięstwem gości 5:0.
- 08.11.1927** (95) Ukazało się *ABC KALISKIE* (mutacja warszawskiego *ABC*) redagowane i wydawane przez Mieczysława Krauckiego.
- 1927** (95) Powstało Towarzystwo Śpiewacze „Echo”.
- 27.02.1932** (90) Zorganizowano po raz pierwszy mecz bokserski. W walkach zmierzyło się dziesięciu zawodników poznańskich klubów.
- 13.03.1932** (90) Odbył się pierwszy koncert symfoniczny amatorskiej orkiestry Towarzystwa Muzycznego pod dyрекcją Jana Hillego.
- 21.03.1932** (90) Zmarł nadrabín Jechaskiel Lipszyc, poeta i pisarz, działacz społeczny. Aktywnie działał na rzecz kaliskiej społeczności żydowskiej.
- 24.04.1932** (90) W szpitalu św. Trójcy oddano do użytku dwie sale operacyjne i dwie opatrunkowe, powstałe po komasacji pomieszczeń oddziału chirurgicznego Szpitala Starozakonnych z oddziałem chirurgicznym szpitala św. Trójcy.
- 08.05.1932** (90) W kawiarni „Belweder” (dawny pałac Weigtów) odbyła się wystawa obrazów, na której eksponowano dzieła m.in. Teodora Axentowicza, Juliana Fałata, Jerzego i Wojciecha Kossaków, Jacka Malczewskiego, Józefa Mehoffera, Kaspra Pochwalskiego oraz Wincentego Wodzinowskiego.
- 22.05.1932** (90) W Kaliszu zmarł Zygmunt Sulima Dzierżyński, nauczyciel i krytyk teatralny. Uczył języka polskiego w Państwowym Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, a następnie w Państwowym Gimnazjum im. Adama Asnyka. Był recenzentem teatralnym *GAZETY KALISKIEJ*, (ur. 1881).
- 14.06.1932** (90) Zmarł Wincenty Młynarski, prawnik, prezes sądu, działacz społeczny. Od 1878 uczęszczał do Męskiego Gimnazjum Klasycznego. W 1890 podjął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Po ich ukończeniu powrócił do Kalisza i rozpoczął pracę w Sądzie Okręgowym, którego w 1917 został prezesem. Działał m.in. w Towarzystwie Muzycznym, Kaliskim Towarzystwie Dobroczynności, Towarzystwie Kursów Popularnych im. Adama Asnyka oraz Kaliskim Towarzystwie Wzajemnego Kredytu, (ur. 1870).

- 28.06.1932** (90) W Kaliszu urodził się Andrzej Edward Androchowicz, dziennikarz, reżyser, aktor, publicysta. Autor i realizator telewizyjnych programów artystycznych, reportaży i filmów dokumentalnych o tematyce społecznej, kulturalnej, morskiej oraz dotyczących historii Pomorza Zachodniego, Dolnego Śląska i Kalisza, (zm. 2006).
- 18.07.1932** (90) Urodził się Szymon Bolesław Molenda, nauczyciel, poeta, badacz dziejów regionu. Od 1974 związany zawodowo z Kaliszem. Jeden z założycieli Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Współpracował m.in. z *POŁUDNIOWĄ WIELKOPOLSKĄ* i *ZIEMIĄ KALISKĄ*. W 1985 otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Kalisza, (zm. 2003).
- 05.09.1932** (90) W Piwonicach uruchomiono nową elektrownię miejską zaopatrzoną w dwie, sprowadzone ze Szwecji, turbiny o mocy 4200 KM.
- 16.09.1932** (90) Zmarła Felicja Zadora Łączkowska, nauczycielka, działaczka społeczna i oświatowa. W latach 1890-1914 prowadziła w Kaliszu nielegalną pensję. Inicjatorka i długoletnia przewodnicząca „piątków literackich”. Współzałożycielka Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza, Towarzystwa Oświatowego oraz Towarzystwa Przyjaciół Książki, członek zarządu Polskiej Macierzy Szkolnej. (ur. 1860).
- 1932** (90) Rozpoczęto budowę szpitala miejskiego przy ul. Toruńskiej.
- 1932** (90) Na Prośnie odbyły się międzynarodowe regaty wioślarskie z udziałem osad startujących na igrzyskach olimpijskich w Los Angeles.
- 1932** (90) Poparcie dla akcji Tadeusza Boya-Żeleńskiego na rzecz świadomego macierzyństwa przesłali kaliscy lekarze: Mieczysław Cichocki, Karol Cywiński, Adolf Czajkowski, Alfred Dreszer, Marek Grabowski, Bronisław Koszutski, Zygmunt Mąka, Karol Niepokojczycki, Tadeusz Pawłowski, Karol Piotrowski i Wojciech Plewniak.
- 1932** (90) W budynku taboru miejskiego przy Rynku Dekerta (ob. Nowy Rynek) umieszczono, przeniesiony z gmachu starostwa, areszt miejski.
- 06.02.1937** (85) Urodził się Maciej Maria Kozłowski, poeta, publicysta, krytyk, dziennikarz. Współzałożyciel poznańskiej grupy literackiej „Wierzbak”. Pracę zawodową rozpoczął w 1956 w redakcji *WYBOJÓW*. Najdłużej związany był z *ZIEMIĄ KALISKĄ* (1960-61, 1980-2001), w której dwukrotnie pełnił obowiązki redaktora naczelnego, (zm. 2002).

- 09.03.1937** (85) W Kaliszu urodził się Ryszard Cieślak, uczeń Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. W latach 1958-61 studiował w krakowskiej PWST, gdzie poznał Jerzego Grotowskiego. W 1961 rozpoczął pracę w Teatrze 13 Rzędów, którego kierownikiem był Grotowski, (zm. 1990).
- 04.1937** (85) Ignacy Bujnicki został wybrany przez Radę Miejską na prezydenta Kalisza.
- 30.07.1937** (85) Powołano komitet organizacyjny Robotniczego Klubu Sportowego „TUR”. W 1948 połączył się z K.S. „Gwardia”, a w 1957 otrzymał nazwę „Calisia”.
- 26.09.1937** (85) Urodził się Stanisław Marucha, strzelec, dwukrotny uczestnik igrzysk olimpijskich. Karierę sportową rozpoczął w sekcji strzeleckiej kaliskiego klubu „Włókniarz” działającego przy Kaliskich Zakładach Przemysłu Jedwabniczego, (zm. 2008).
- 03.11.1937** (85) W ratuszu odbyło się zebranie organizacyjne Miejskiego Komitetu Funduszu Obrony Narodowej, powołanego 9 kwietnia 1936 na mocy dekretu Prezydenta RP w celu uzyskania dodatkowych środków na dobrojenie armii i wojskowy program inwestycyjny.
- 1937** (85) W lasach miejskich na terenie wsi Wolica rozpoczęto budowę Sanatorium Przeciwgruźliczego według projektu inż. Witolda Wardęskiego. Inwestycję zakończono w 1953 r.
- 1937** (85) Zmarł Stefan Michał Różnowski nadetatowy lekarz w szpitalu św. Trójcy, a od 1914 tymczasowy lekarz w Szpitalu Starozakonnych. W latach 1919-34 pełnił funkcję lekarza miejskiego. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego oraz Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, (ur. 1874).
- 02.1942** (80) Z nakazu władz okupacyjnych zamknięto cmentarze: prawosławny oraz katolickie przy ul. Górnośląskiej i ul. Częstochowskiej.
- 30.03.1942** (80) Zmarł Jan Nepomucen Sobczyński, działacz społeczny, historyk i bibliofil, proboszcz parafii św. Mikołaja. Współzałożyciel Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza w Kaliszu, a także członek wielu towarzystw m.in. Kaliskiego Towarzystwa Oświatowego, Towarzystwa

Dobroczynności, Towarzystwa Przyjaciół Książki. Pochowany został na cmentarzu tynieckim. W 1945 jego szczątki przeniesiono na cmentarz miejski. (ur. 1861).

- 06.05.1942** (80) W okolicach Linzu hitlerowcy zamordowali ks. Henryka Kaczorowskiego nazywanego apostołem chorych. W czasie wojny był przez pewien okres proboszczem sanktuarium maryjnego w Licheniu, a po zakończeniu studiów objął funkcję dyrektora liceum we Włocławku. W latach 1925-28 pełnił obowiązki redaktora naczelnego *ATENEUM KAPŁAŃSKIEGO*. W 1999 beatyfikowany przez Jana Pawła II. Urodził się 10 lipca 1888 r.
- 05.06.1942** (80) Urodził się Andrzej Wanat, krytyk teatralny, pedagog, redaktor miesięcznika *TEATR*, członek „Klubu Kaliszan w Warszawie”. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. Debiutował jako uczeń liceum na łamach *ZIEMI KALISKIEJ* artykułem *Niech zapłonie znicz*. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1974 powrócił do Kalisza, objął stanowisko dyrektora i kierownika artystycznego Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego, (zm. 1996).
- 26.06.1942** (80) Zginął Stanisław Skarżyński, pilot wojskowy, ppłk inż., rekordzista w lotach długodystansowych. W latach 1916-17 pracował w szeregach Polskiej Organizacji Wojskowej, pełnił funkcję konwojenta jeńców zbiegłych z niemieckich obozów. W 1918 wcielony jako sierżant sztabowy do 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. W 1931 odbył lot dookoła Afryki, który przyniósł mu sławę. Drugiego wyczynu dokonał w 1933 przelatując nad Oceanem Atlantyckim do Brazylii, (ur. 1899).
- 07.1942** (80) Zorganizowano kuratorium wojenne, ujmując w ramy organizacyjne system tajnego nauczania, którym według szacunków mogło być objęte w Kaliszu i pow. kaliskim 500-700 uczniów.
- 08.1942** (80) W getcie warszawskim zginęła Gustawa Jarecka, powieściopisarka i nowelistka. Debiutowała w 1932 powieścią *Inni ludzie*. Urodziła się w Kaliszu 23 grudnia 1908 r.
- 11.1942** (80) Działalność rozpoczął Gaukinderheim, ośrodek germanizacyjny przeznaczony dla dzieci polskich. Przeniesiony wraz z personelem z Bruckowa i umieszczony w klasztorze poreformackim.
- 1942** (80) Prawdopodobnie w getcie warszawskim zmarł Herszel (Herman) Solnik, dziennikarz, poeta i pisarz, działacz społeczny oraz sportowy. W 1922 redagował pierwszy w Kaliszu żydowski tygodnik *KALISCHER BLAT*. Na łamach żydowskiego pisma *KALISZER LEBEN* publikował

opowiadania, wiersze i felietony. Urodził się w Błaskach w 1859 r.

- 1942** (80) Zmarł Teodor Botner, pedagog, działacz społeczny. Uczeń Gimnazjum Filologicznego w Kaliszu, brał udział w strajku szkolnym 1905. W 1922 objął posadę nauczyciela matematyki i fizyki w Gimnazjum im. Adama Asnyka, gdzie pracował do 1931 r.
- 06.01.1947** (75) Zmarła Felicja Włodzimiera Rymarkiewiczowa, działaczka społeczna i kulturalna. Zasiadała w zarządach Muzeum Ziemi Kaliskiej, Towarzystwa Biblioteki im. Adama Mickiewicza oraz Kaliskiego Towarzystwa Oświatowego.
- 11.01.1947** (75) Do użytku szkolnego oddano gmach Państwowego Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka, zajęty dotąd przez Urząd Bezpieczeństwa. W czasie okupacji mieściła się w nim żandarmeria niemiecka.
- 04.07.1947** (75) Ukazał się pierwszy numer *GŁOSU KALISKIEGO* (mutacji łódzkiego *GŁOSU ROBOTNICZEGO*).
- 11-12.10.1947** (75) Odbył się zjazd wychowanków Szkoły Handlowej i późniejszego Gimnazjum Męskiego im. Tadeusza Kościuszki. W zjeździe wziął udział m.in. Minister Kultury i Sztuki - Stefan Dybowski wychowanek tegoż gimnazjum.
- 12.1947** (75) Odbudowano zniszczoną w 1945 wieżę kościoła św. Józefa.
- 1947** (75) Działalność rozpoczęło jedyne w kraju Technikum Młynarskie mieszczące się przy al. Wolności.
- 1947** (75) W dawnych koszarach 29. Pułku Strzelców Kaniowskich zaczął stacjonować 11. Pułk Piechoty Ziemi Kaliskiej.
- 1947** (75) Kalisz posiadał: 3 kina, 7 gimnazjów, 5 chórów, 4 hotele, 9 księgarni, 3 drukarnie, 7 aptek. Działało 6 organizacji młodzieżowych, 13 stowarzyszeń społecznych, 13 klubów i organizacji sportowych, 29 związków zawodowych, 18 adwokatów, 24 akuszerki, 30 lekarzy i 12 lekarzy dentyków.
- 1947** (75) Urodziła się Elżbieta Szmaja, nauczycielka, harcmistrzyni. Od 1965 była instruktorką ZHP, pełniąc m.in. funkcję komendanta szczepu i członka Komisji Stopni Harcerskich. W 2004 otrzymała odznakę Zasłużony dla Miasta Kalisza, (zm. 2008).

- 22.01.1952** (70) Zmarł Leon Białkowski, historyk, archiwista, po odzyskaniu niepodległości zabezpieczał i porządkował akta po władzach zaborczych tworząc z nich zaczątki kaliskiego Archiwum Państwowego istniejącego w latach 1920-26.
- 11.02.1952** (70) Zmarła Stanisława Dobrowolska, pseud. S. Dzirytówna, aktorka, śpiewaczka operowa. Początkowo występowała w przedstawieniach amatorskich urządzanych przez Kaliskie Towarzystwo Muzyczne. W 1893 wyjechała na studia wokalne do Włoch, (ur. 1869).
- 16.02.1952** (70) W Kaliszu zmarł Mieczysław Szarras, bankowiec, urzędnik, radny miejski (1919), działacz społeczny, prezydent miasta (1924-34). W 1902 ukończył Męskie Gimnazjum Klasyczne. W 1906 rozpoczął pracę w Dyrekcji Szczegółowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego przechodząc wszystkie szczeble awansu. Wielokrotnie odznaczany m.in. Złotym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką Pamiątkową 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. Urodził się w Rychwale k. Konina, (ur. 1881).
- 28.06.1952** (70) Państwowe Zakłady Samochodowe, istniejące od 1945, przekształcono w Wytwórnię Sprzętu Komunikacyjnego WSK-PZL.
- 04.09.1952** (70) Zmarł Bronisław Koszutski, w latach 1912-39 nadektowy ordynator oddziału okulistycznego szpitala św. Trójcy. Badał stan mieszkań piwnicznych w Kaliszu oraz prowadził akcję badań dzieci w kierunku gruźlicy. Lekarz szkolny w Państwowym Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki (1916-31). Po wyzwoleniu miasta uruchomił w Gimnazjum im. Anny Jagiellonki pierwszy tymczasowy szpital dla rannych żołnierzy. W styczniu 1945 wybrany na prezydenta miasta, w 1947 zrzekł się tej funkcji i rozpoczął praktykę lekarską. Był członkiem m.in. Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Kursów Popularnych im. Adama Asnyka, działaczem Towarzystwa Higienicznego oraz Towarzystwa Dobroczynności, (ur. 1875).
- 02.11.1952** (70) Zmarł Kazimierz Czapski, prawnik i działacz społeczny, absolwent Męskiego Gimnazjum Klasycznego, radny Rady Miejskiej (1913-14). Studia prawnicze odbył w Petersburgu, a następnie w Lipsku. Po powrocie do Kalisza aplikował w Sądzie Okręgowym. W 1904 został adwokatem przysięgłym i otworzył prywatną kancelarię. Od 1947 był radcą prawnym w Fabryce Pluszu i Aksamitu. Działał m.in. w Towarzystwie Kredytowym m. Kalisza, Towarzystwie Muzycznym oraz Towarzystwie Miłośników Sceny, (ur. 1875).
- 11.02.1957** (65) W sali kaliskiego teatru koncertowali Maria i Kazimierz Wiłkomirscy. Uzyskany dochód przeznaczono na rzecz pomocy dzieciom węgierskim.

- 17.03.1957** (65) Z inicjatywy oficerów rezerwy miasta i powiatu kaliskiego powstał Klub Oficerów Rezerwy. Pierwszym prezesem został kpt. rez. Tadeusz Tazber.
- 04.1957** (65) Podczas Kongresu Miast Bliźniaczych w Aix les'Bains Kalisz nawiązał przyjazne kontakty z francuskim miastem Hautmont.
- 01.05.1957** (65) Ukazał się pierwszy numer miesięcznika *ZIEMIA KALISKA*. Wśród pomysłodawców i założycieli pisma znaleźli się m.in. Wacław Klepandy, Władysław Kościelniak, Mieczysław Leń, Aniela Wende, Bronisław Koszutski, Tadeusz Pniewski, Michał Płociński, Henryk Wrotkowski, Józef Wojtyś oraz Eligiusz Walczak.
- 07.1957** (65) W Kaliszu stałe roki Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu przekształcono w Ośrodek Zamiejscowy tegoż Sądu, właściwy dla powiatów: kaliskiego, kępińskiego, krotoszyńskiego, ostrowskiego, ostrzeszowskiego, pleszewskiego i tureckiego.
- 1957** (65) Przy kaliskich Zakładach Przemysłu Dziewiarskiego „Polo” powstał Zespół Pieśni i Tańca „Calisia”.
- 1957** (65) W Kaliszu istniały: 2 kina, 3 kluby sportowe, 2 zespoły adwokackie, 3 hotele, 8 aptek, 2 kawiarnie, 4 bary, 7 restauracji. Działało 64 lekarzy różnych specjalności, 32 lekarzy dentyków oraz 20 położnych. Dorożki konne miały 4 postoje, a taksówki osobowe 2. Miejskie Zakłady Komunikacyjne obsługiwały 11 linii autobusowych. Istniało 6 sklepów monopolowych, 3 biura pisania podań. Pracowało 3 rzemieślników powroźników, świadczone usługi szczerzkarskie, szklarskie i szkutnicze.
- 02.01.1962** (60) Przy ul. Górnośląskiej utworzono wraz z oddziałem dziecięcym Filię nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka. Była to pierwsza w Kaliszu biblioteka, w której czytelnicy mieli wolny dostęp do półek z książkami.
- 01.11.1962** (60) Ukazał się pierwszy numer miesięcznika *POŁUDNIOWA WIELKOPOLSKA*, pisma o charakterze społeczno-kulturalnym. Początkowo wydawane było w Ostrowie Wielkopolskim, a od 1977 w Kaliszu. Pierwszym redaktorem został Jerzy Kwieciński.
- 02.11.1962** (60) Zmarł Czesław Andrzejewski, adwokat i działacz społeczny. W 1920 ukończył Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, a następnie studia prawnicze w Poznaniu. Pracował w Prokuraturze Sądu Okręgowego w Kaliszu. Był współzałożycielem i pierwszym kierownikiem Zespołu

Adwokackiego nr 1 w Kaliszu (1951-53).

- 1962** (60) Decyzją władz oświatowych zlikwidowano Liceum ss. Nazaretanek, a jego budynek przejęło IV Liceum im. Stefanii Sempołowskiej.
- 1962** (60) Zmarł Józef Jaworowicz, legionista, podoficer. W 1983 wraz z żoną Michaliną z Gałdeckich Jaworowiczową odznaczony medalem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata.
- 23.08.1967** (55) Zmarł Stanisław Radwan, lekarz społecznik, historyk medycyny. Autor pracy *Z dziejów szpitali kaliskich 1282-1936, od dekretu króla Przemysława II do szpitala jego imienia*, (ur. 1885).
- 1967** (55) W kościele oo. Jezuitów odkryto obraz pochodzący z XVII w. przedstawiający św. Stanisława Kostkę autorstwa prawdopodobnie Hieronima Martellego.
- 14.01.1972** (50) Do Kalisza przybył I sekretarz KC PZPR Edward Gierek. Podczas pobytu odwiedził m.in. Kaliskie Zakłady Koncentratów Spożywczych „Winiary” oraz Fabrykę Pieczywa Cukierniczego „Kaliszanka”.
- 04 lub 05.1972** (50) Ukazał się dwutygodnik *DELTA*, pierwsze w Kaliszu czasopismo zakładowe. Wydawcą pisma był Samorząd Robotniczy Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego „Delta-Kalisz”.
- 01.05.1972** (50) W Kaliszu zmarł Emil Sztark, wiceprezes i prezes Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego, ostatni członek zarządu KTW z okresu międzywojennego.
- 17.10.1972** (50) Zmarł Stanisław Nowosielski, nauczyciel, aktor. W 1922 objął posadę nauczyciela w Miejskim Gimnazjum Filologicznym (ob. Liceum im. Adama Asnyka), gdzie uczył języka polskiego, propedeutyki filozofii, psychologii i logiki, (ur. 1895).
- 11.1972** (50) Kalisz otrzymał pierwsze dostawy gazu ziemnego z Odolanowa.
- 1972** (50) Ukończono budowę kościoła parafialnego księży Orionistów pw. Opatrzności Bożej przy ul. Polnej. Autorem projektu był architekt Władysław Pieńkowski z Warszawy.
- 28.04.1977** (45) Oddano do użytku hotel „Orbis-Prosna” z 200 miejscami noclegowymi, restauracją i klubem nocnym.

Hotel zaprzestał działalności w 2010 r.

- 28.06.1977** (45) Zmarł Janusz Teodor Dybowski, poeta, prozaik, dramaturg i publicysta, absolwent Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki (1919-27). Przed wojną w polskiej prasie literackiej i za granicą w czasie wojny, drukował tzw. gadki kaliskie autentyczne opowiadania w gwarze chłopskiej z okolic Kalisza. Rodzinnemu miastu z okazji obchodów XVIII wieków zadedykował powieść *Gorące wici* (1962), a w 1975 ukazała się *Saga grodu nad Prosną*. W 1969 odznaczony tytułem Honorowego Obywatela Miasta Kalisza, (ur. 1909).
- 22-31.07.1977** (45) Obradował V Światowy Sejmik Działaczy Polonijnych Polskiego Komitetu Olimpijskiego.
- 1977** (45) Ukazały się *Dzieje Kalisza* pod red. Władysława Rusińskiego.
- 1977** (45) Utworzono Biuro Wystaw Artystycznych galerię sztuki współczesnej. W 2010 galeria otrzymała im. Jana Tarasina.
- 28.04.1982** (40) Odbyła się pierwsza rozprawa przeciwko jezuitom o. Stefanowi Dzierżkowi, którego oskarżono o wystawienie żłobka bożonarodzeniowego nawiązującego tematyką do wprowadzenia stanu wojennego.
- 17.09.1982** (40) Zmarł Bolesław Swiniarski. W latach 30. XX w. prowadził w Kaliszu kasyno wojskowe 29. Pułku Strzelców Kaniowskich, a następnie restaurację „Europejską” w al. Aleksandry Piłsudskiej (ob. al. Wolności), jeden z najlepszych i najelegantszych lokali w mieście. Po wojnie był właścicielem popularnego sklepu „Złoty Róg”.
- 1982** (40) Odbyły się szosowe kolarskie Mistrzostwa Polski z udziałem 127 kolarzy. Zwyciężył w nich Lech Piasecki z Gorzowa Wielkopolskiego.
- 1982** (40) W Pałacu Myśliwskim Książąt Radziwiłłów w Antoninie odbyły się I „Dni Chopinowskie”. Od 1987 impreza nosi nazwę Międzynarodowy Festiwal Chopinowski „Chopin w barwach jesieni”.
- 01.1987** (35) Zorganizowano pierwsze Triennale Rysunku pod patronatem Tadeusza Kulisiewicza. Nadesłane prace eksponowane były w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej oraz Galerii Sztuki Współczesnej.
- 14.04.1987** (35) Zmarł Marian Chwilczyński, ksiądz, absolwent Państwowego Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W czasach PRL represjonowany i

skazany na 5 lat więzienia. Od 1965 związany duszpastersko z Kaliszem, proboszcz parafii Wniebowzięcia N.M.P., dziekan i kanonik Kapituły Kolegiackiej. W latach 1965-84 patron Towarzystwa Śpiewaczego „Echo”. Z jego inicjatywy w krypcie kościoła św. Józefa zbudowano kaplicę Wdzięczności i Męczeństwa, (ur. 1916).

- 21.06.1987** (35) Zmarł Józef Wojtyś, współzałożyciel pisma *ZIEMIA KALISKA*, dyrektor Banku Rolnego w Kaliszu, (ur. 1913).
- 14.11.1987** (35) Odbyło się zebranie założycielskie Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Przewodniczącym komitetu założycielskiego i pierwszym prezesem został Edward Polanowski.
- 1987** (35) Powstał Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień”.
- 17.01.1992** (30) Zmarł Zbigniew Uszycki, lekarz, od 1966 związany zawodowo z Kaliszem. Wieloletni członek Zarządu Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Odznaczony m.in. srebrnym Krzyżem Zasługi (1976), Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta (1985). W 1992 Rada Miejska przyznała mu pośmiertnie tytuł Zasłużony dla Miasta Kalisza. (ur. 1939).
- 12.03.1992** (30) Uruchomiono Radio Centrum.
- 25.03.1992** (30) Jan Paweł II powołał Diecezję Kaliską.
- 12.04.1992** (30) Odbył się uroczysty ingres ks. Stanisława Napierały na Ordynariusza Diecezji Kaliskiej. W uroczystościach wzięli udział arcybiskup gnieźnieński Henryk Muszyński, wojewoda kaliski Eugeniusz Małecki oraz prezydent Kalisza Wojciech Bachor.
- 25.04.1992** (30) Wojewódzki Szpital Zespolony przy ul. Poznańskiej z inicjatywy Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego otrzymał imię Ludwika Perzyny.
- 11.06.1992** (30) Podpisano umowę partnerską z holenderskim miastem Heerhugowaard.
- 31.07.1992** (30) Zmarł Włodzimierz Ganszer, lekarz, pionier w wielu działach chirurgii. Autor prac naukowych, wieloletni prezes Zarządu Rejonowego PCK w Kaliszu, (ur. 1915).
- 15.09.1992** (30) Zmarł Edward Polanowski, pierwszy prezes Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w

Częstochowie. Autor opracowań *W dawnym Kaliszu*, *Życie literackie Kalisza w latach 1870-1907*. Wielokrotnie odznaczany za pracę na rzecz miasta m.in. odznaką Za zasługi dla województwa kaliskiego (1979), Honorową Odznaką Federacji Towarzystw Kulturalnych Ziemi Kaliskiej (1980), Honorowym Obywatelstwem Miasta Kalisza (1990) oraz Nagrodą Miasta Kalisza (1990), (ur. 1937).

- 26.12.1992** (30) Zmarł Czesław Pryliński, zegarmistrz, żołnierz AK pseud. Czesław, uczestnik powstania warszawskiego, prezes Oddziału Kaliskiego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Od lat 70. XX w. w witrynie swojego zakładu przy kaliskim ratuszu organizował patriotyczne wystawy, (ur. 1925).
- 1992** (30) Nagrodę Miasta Kalisza przyznano Karolowi Mądrowskiemu, dyrektorowi Kaliskich Zakładów Koncentratów Spożywczych „Winiary”. Odznakę Zasłużony dla Miasta Kalisza otrzymali: Witold Jarnutowski, społecznik i działacz sportowy, współzałożyciel Towarzystwa Sportowego „Prosna”, Krystyna Tustanowska, pedagog i specjalista filologii angielskiej oraz pośmiertnie Zbigniew Uszycki, lekarz i społecznik.
- 05.03.1997** (25) W Białej Królikowskiej (gm. Gizałki) zmarł Marian Cezary Abramowicz, poeta i prozaik. Debiutował w 1965 wierszem *Wrzosowisko* opublikowanym w *TYGODNIKU KULTURALNYM*. Odznaczony m.in. Nagrodą Wojewody Kaliskiego w 1983. Urodził się w Białobłotach (pow. pleszewski) 29 października 1934 r.
- 23.04.1997** (25) Zmarł Jan Zylber, muzyk, jeden z prekursorów polskiego ruchu jazzowego, dziennikarz, menedżer. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. Wraz z Krzysztofem „Komedą” Trzcińskim, Jerzym Milianem oraz Janem „Ptaszynem” Wróblewskim należał do organizatorów poznańskiego środowiska jazzowego.
- 22.05.1997** (25) Zmarł Józef Łoboz, krajoznawca, przewodnik turystyczny. Brał udział w opracowywaniu i wytyczaniu szlaków turystycznych na trasach Kalisz – Gołuchów, Kalisz – Chełmce. W 1980 wpisany do Złotej Księgi Działaczy PTTK woj. kaliskiego, (ur. 1933).
- 28.05.1997** (25) Jan Paweł II otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Kalisza.
- 04.06.1997** (25) Podczas pielgrzymki do ojczyzny Jan Paweł II odwiedził Kalisz.
- 1997** (25) Siatkarki kaliskiego klubu „Augusto” zdobyły tytuł mistrzyń Polski.

- 1997** (25) Nagrodę Miasta Kalisza przyznano Jerzemu Gruszcze - prezesowi Zarządu Energetyki Kaliskiej. Odznakę Zasłużony dla Miasta Kalisza otrzymali: pośmiertnie Henryk Jarnuszkiewicz - długoletni działacz samorządu mieszkańców oraz były przewodniczący Rady Osiedla „Chmielnik”, Jan Stuißbergen - były burmistrz miasta Heerhugowaard oraz członek honorowy Komitetu Heerhugowaard Kalisz, Jürgen Wieland - wieloletni nadburmistrz Hamm, a także Koło Absolwentów Szkół Ekonomicznych i Handlowych oraz Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział Kalisz.
- 19.03.2002** (20) Biskup Stanisław Napierała ustanowił Wieczną Adorację Najświętszego Sakramentu w Kaplicy Cudownego Obrazu w kaliskiej Bazylice Wniebowzięcia NMP.
- 28.05.2002** (20) W Warszawie zmarł Edward Joachim Wende, adwokat, senator (1989-93), poseł na Sejm (1997-2001). W latach 1949-53 pobierał nauki w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka w Kaliszu. Obrońca w procesach politycznych oraz oskarżyciel posiłkowy w procesie zabójców ks. Jerzego Popiełuszki, (ur. 1936).
- 07.09.2002** (20) W Kaliszu zmarł Stanisław Henryk Kuczyński, ppor., żołnierz AK pseud. Cyk, uczestnik powstania warszawskiego, wiceprezes Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, (ur. 1924).
- 09.10.2002** (20) Zmarł Franciszek Rottermund, pedagog, jeden z pionierów polskiego szkolnictwa na Mazurach po II wojnie światowej. Od 1954 pracował w kaliskich szkołach, (ur. 1920).
- 31.12.2002** (20) Zmarła Łucja Pinczewska-Gliksman pseud. Wanda Falk, sławistka i poetka. Deportowana w 1940 do Kopiejska pod Ural, gdzie uczyła polskie dzieci ojczystego języka i literatury. W 1942 wraz z Armią Andersa wyjechała do Teheranu, a potem na Bliski Wschód, (ur. 1913).
- 2002** (20) Nagrodę Miasta Kalisza otrzymał zakład Pratt&Whitney Sp. z o.o. Odznakę Zasłużony dla Miasta Kalisza przyznano: ks. biskupowi Stanisławowi Napierale, Krzysztofowi Walczakowi, bibliotekarzowi, nauczycielowi akademickiemu i regionaliście, Witoldowi Werblińskiemu, właścicielowi Zakładów Mięsnych oraz Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
- 09.04.2007** (15) Zmarł Piotr Kuncewicz, pisarz, poeta, krytyk literacki i teatralny, historyk literatury, publicysta, wieloletni prezes Związku Literatów Polskich, w latach 1969-71 kierownik literacki Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego, (ur. 1936).

- 29.04.2007** (15) W Łomiankach zmarł Kazimierz Majdański, biskup szczecińsko-kamieński, teolog, więzień obozów Sachsenhausen i Dachau. W 1945 przyjął święcenia kapłańskie w Paryżu. Sakrę biskupią odebrał w 1963 we Włocławku z rąk kardynała Stefana Wyszyńskiego. Urodził się w pod kaliskim Małgowie, (ur. 1916).
- 07.07.2007** (15) W Kaliszu gościł Ryszard Kaczorowski ostatni Prezydent RP na Uchodźstwie.
- 18.09.2007** (15) Zmarł Jerzy Rubiński, dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu, absolwent poznańskiej Akademii Muzycznej. W latach 1992-96 i 1996-02 dyrektor Kolegium, a następnie Instytutu Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu. Założyciel i dyrygent czterech chórów w tym Akademickiego Chóru „Polifonia”. W latach 1998-02 przewodniczący Rady Miejskiej Kalisza, (ur. 1944).
- 11.12.2007** (15) Zmarła Sylwia Jurkiewicz-Kokot, artysta-plastyk, absolwentka Liceum im. Adama Asnyka i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Uprawiała malarstwo sztalugowe, prowadziła działalność twórczą i dydaktyczną, (ur. 1957).
- 2007** (15) Nagrodę Miasta Kalisza otrzymał Tadeusz Ignacy Mazek, przedsiębiorca i społecznik. Odznakę Zasłużony dla Miasta Kalisza otrzymali: Andrzej Jabłoński, maratończyk, ks. inf. Bogumił Jóźwiak, Ariana Lewicka, przewodnicząca Kaliskiego Koła Komitetu Pomocy Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, a także Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Społem” w Kaliszu. Tytuł Honorowego Obywatela Miasta Kalisza otrzymał Bogusław Śliwa, działacz NSZZ SOLIDARNOŚĆ.
- 27.02.2012** (10) Zmarł Feliks Pałys, ppłk, żołnierz AK, wieloletni Prezes Kaliskiego Oddziału Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Wielkopolska - Oddział w Kaliszu. Należał do Miejskiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Kaliszu, był współzałożycielem Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego GROTA, (ur. 1919).
- 24.03.2012** (10) Zmarł Jan Winczakiewicz pseud. Cezary Lutecki, poeta, prozaik, tłumacz, dziennikarz, malarz. Absolwent Liceum im. Adama Asnyka. Ukończył podchorążówkę w Szczypiornie. Po zakończeniu II wojny światowej osiadł w Paryżu. Autor tomiku *Wiersze przesiane*. W 1995 otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Kalisza. Urodził się w Kielcach, skąd w wieku dziewięciu lat przeniósł się z rodziną do Kalisza, (ur. 1921).

- 20.04.2012** (10) Zmarł Jan Kolenda, od 1973 Naczelnik Miasta i Powiatu Kaliskiego, w latach 1975-85 wicewojewoda kaliski. Za pracę zawodową odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Urodził się w Grzymiszewie (pow. turecki), (ur. 1924).
- 06.2012** (10) Tytuł Zasłużony dla Miasta Kalisza otrzymali: Mirosław Chmielewski, honorowy prezes kaliskiego oddziału Związku Inwalidów Wojennych RP, Roman Szeląg, policjant, Leszek Wojtasiak, wicemarszałek województwa wielkopolskiego, Koncern Nestle Polska SA oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych. Tytuł Honorowego Przyjaciela Kalisza przyznano: Lechowi Matuszakowi, byłemu prezesowi Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych SA, Elżbiecie Przybylskiej, działaczce społecznej, Józefowi Tylusowi, lekarzowi i społecznikowi, Romanowi Siwikowi, muzykowi-puzoniście, ks. Andrzejowi Gawłowi oraz Bogumiłowi Łączyńskiemu.
- 12.09.2012** (10) Odbył się Ingres biskupa Edwarda Janiaka do katedry św. Mikołaja. Wprowadzenia dokonał Nuncjusz Apostolski w Polsce arcybiskup Celestino Migliore.
- 16.09.2012** (10) Zmarł Kazimierz Kościelny, działacz społeczno-polityczny związany z ruchem młodzieżowym, sportowym i samorządowym, wicewojewoda kaliski (1993-97), wicemarszałek województwa wielkopolskiego (1998-05). Przez ostatnie lata sprawował funkcję Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, a także dyrektora administracyjnego kaliskiego Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM. Urodził się w Słaborowicach k. Ostrowa Wlkp, (ur. 1948).
- 29.09.2012** (10) Zmarł Stanisław Wałczyński, lekarz, dyrektor kaliskiego szpitala w latach 1964-73, twórca i ordynator Oddziału Ortopedii i Chirurgii Urazowej. W 1963 otworzył szkołę przyszpitalną dla małych pacjentów, która z czasem otrzymała status samodzielnej placówki oświatowej, (ur. 1925).
- 10.10.2012** (10) Zmarł Mieczysław Machajewski, prezes i działacz Koła Polskiego Związku Wędkarskiego „Kalisz Miasto” oraz wiceprezes Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Kaliszu, sędzia klasy krajowej, organizator zawodów wędkarskich o Puchar Prosný, (ur. 1947).
- 12.10.2012** (10) Zmarł Waldemar Pol, krajoznawca, przewodnik, działacz kaliskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. Opiekun Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego PTTK w Szkołach Podstawowych nr 4 i 13. Autor książki *Stulecie krajoznawstwa i turystyki Kaliskiego*

Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego,
(ur. 1940).

- 23.10.2012** (10) Zmarł Tadeusz Berczyński, działacz społeczny, samorządowiec, harcerz, komendant Hufca ZHP Kalisz Miasto (1957-70), aktywny działacz Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz Towarzystwa Przyjaciół Powstania Wielkopolskiego, radny Rady Miejskiej Kalisza II i III kadencji, (ur.1934).
- 06.12.2012** (10) Mieczysław Mąkosza, kaliszanie, maturzysta Liceum im. Adama Asnyka z 1951, emerytowany profesor Politechniki Warszawskiej oraz Instytutu Chemii Organicznej PAN odebrał nagrodę przyznaną przez Fundację Nauki Polskiej za opracowanie i wprowadzenie do kanonu chemii organicznej nowej reakcji *Zastępczego Podstawienia Nukleofilowego*.
- 16.12.2012** (10) We Wrocławiu zmarł Stanisław Iwankiewicz, Honorowy Obywatel Miasta Kalisza, specjalista w dziedzinie medycyny, naukowiec, popularyzator i twórca nowoczesnych rozwiązań w leczeniu schorzeń słuchu. W 1937 uzyskał *małą maturę* w Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka, a w 1939 maturę w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki. W latach 1945-51 studiował na Wydziale Lekarskim we Wrocławiu. Autor ponad 300 prac naukowych i publicystycznych, w tym podręczników i monografii, (ur. 1920).
- 04/05.01.2017** (5) Zmarł Stefan Szymczak, przewodnik PTTK zw. „dziadkiem” Stefanem. Za swoją działalność otrzymał wiele odznaczeń i nagród m.in. Brązowy Krzyż Zasługi, Srebrną i Złotą Honorową Odznakę PTTK, Odznakę „Zasłużony Działacz Turystyki” oraz Nagrodę Prezydenta Kalisza. Przez dzieci wyróżniony „Orderem Uśmiechu”. Długoletni prezes Koła Środowiskowego PTTK nr 2 „Metalplast”, wiceprzewodniczący Komisji Turystyki Pieszej przy Zarządzie Wojewódzkim PTTK w Kaliszu i prezes tejże Komisji przy kaliskim Oddziale PTTK. Organizował i uczestniczył w wielu imprezach turystycznych na szczeblu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym, (ur. 1942).
- 15.01.2017** (5) W Poznaniu zmarł Józef Tomasz Pokrzywniak, historyk literatury, zaangażowany w powstanie kaliskiej polonistyki i przez ćwierć wieku służący na rzecz rozwoju środowiska akademickiego w Kaliszu. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza. Zainicjował porozumienie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z Miejską Biblioteką Publiczną im. Adama Asnyka w Kaliszu, dotyczące współpracy informacyjnej i naukowej, dzięki któremu kaliscy czytelnicy zyskali dostęp do najnowszych książek i czasopism polonistycznych, (ur. 1947).

- 26.01.2017** (5) Zmarł Tomasz Kwinta, dyrektor Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Jana Bytnara „Rudego” w Kaliszu, działacz społeczny i sportowy. W latach 1989-90 przewodniczący Komisji Zakładowej „S” Pracowników Oświaty i Wychowania w Kaliszu. Był prezesem Klubu Historycznego im. Stefana Grota-Roweckiego w Kaliszu, prezesem drugoligowego klubu piłki ręcznej KPR Szczypiorno Kalisz, działał także w kaliskim LOK-u, (ur. 1945).
- 08.02.2017** (5) Zmarła Bożena Kryst, bibliotekarka, wieloletnia kierowniczką Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu. Za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnianie kultury i ochronę dziedzictwa kulturowego w 2006 otrzymała nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza. Była aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Dzieciom i młodzieży organizowała konkursy i wycieczki przybliżające historię i zabytki Kalisza. Hol kierowanej przez nią filii był stałą galerią dziecięcych prac plastycznych, (ur. 1961).
- 09.02.2017** (5) Zmarł Józef Marek, pułkownik, działacz społeczny, radny Rady Miejskiej Kalisza I, II i III kadencji, wieloletni prezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Żołnierzy Wojska Polskiego. W 1995 uhonorowany odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza, (ur. 1929).
- 12.05.2017** (5) Zmarł Jerzy Dembny, emerytowany nauczyciel, przez wiele lat związany z kaliską oświatą, m.in. dyrektor Szkoły Podstawowej nr 11 w Kaliszu (1974-77), starszy wizytator w Kuratorium Oświaty i Wychowania Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu (1977-95) oraz Wizytator Metodyk ds. Kształcenia przy Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Kaliszu (1986-91). Aktywnie działał w ZHP, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Stowarzyszeniu Oświatowców Polskich. Wyróżniony m.in. Odznaką Honorową „Za zasługi dla rozwoju województwa poznańskiego”, Złotą Odznaką Związku Nauczycielstwa Polskiego, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, (ur. 1931).
- 28.07.2017** (5) Zmarł Mariusz Mieszczański, lekarz, specjalista chorób wewnętrznych i kardiologii. W 1966 podjął pracę w kaliskim szpitalu na oddziale wewnętrznym. W stanie wojennym współpracował z kaliskimi jezuitami, wokół których skupiała się cała opozycja demokratyczna. Współ z grupą kaliskich farmaceutów prowadził przy klasztorze aptekę, gdzie trafiały leki z zagranicznych darów, które trzeba było fachowo ocenić i rozdysponować wśród potrzebujących pomocy. Do 1987 był lekarzem nowicjatu u jezuitów w Kaliszu. Członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, współzałożyciel i aktywny działacz

Wielkopolskiej Izby Lekarskiej, członek Okręgowej Rady Lekarskiej i Prezydium ORL I i II kadencji, (ur. 1932).

- 24.11.2017** (5) We Wrocławiu zmarł Jerzy Ściesiek, poeta, muzyk i malarz, działacz młodzieżowego podziemia antykomunistycznego w PRL. Na początku lat 50. XX w. był przewodniczącym ZMP w Gimnazjum im. Adama Asnyka w Kaliszu. We wrześniu 1952 utworzył Młodzieżową Organizację Podziemną „Orzeł”, do której w sumie należało ok. 20 osób. Grupa skupiała się głównie na działalności propagandowej. Po jej wykryciu jako przywódca otrzymał karę 5 lat i 6 miesięcy więzienia. Wyrok ten w wyniku amnestii zmniejszono do 2 lat i 9 miesięcy. Karę odbywał w więzieniach w Rawiczu, Wronkach i Centralnym Obozie w Jaworznie, (ur. 1935)
- 03.01.2021** (1) Zmarł Bogumił Dopierała, naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej w Kaliszu, prezes Klubu Płetwonurków LOK Bursztyn, były policjant. Był wychowawcą kilku pokoleń zawodowych i amatorskich płetwonurków w Kaliszu, (ur. 1956).
- 14.01.2021** (1) Zmarł Arkadiusz Pacholski, eseista i powieściopisarz, historyk, a także dziennikarz, animator kultury, aktywista miejski, bibliotekarz i były radny. Jego eseje, szkice i recenzje publikowały cenione pisma literackie i regionalne. Autor *Człowieka o stu twarzach*, *Domowych zapasów*. Za zbiory *Pochwała stworzenia* i *Widok z okna na strychu* otrzymał w 1999 roku Nagrodę Literacką Fundacji Kościelskich, a jego powieść *Niemra*, której akcję umieścił w Kaliszu u schyłku II wojny światowej, w 2012 roku nominowana była do Literackiej Nagrody Europy Środkowej „Angelus”. Był założycielem i prezesem Stowarzyszenia Kalisz Literacki oraz organizatorem propagujących literaturę spotkań w cyklu Salon Literacki, (ur. 1965).
- 06.04.2021** (1) Zmarła Maria Szymańska z domu Paraczyńska. Wieloletnia opiekunka kościoła św. Wojciecha na Zawodziu – najstarszego miejsca kultu chrześcijańskiego w Kaliszu, (ur. 1931).
- 16.04.2021** (1) Zmarł Mieczysław Arkadiusz Woźniak, doktor nauk technicznych, architekt, dydaktyk. Autor wielu prac naukowych, popularnonaukowych oraz podręczników akademickich i dla technicznych szkół średnich. Jest także autorem pionierskiej publikacji o zburzeniu Kalisza na początku I wojny światowej pt.: *Kalisz 1914 – pogrom miasta*. Był wykładowcą m.in. na Politechnice Poznańskiej, wicedyrektorem ds. dydaktycznych kaliskiego Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM, a poza obowiązkami zawodowymi także aktywnym działaczem Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i stowarzyszeń kaliskich: KTPN, Oddziału PTTK w Kaliszu, Wojewódzkiego Oddziału Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa w Kaliszu.

Wielokrotnie odznaczany i wyróżniany, w 2014 roku otrzymał odznakę „Zasłużony dla Miasta Kalisza”, (ur. 1933).

- 24.04.2021** (1) Zmarł Gustaw Elbl, major rezerwy, wieloletni prezes Klubu Oficerów Rezerwy w Kaliszu, działacz ruchu absolwenckiego, członek i założyciel Towarzystwa Miłośników Kalisza, organizator konkursów, rajdów i zawodów w sportach obronnych, społecznik, (ur. 1933).
- 04.06.2021** (1) Zmarł dr Jerzy Nowicki, znany i ceniony specjalista chirurgii ogólnej, wieloletni dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. L. Perzyny w Kaliszu. Był członkiem Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Wyróżniony Odznaką „Zasłużony dla Miasta Kalisza”, (ur. 1941).
- 09.06.2021** (1) Zmarła Jolanta Nowińska, wieloletnia dyrektorka Domu Dziecka w Kaliszu, z placówką związana przez ponad 40 lat. Przez 30 lat służyła wsparciem dzieciom i całym rodzinom pracując jako psycholog oraz angażując się w działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kaliszu, za co została wielokrotnie odznaczona, m.in. odznaką Przyjaciół Dziecka, Zasłużony Działacz Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz Medalem im. dr. H. Jordana.
- 06.07.2021** (1) Zmarła Karina Zachara, dziennikarka, urzędniczka, zaangażowana w życie sportowe, społeczne i kulturalne miasta, (ur. 1974).
- 15.09.2021** (1) Zmarł Wincenty Edmund Pawlaczyk, społecznik, samorządowiec, wiceprezydent Kalisza. W latach 1990-98 radny Rady Miejskiej. Przewodniczył Klubowi Radnych Kaliskiego Porozumienia Wyborczego, skupiającego partie prawicowe i stowarzyszenia katolickie oraz Komisji ds. Rodziny. W 1998 wybrany radnym po raz trzeci i stanął na czele Klubu Radnych Porozumienia Prawicy Chrześcijańskiej. W wyborach samorządowych w 2002 kandydował na stanowisko Prezydenta Miasta Kalisza i radnego Rady Miejskiej. Uzyskał mandat radnego, przyjął stanowisko Wiceprezydenta Miasta, (ur. 1939).
- 15.09.2021** (1) Zmarł Bronisław Krakus, były sportowiec, trener, pomysłodawca i organizator wielu imprez w Kaliszu i okolicach. Inicjator kolarskiego objazdu dożynkowego powiatu kaliskiego i sztafety rowerowej WOŚP, (ur. 1943).
- 23.09.2021** (1) Zmarł biskup Edward Janiak, były ordynariusz diecezji kaliskiej oraz były biskup pomocniczy archidiecezji wrocławskiej. Biskupem diecezji kaliskiej został mianowany 21.07.2012 przez papieża Benedykta XVI, (ur. 1952).

- 23.09.2021** (1) Zmarł Marian Józwiak, były wojewoda i wicewojewoda kaliski, działacz ZSL i PSL, LOK oraz TPPR, (ur. 1935).
- 28.10.2021** (1) Podjęcie uchwały w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Kalisza i przyznanie doktoratu honoris causa Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego prof. Theodorowi Meronowi.
- 01.11.2021** (1) Zmarł Henryk Siuda – znany kaliski muzyk – multiinstrumentalista, dyrygent, wychowawca młodzieży, kapelmistrz wielu orkiestr dętych Ochotniczych Straży Pożarnych w powiecie kaliskim i w Kaliszu. W roku 2000 uhonorowany tytułem „Zasłużony dla Miasta Kalisza”, (ur. 1943).

INFORMATOR ADRESOWY

ADMINISTRACJA RZĄDOWA I SAMORZĄDOWA

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Punkt Kancelaryjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-66-66
fax 61-626-69-69
e-mail: kancelaria@umww.pl
www.umww.pl

Departament Edukacji i Nauki

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-65-70
fax 61-626-65-71
e-mail: edukacja@umww.pl

Departament Kultury

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-68-80
fax 61-626-68-81
e-mail: dk.sekretariat@umww.pl

Departament Sportu i Turystyki

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-68-40
fax 61-626-68-41
e-mail: ds.sekretariat@umww.pl

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski

61-823 Poznań, al. Piekary 17
tel. 61-224-07-97, 61-225-54-47
fax 61-851-53-95
e-mail: office@sgipw.wlkp.pl
www.sgipw.wlkp.pl

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

61-713 Poznań, al. Niepodległości 16/18
tel. 61-854-10-00 (centrala)
e-mail: wuw@poznan.uw.gov.pl
Punkt Obsługi Obywatela
tel. 222-500-117
e-mail: informacje@poznan.uw.gov.pl
www.poznan.uw.gov.pl

Delegatura Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Kolegialna 4

tel. 62-760-83-02

fax 62-760-83-06

e-mail: del-kalisz@poznan.uw.gov.pl

Delegatura Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu obejmuje zasięgiem działania powiaty: jarociński, kaliski, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski oraz miasto Kalisz

Wielkopolska Izba Turystyczna

60-813 Poznań, ul. Zwierzyniecka 13/9

tel. 785-876-999

e-mail: wit@wit.com.pl

www.wit.com.pl

Wielkopolska Organizacja Turystyczna

61-823 Poznań, ul. Piekary 17

tel. 61-664-52-34

e-mail: kontakt@wot.org.pl

www.wot.org.pl

Rada Miasta Kalisza

przewodniczący - Tadeusz Skarżyński

wiceprzewodniczący - Eskan Darwich, Mirosław Gabrysiak, Kamila Majewska

Kancelaria Rady Miasta

62-800 Kalisz, al. Wolności 4, Villa Calisia

tel. 62-765-43-48, 62-765-43-49, 62-765-43-50, 62-765-43-82

fax 62-504-97-14

e-mail: krm@um.kalisz.pl

www.bip.kalisz.pl

www.kalisz.pl

Komisja Edukacji, Kultury i Sportu Rady Miasta Kalisza

przewodniczący - Marian Durlej, **wiceprzewodniczący** – Leszek Ziábka **członkowie** –

Tomasz Bezen, Grzegorz Chwiałkowski, Elżbieta Dębska, Dariusz Grodziński, Artur Kijewski, Kamila Majewska, Marcin Małecki, Barbara Oliwiecka, Tadeusz Skarżyński

Urząd Miasta Kalisza

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-00

fax 62-764-20-32

e-mail: umkalisz@um.kalisz.pl

www.kalisz.pl

Rzecznik Prasowy

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-66
p.o. Katarzyna Ciupek

Biuro Obsługi Interesantów

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a
tel. 62-504-97-96
e-mail: boi@um.kalisz.pl

prezydent: Krystian Kinastowski

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-01
fax 62-764-20-32
e-mail: prezydent@um.kalisz.pl

wiceprezydent: Grzegorz Kulawinek

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-03
fax 62-765-43-61
e-mail: wiceprezydent@um.kalisz.pl

wiceprezydent: Mateusz Podsadny

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a
tel. 62-765-44-01
fax 62-504-97-74
e-mail: wiceprezydent2@um.kalisz.pl

Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a
tel. 62-504-97-00
fax 62-504-97-01
e-mail: wksit@um.kalisz.pl
naczelnik: Grażyna Dziedziak

Miejski Rzecznik Konsumentów

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a
tel. 62-765-43-23
e-mail: rzecznikkonsumentow@um.kalisz.pl
rzecznik: Anna Zaradna

Starostwo Powiatowe w Kaliszu

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 5
tel. 62-501-42-00
fax 62-757-26-22
e-mail: powiat@powiat.kalisz.pl
www.powiat.kalisz.pl; www.bip.powiat.kalisz.pl
starosta: Krzysztof Nosal

Archiwum Państwowe w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207
tel./fax 62-767-10-22
e-mail: sekretariat@archiwum.kalisz.pl
www.archiwum.kalisz.pl
dyrektor: Grażyna Schlender

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu**Delegatura w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 10
tel. 62-767-23-21
e-mail: kalisz.sekretariat@poznan.wuoz.gov.pl
<http://poznan.wuoz.gov.pl/delegatura-w-kaliszu>
kierownik: Beata Maria Matusiak

Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A.

60-589 Poznań, ul. Piękna 58
tel. 61-671-04-81, 61-671-04-82
e-mail: fundusze@fripww.pl ; biuro@fripww.pl ; wadia@fripww.pl
www.fripww.pl

Punkt Kontaktowy „Europa dla Obywateli” w Polsce (ECP Poland)

00-540 Warszawa, al. Ujazdowskie 41
tel. 22-447-61-16, 600-900-681
e-mail: edo@iam.pl
<https://europadlaobywateli.pl>

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Kaliszu**Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości**

62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2
tel. 62-595-69-47, 62-766-40-22
e-mail: kalisz.fe@wielkopolskie.pl

BIURA POSELSKIE I SENATORSKIE

Dziedziczak Jan (PiS)

e-mail: Jan.Dziedziczak@sejm.pl
64-100 Leszno, ul. Słowiańska 55 (biuro podstawowe)
tel. 65-520-42-77
e-mail: leszno@dziedziczak.pl ; jan.dziedziczak@sejm.pl
62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. 65-520-42-77
e-mail: jan.dziedziczak@sejm.pl

Grzyb Andrzej (PSL)

e-mail: **Andrzej.Grzyb@sejm.pl**

63-500 Ostrzeszów, ul. Kaliska 8 (biuro podstawowe)

tel. 62-732-07-57, 724-620-555

e-mail: **biuro@andrzejgrzyb.eu**

62-872 Godziesze Wielkie, ul. Kaliska 2A

Kaleta Piotr (PiS)

e-mail: **Piotr.Kaleta@sejm.pl**

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20

tel. kom. 508-444-829

e-mail: **kaleta.biuroposelskie@wp.pl**

Ławniczak Tomasz (PiS)

e-mail: **Tomasz.Lawniczak@sejm.pl**

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wrocławska 22

tel. 539-065-668

e-mail: **pis.ostrowwielkopolski@gmail.com**

Maląg Marlena (PiS)

e-mail: **Marlena.Malag@sejm.pl**

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wrocławska 22

tel. 783-331-335

Matecka Ewa (KO)

e-mail: **biuro@matecka.senat.pl**

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wrocławska 10

tel. 537-400-166, 537-600-199

Mosiński Jan (PiS)

e-mail: **Jan.Mosinski@sejm.pl**

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20

tel. kom. 733-882-540

e-mail: **jan.mosinski.biuro@gmail.com**

www.janmosinski.com

Pawliczak Karolina (SLD)

e-mail: **Karolina.Pawliczak@sejm.pl**

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64

tel. kom. 667-528-302

62-800 Kalisz, ul. Legionów 46

e-mail: **biuro@karolinapawliczak.pl**

Pęcherz Janusz (KO)

e-mail: **senator@januszpecherz.pl**

62-800 Kalisz, ul. Adama Asnyka 50A

tel. kom. 571-260-633

e-mail: **biuro@januszpecherz.pl**

Rusiecki Grzegorz (KO)

e-mail: **Grzegorz.Rusiecki@sejm.pl**

64-100 Leszno, ul. B. Chrobrego 22

tel. kom. 782-181-003, 607-655-663

e-mail: **gurus@wp.pl ; grzegorz.rusiecki@sejm.pl**

Sójka Katarzyna (PiS)

e-mail: **Katarzyna.Sojka@sejm.pl**

63-510 Mikstat, ul. Krakowska 5 lok. 6

tel. kom. 691-101-020

Szczepański Wiesław (SLD)

e-mail: **Wieslaw.Szczepanski@sejm.pl**

64-100 Leszno, ul. Chrobrego 22B lok. B – I p. (biuro podstawowe)

tel. 65-549-09-95

e-mail: **biuro.szczepanski@wp.pl**

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Sienkiewicza 1a

tel. kom. 533-933-051

e-mail: **biuroostrowwlp@gmail.com**

Urbaniak Jarosław Piotr (KO)

e-mail: **Jaroslaw.Urbaniak@sejm.pl**

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Sienkiewicza 1

tel. kom. 726-210-728

e-mail: **platformaostrow@gmail.com**

Witczak Mariusz (KO)

e-mail: **Mariusz.Witczak@sejm.pl**

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 50a

tel. 509-151-816

fax 62-501-50-50

WYBRANE INSTYTUCJE KOŚCIELNE

Kuria Diecezjalna

62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82

tel. 62-766-78-55

fax 62-757-15-16

e-mail: **kuria@kalisz.opoka.org.pl**

www.diecezja.kalisz.pl

Kancierz Kurii

ks. kanonik Marcin Papuziński

tel. 62-766-07-11

e-mail: **kancierz@diecezja.kalisz.pl**

Dom Formacji Duchowej Księża Jezuitów w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-768-24-33 sekretariat (10.00 - 15.30)
e-mail: dfdkalisz@jezuici.pl
www.dfdkalisz.jezuici.pl
koordynator DFD: o. Wojciech Nowak SJ

**Duszpasterstwo Akademickie Diecezji Kaliskiej
Kościół Katedralny św. Mikołaja w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5
tel. kom. 660-789-679
e-mail: skworzec@vp.pl
duszpasterz akademicki: ks. Łukasz Skworzec
Msza święta akademicka:
Kościół Katedralny św. Mikołaja w Kaliszu - niedziela godz. 20.30
Spotkania studenckie:
salka przy katedrze – czwartki, godz. 19.30

Parafia Ewangelicko-Augsburska

62-800 Kalisz, ul. Niecała 10
tel. 62-757-22-29, 62-501-80-39
e-mail: kalisz@luteranie.pl
www.kalisz.luteranie.pl

Parafia Katedralna św. Mikołaja

62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5
tel. kom. 507-639-859
tel. kom. 603-940-782 (proboszcz)
e-mail: moad1@poczta.onet.pl
www.katedra.kalisz.pl

Parafia NMP Królowej Polski

62-800 Kalisz, ul. S. Żeromskiego 26-28
tel. kom. 510-050-055
www.krolowapolski.prv.pl

Parafia Prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła

62-800 Kalisz, ul. Niecała 1
tel. kom. 503-185-696
e-mail: mirosław.antosiuk@wp.pl

Parafia pw. św. Matki Teresy z Kalkuty

62-800 Kalisz, ul. Szewska 1
tel. 62-590-81-52
e-mail: parafia@matkateresa.pl
www.matkateresa.pl

**Parafia Rzymskokatolicka
Diecezjalne Sanktuarium Miłosierdzia Bożego**
62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 54-56
tel. 62-766-50-01
e-mail: miłosierdzieboze.kalisz@gmail.com
www.miłosierdzieboze.kalisz.pl

Parafia Rzymskokatolicka pw. bł. Michała Kozala
62-800 Kalisz, ul. Chocimska 8
tel. 62-767-04-22

Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
62-800 Kalisz, pl. Bohaterów Westerplatte 1-3
tel./fax 62-765-31-01 (kancelaria)
e-mail: stanto@parafiapiotraipawla.kalisz.pl
www.parafiapiotraipawla.kalisz.pl

Parafia pw. św. Gotarda
62-800 Kalisz, ul. Kordeckiego 3
tel. 62-766-62-80
e-mail: biuro@parafiagotarda.pl
www.parafiagotarda.pl

**Parafia pw. św. Stanisława BM
Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów**
62-800 Kalisz, ul. Sukiennicza 7
tel. 62-757-38-74 (klasztor)
tel. 62-767-73-20 (kancelaria parafialna)
e-mail: kalisz@franciszkanie.pl
www.kalisz.franciszkanie.pl

**Sanktuarium Serca Jezusa Miłosiernego
Kościół pw. Nawiedzenia NMP
oo. Jezuici**
62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
e-mail: sanktuarium@jezuicikalisz.pl
www.jezuicikalisz.pl

**Sanktuarium Świętego Józefa
Parafia Wniebowzięcia NMP**
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. 62-757-58-22
fax 62-767-51-70
e-mail: kancelaria@swietyjozef.kalisz.pl
www.swietyjozef.kalisz.pl

Centrum Księdza Orione

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 24
tel. 62-502-53-50
fax 62-502-53-50 w. 62
e-mail: cko_kalisz@onet.eu
<https://kaliszcentrum.orione.pl>
dyrektor: ks. Paweł Żelichowski FDP

Warsztat Terapii Zajęciowej

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 24
tel. 62-502-53-50
e-mail: wtzorione@gmail.com

Szkoła Podstawowa**Sióstr Nazaretanek**

62-800 Kalisz, ul. Harcerska 1
tel. 62-502-55-01, 507-720-641
e-mail: kalisz.nazaret.szkoła@gmail.com
www.nazaret.kalisz.pl
dyrektor: s. Agnieszka Ciszewska

INSTYTUCJE ARTYSTYCZNE

Filharmonia Kaliska

62-800 Kalisz, al. Wolności 2
tel. 62-767-84-64
e-mail: biuro@filharmoniakaliska.pl
tel. 62-757-07-48 (kasa)
e-mail: bilety@filharmoniakaliska.pl
www.filharmoniakaliska.pl
Dyrektor naczelny i artystyczny: Ruben Silva
Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego

62-800 Kalisz, pl. Bogusławskiego 1
tel. 62-760-53-02 (sekretariat)
tel. 62-760-53-14 (kasa biletowa)
e-mail: sekretariat@teatr.kalisz.pl
e-mail: kasa@teatr.kalisz.pl
www.teatr.kalisz.pl
Dyrektor naczelny i artystyczny: Bartosz Zaczykiewicz
Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

INSTYTUCJE I PLACÓWKI UPOWSZECHNIANIA KULTURY

BIBLIOTEKI

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-757-34-30, 62-757-22-88 (sekretariat)

fax 62-766-54-47

e-mail: biblio@mbp.kalisz.pl

www.mbp.kalisz.pl

Elektroniczny Katalog Księgozbioru MBP w Kaliszu

www.kalisz-mbp.sowwwa.pl

dyrektor: Robert Kuciński

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Biblioteka Główna

62-800 Kalisz, ul. Legionów 66

tel. 62-753-02-63, 62-753-14-92

e-mail: bg@mbp.kalisz.pl

Dział Udostępniania i Przechowywania Zbiorów

Czytelnia

e-mail: bg.czytelnia@mbp.kalisz.pl

Wypożyczalnia

e-mail: bg.wypozyczalnia@mbp.kalisz.pl

Wypożyczalnia międzybiblioteczna

e-mail: bg.wyp.miedzybib@mbp.kalisz.pl

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

e-mail: bg.gromadzenie@mbp.kalisz.pl

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

e-mail: bg.dib@mbp.kalisz.pl

Dział Zbiorów Specjalnych i Regionalnych

e-mail: bg.zbspec@mbp.kalisz.pl

Filie:

Filia nr 1 z Oddziałem Dziecięcym

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 29

tel. 62-753-47-63

e-mail: filia1@mbp.kalisz.pl

Filia nr 2

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 25
tel. 62-753-17-53
e-mail: filia2@mbp.kalisz.pl

Filia nr 3

62-800 Kalisz, ul. Krótka 3
tel. 62-757-59-12
e-mail: filia3@mbp.kalisz.pl

Filia nr 4

62-800 Kalisz, al. Wolności 27
tel. 62-757-38-70
e-mail: filia4@mbp.kalisz.pl

Filia nr 5 z Oddziałem Dziecięcym

62-800 Kalisz, ul. Złota 26-28
tel. 62-757-68-14
e-mail: filia5@mbp.kalisz.pl

Filia nr 6 z Oddziałem „Izba Pamięci Szczypiorna”

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 189a
tel. 798-846-141
e-mail: filia6@mbp.kalisz.pl

Filia nr 7

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 10
tel. 62-760-17-46
e-mail: filia7@mbp.kalisz.pl

Filia nr 9 z Oddziałem Dziecięcym

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 1a
tel. 62-753-04-92
e-mail: filia9@mbp.kalisz.pl

Filia nr 12 (szpital)

62-800 Kalisz, ul. Toruńska 7
tel. 62-757-90-10
e-mail: filia12@mbp.kalisz.pl

Filia nr 16

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 15
tel. 62-764-01-48
e-mail: filia16@mbp.kalisz.pl

Biblioteka Naukowa Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62 (w siedzibie Książnicy Pedagogicznej)

tel. 62-767-68-83 (wypożyczalnia)

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

www.ktpn.kalisz.pl

katalog online księgozbioru dostępny na stronie:

www.kp.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Walczak

Biblioteka Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 12

tel. 62-757-16-08 (prosić o kontakt z biblioteką)

e-mail: biuro@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl

Biblioteka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego**Kaliski Oddział im. Stanisława Graeveggo**

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a

tel./fax 62-598-24-33 (PTTK)

Biblioteka Uczelniana Akademii Kaliskiej**im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-95-07

dyrektor: Elżbieta Steczek-Czerniawska

e-mail: biblioteka@akademia.kalisz.pl

<https://bu.pwsz.kalisz.pl/>

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 149

tel. 62-767-95-52

e-mail: m.aulich@akademia.kalisz.pl , z.szurek@akademia.kalisz.pl

Czytelnia główna

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-76-79-549

e-mail: m.napadlek@akademia.kalisz.pl , b.lesna@akademia.kalisz.pl

Wypożyczalnia główna

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-96-49

e-mail: e.obala@akademia.kalisz.pl

Czytelnia Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-77

e-mail: e.szczurek@akademia.kalisz.pl , m.mikolajczyk@akademia.kalisz.pl

Wypożyczalnia Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-87

e-mail: z.bonczyk@akademia.kalisz.pl , m.szurek@akademia.kalisz.pl**Wypożyczalnia i Czytelnia Wydziału Nauk o Zdrowiu**

62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13

tel. 62-767-96-08

e-mail: g.matuszczak@akademia.kalisz.pl , k.raubo@akademia.kalisz.pl**Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu****Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 61-829-64-48 (wypożyczalnia)

fax 61-829-64-47

e-mail: bwpa@amu.edu.plwww.wpa.amu.pl/biblioteka

kierownik: Bartosz Kujawiński

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-24-58 w. 138

<http://www.fides.org.pl/index.php/bazy-on-line/bazy-bibliotek/46-kalisz-biblioteka-wsd-diecezji-kaliskiej>**Centralna Biblioteka Więziennictwa****Kampus mundurowy WSKiP**

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195

tel. 62-766-95-72

e-mail: biblioteka@swws.edu.plwww.swws.edu.pl**Publiczna Biblioteka Pedagogiczna****Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego**

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62

tel./fax 62-757-13-21 (sekretariat)

e-mail: biblioteka@kp.kalisz.pl

tel. 62-767-68-83 (wypożyczalnia, czytelnia)

e-mail: wypozyczalnia@kp.kalisz.plwww.kp.kalisz.pl

dyrektor: Jolanta Nowosielska

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Dział gromadzenia, uzupełniania i opracowania zbiorów

tel. 62-767-68-58

e-mail: i.maciejewska@kp.kalisz.pl

Dział udostępniania zbiorów

tel. 62-767-68-83

e-mail: a.zimna@kp.kalisz.pl**Dział magazynów i konserwacji zbiorów**

tel. 62-767-68-64

e-mail: m.mikolajczyk@kp.kalisz.pl**Dział informacyjno-bibliograficzny (informatorium)**

tel. 62-767-68-83

e-mail: r.pomiecinska@kp.kalisz.pl**Dział zbiorów specjalnych**

tel. 62-767-68-58

e-mail: b.celer@kp.kalisz.pl**Filie:****63-200 Jarocin**, ul. Kościuszki 16

tel. 62-747-22-63

e-mail: kp.jarocin@kp.kalisz.pl**63-600 Kępno**, ul. Sienkiewicza 26

tel. 62-782-27-28

e-mail: kp.kepno@kp.kalisz.pl**63-700 Krotoszyn**, ul. Mickiewicza 11

tel. 62-725-34-73

e-mail: kp.krotoszyn@kp.kalisz.pl**63-400 Ostrów Wielkopolski**, ul. Limanowskiego 17

tel. 62-736-68-54

e-mail: kp.ostrow@kp.kalisz.pl**63-500 Ostrzeszów**, ul. Gorgolewskiego 3

tel. 62-730-30-09

e-mail: kp.ostrzeszow@kp.kalisz.pl**63-300 Pleszew**, ul. Ogrodowa 13

tel. 62-742-16-54

e-mail: kp.pleszew@kp.kalisz.pl**MUZEA I GALERIE****Muzeum Diecezji Kaliskiej**

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-10-77

www.diecezja.kalisz.pl

Muzeum Historii Przemysłu

62-860 Opatówek, ul. Kościelna 1

tel. 62-761-86-26 (sekretariat)

fax 62-761-80-78

e-mail: muzeum@muzeumopatowek.pl

www.muzeumopatowek.pl

dyrektor: Piotr Pasik

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Powiatu Kaliskiego

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 12

tel. 62-757-16-08

e-mail: biuro@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl

dyrektor: Sylwia Kucharska

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Oddziały:**Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza**

62-800 Kalisz, ul. Kolegiarna 4

tel. 62-757-29-99

tel. kom. 669-996-522

e-mail: jaworowicz@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/centrum-rysunku-i-grafiki-im-tadeusza-kulisiewicza.html

Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

62-817 Żelazków, Russów 49

tel. 62-769-12-65

tel. kom. 669-996-518

e-mail: zietek@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/dworek-marii-dabrowskiej-w-russowie.html

Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

62-800 Kalisz, ul. Bolesława Pobożnego 87/105

tel. 62-741-30-05

tel. kom. 691-996-528

e-mail: magdzinski@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/rezerwat-archeologiczny-w-kaliszu-zawodziu.html

Muzeum w Lewkowie - Zespół Pałacowo-Parkowy (w remoncie)

63-410 Ostrów Wielkopolski, ul. Kwiatkowska 6c (Lewków)

tel. 62-733-87-92

adres do korespondencji na czas remontu;

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Kaliska 56

e-mail: info@muzeumwlewkowie.pl

www.muzeumwlewkowie.pl

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

**Muzeum Techniki i Uzbrojenia Wojskowego w Kaliszu
przy Stowarzyszeniu Strzeleckim**

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4

tel. kom. 509-759-144

e-mail: muzeum@muzeum-bellona.pl

www.muzeum-bellona.pl

Bartłomiej Kubik

**Centrum Baśni i Legend Kaliskich
oraz Lokacji Miasta**

wraz ze Skarbcem Sanktuarium św. Józefa (czynne sezonowo)

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7

tel. kom. 571-315-110

e-mail: it@um.kalisz.pl

www.kalisz.pl/dla-turysty

CAFE CALISIA.PL

62-800 Kalisz, al. Wolności 6

tel. kom. 535-110-064

e-mail: cafe@calisia.pl

<https://www.facebook.com/kawiarenka/>

Elżbieta Magnuszewska

**Galeria i Pracownia Portretu Reporterskiego
„TWARZE SŁOWA I CZAS”**

62-800 Kalisz, ul. Niecała 2/12

tel. kom. 504-154-477

e-mail: krenz.twarze.slowa@wp.pl

Józef Wojciech Krenz

Galeria J. A. D. Antyki i Dzieła Sztuki

62-800 Kalisz, Główny Rynek 10

tel. 62-757-34-57

e-mail: galeria.jad@op.pl

właściciel: Judyta Anna Dymkowska

Galeria „Szatnia”

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: mdk.konkursy@op.pl

www.mdk.kalisz.pl

Bogusława Kowalczyk, Beata Solińska

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 5

tel./fax 62-767-40-81

e-mail: galeria@tarasin.pl

e-mail: dyrektor.tarasin@tarasin.pl

www.tarasin.pl

dyrektor: Joanna Dudek

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Galeria w Hallu**Centrum Kultury i Sztuki**

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-35

e-mail: plastyka@ckis.kalisz.pl

www.ckis.kalisz.pl

Wieża ratuszowa – taras widokowy**Urząd Miasta**

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 571-315-110

e-mail: it@um.kalisz.pl

<https://bilety.kalisz.pl/>

www.kalisz.pl/dla-turysty

**Galerie wystawiennicze Akademii Kaliskiej
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego****Galeria „Politechnik”****Collegium Oecologicum**

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

Galeria „Nowy Świat”**Gmach Główny**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4

Galeria „Novum”**Collegium Novum**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

Galeria „Medyk”**Collegium Medicum**

62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13

Galeria „Za Sceną”**Collegium Novum**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

**Uniwersytecka Galeria Sztuki im. Profesora Andrzeja Niekrasza
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. kom. 501-356-844

e-mail: kasiamaniewska@gazeta.pl

kurator: Katarzyna Maniewska

OŚRODKI KULTURY

Centrum Kultury i Sztuki

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-01, 62-765-25-52 (kasa)

fax 62-767-23-18

e-mail: ckis@ckis.kalisz.pl

www.ckis.kalisz.pl

dyrektor: Dariusz Grodziński

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów

Centrum Kultury i Sztuki

63-421 Przygodzice, ul. Pałacowa 1 (Antonin)

tel. 62-734-83-00

tel. kom. 602-267-796

e-mail: recepca@palacantonin.pl

www.palacantonin.pl

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: sekretariat.mdk@mdk.kalisz.pl

www.mdk.kalisz.pl

dyrektor: Beata Paszak

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 66a

tel. 62-766-43-40

tel. kom. 516-424-942

e-mail: galeria@wiedzacisnien.kalisz.pl

www.wiedzacisnien.kalisz.pl

dyrektor: Piotr Bigora

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

KINA**Kino Centrum i Poniedziałkowy Klub Filmowy**

Centrum Kultury i Sztuki
62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6
tel. 62-765-25-04
tel. 62-765-25-52 (kasa)
www.ckis.kalisz.pl/kino/

Kino CINEMA3D Galeria Tęcza

62-800 Kalisz, ul. 3 Maja 1
tel. 62-598-01-62 (rezerwacja)
e-mail: kalisz@cinema3d.pl
<https://www.cinema3d.pl/kalisz>

Kalisz Helios Galeria Amber

62-800 Kaliszu, ul. Górnośląska 82
tel. 62-761-18-67, 62-761-18-71, 62-761-18-72 (informacja)
fax 62-761-19-44
e-mail: kalisz@helios.pl
<https://www.helios.pl/40,Kalisz/>

KLUBY**Klub Osiedlowy „Błaszak”****Kaliska Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa**

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4
tel. 62-766-39-48
e-mail: klub.blaszak.kalisz@wp.pl
www.ksmlw.kalisz.pl
kierownik: Agnieszka Dobrzańska

Klub Osiedlowy „Serbinów”**Kaliska Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa**

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 25
tel. 62-764-47-37
e-mail: klub.ksm@wp.pl
www.ksmlw.kalisz.pl
kierownik: Krystyna Licznerska

Klub „Promonta”**Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dobrzec”**

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 39
tel. 62-765-35-45
e-mail: spoldzielnia@dobrzec.pl
www.dobrzec.pl
kierownik: Anna Mroczkowska-Walczak

INSTYTUCJE NAUKOWO-BADAWCZE I STOWARZYSZENIA

Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Ośrodek Interdyscyplinarnych Badań Archeologicznych
Zespół do Badań Regionalnych
Kaliskie Stanowisko Archeologiczne
62-800 Kalisz, ul. Młynarska 33
tel. 62-766-68-21
e-mail: aked1@o2.pl
www.iaepan.edu.pl
kierownik: Adam Kędzierski

Kaliski Klub „Gazety Polskiej”
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64/8
tel. kom. 509-707-813
e-mail: kaliskiklub.gp@interia.pl
www.klubygp.pl/kategoria/kluby/kalisz/
przewodniczący: Grzegorz Roszkowski

Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych
62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 9
tel. kom. 606-627-182
e-mail: kontakt@bractwokurkowe.kalisz.pl
www.bractwokurkowe.kalisz.pl
Starszy Bractwa: Jerzy Wypych

Kaliskie Ewangelickie Towarzystwo Śpiewacze
62-800 Kalisz, ul. Niecała 10
tel. 62-757-22-29
tel. kom. 792-804-808
e-mail: michalkuhn@wp.pl
prezes: ks. Michał Kühn

Kaliskie Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej
Dzieci i Młodzieży „Schola Cantorum”
62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3
tel./fax 62-767-25-21
e-mail: scholacantorum@vp.pl
www.scholacantorum.kalisz.pl
prezes: Łukasz Pieniążek

Kaliskie Stowarzyszenie Oświatowe EDUKATOR
Niepubliczna Szkoła Podstawowa KSO EDUKATOR
62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 29
tel. 62-500-59-35
tel. kom. 733-431-551
e-mail: edukatorkalisz@interia.pl
www.edukator-kalisz.pl

prezes stowarzyszenia: Zbigniew Czelusta
dyrektor szkoły: Małgorzata Górską

Kaliskie Stowarzyszenie Pomocy dla Zwierząt „HELP ANIMALS”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 58/42

tel. kom. 603-948-690

e-mail: animals.kalisz@wp.pl

www.helpanimals.pl

prezes: Sylwester Piechowiak

Kaliskie Towarzystwo Genealogiczne „Kalisia”

62-800 Kalisz, ul. Świętokrzyska 3

tel./fax 62-598-44-56

tel. kom. 502-463-001, 608-176-086

e-mail: info@genealogia.kalisz.pl

www.genealogia.kalisz.pl

przewodniczący: Andrzej Grzegorek

Kaliskie Towarzystwo Lekarskie

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 64

tel. 62-300-01-66

e-mail: ktl@gulip.pl

www.ktl.gulip.pl

prezes: Piotr Suda

Kaliskie Towarzystwo Muzyczne im. Alfreda Wiłkomirskiego

62-800 Kalisz, ul. S. Staszica 7

tel. kom. 601-356-887

prezes: Grażyna Bartoszek-Szłapak

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207

tel. kom. 791-386-193

prezes: Mariusz Kurzajczyk

[https://pl-pl.facebook.com/pages/category/Non-Governmental-Organization--NGO-/Kaliskie-Towarzystwo-Przyjaci%C3%B3%C5%82-Archiwali%C3%B3w-KTPA-](https://pl-pl.facebook.com/pages/category/Non-Governmental-Organization--NGO-/Kaliskie-Towarzystwo-Przyjaci%C3%B3%C5%82-Archiwali%C3%B3w-KTPA-143839656380017/)

[143839656380017/](https://pl-pl.facebook.com/pages/category/Non-Governmental-Organization--NGO-/Kaliskie-Towarzystwo-Przyjaci%C3%B3%C5%82-Archiwali%C3%B3w-KTPA-143839656380017/)

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9

tel. kom. 880-305-312

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

www.ktpn.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Walczak

Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20 (Urząd Miasta)

tel. 62-765-44-86

e-mail: jsibinski@um.kalisz.pl
www.klub-generalagrota.pl
przewodniczący: Janusz Sibiński

Klub Inteligencji Katolickiej

00-227 Warszawa, ul. Freta 20/24A
tel. 22-827-39-39
e-mail: kik@kik.waw.pl
www.kik.waw.pl

Klub Inteligencji Katolickiej w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
prezes: Wojciech Majewski

Klub Kaliszan w Warszawie

00-139 Warszawa, ul. Elekoralna 12
tel. 22-637-51-13
prezes: Bogdan Bladowski
www.kaliszanie.org

Lions Club CALISIA (LC Kalisz CALISIA)

Strefa Wielkopolska

62-800 Kalisz, ul. Kresowa 18
tel. kom. 602-593-706
e-mail: ickaliszcalisia@lions.org.pl
www.lions.org.pl
prezydent: Violetta Wesołowska-Milewska

Polski Związek Filatelistów

Okręg Kaliski

62-800 Kalisz, ul. Legionów 66
tel. kom. 603-522-969
e-mail: bukmaciej@interia.pl
prezes: Maciej Bukczyński

Polski Związek Głuchych

Koło Terenowe PZG w Kaliszu

Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Nieśłyszących

62-800 Kalisz, ul. Kopernika 9
tel. kom. 883-136-204 (wtorek 16.00-19.00)
e-mail: kalisz_pzg@interia.pl
prezes: Krzysztof Korach

PZG Oddział Wielkopolski

61-541 Poznań, ul. Przemysłowa 45/49
tel. 61-649-77-11 wew. 203
e-mail: biuropzg@pzg-wielkopolska.pl

www.pzg-wielkopolska.pl

Polski Związek Niewidomych

Koło Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. kom. 516-129-226 (wtorek 9.00 – 12.00)

e-mail: pznkalisz@wp.pl

prezes: Józef Tymek

Polskie Towarzystwo Historyczne

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-757-17-35

e-mail: pthkalisz@wp.pl

<https://pthkalisz.wixsite.com/oddzial-kalisz>

prezes: Anna Narewska

Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych

Naczelna Organizacja Techniczna w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2

tel. kom. 502-397-918 (sekretariat)

tel. 62-757-34-49

fax 62-757-79-67

e-mail: biuro@not.kalisz.pl

www.not.kalisz.pl

prezes: Adam Błochowiak

Regionalny Związek Pszczelarzy

Wielkopolski Południowej w Kaliszu

62- 800 Kalisz, ul. 3-go Maja 13a

tel./fax 62-757-44-85

e-mail: pszczelarze_kalisz@op.pl

www.pszczelarze.kalisz.pl

prezes: Kazimierz Zaleski

Stowarzyszenie „anima e corpo”

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. kom. 883-244-342

e-mail: animaecorpo@wp.pl

<https://pl-pl.facebook.com/Stowarzyszenie-anima-e-corpo-195060143867304/>

prezes: Iwona Banasiak

Stowarzyszenie Archiwistów Polskich

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207

tel./fax 62-767-10-22

e-mail: kalisz@sap.waw.pl
prezes: Karol Andrzejewski

Stowarzyszenie „Bractwo Rycerskie Ziemi Kaliskiej”

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15 (MDK)
tel. kom. 601-197-156
e-mail: bractwokaliskie@op.pl
www.bractworycerskie.kalisz.pl
prezes: Andrzej Galdusiński

Stowarzyszenie Edukacyjne „Kopernik”

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10
tel. 62-767-20-36
e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl
www.kopernik.kalisz.pl
prezes: Zbigniew Miśkiewicz

Stowarzyszenie im. Haliny Sutarzewicz

62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3
adres do korespondencji:
62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 49/98
tel. kom. 513-053-621
e-mail: elstad@gazeta.pl
www.kaliszaniepiszacy.blogspot.com
prezes: Elżbieta Stadtmüller

Stowarzyszenie „Kaliska Inicjatywa Miejska”

62-800 Kalisz, ul. św. Stanisława 6/5a
e-mail: kim@kaliskainicjatywamiejska.pl
www.kaliskainicjatywamiejska.pl
prezes: Marek Tworek

Stowarzyszenie „Kalisz Literacki”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 69/36
tel. kom. 502-633-646
e-mail: kalisz.literacki@gmail.com
prezes: Erwin Krzysztof Rząd

Stowarzyszenie Kalisz XXI

62-800 Kalisz, ul. Mariańska 3/2
tel. 607-171-532
e-mail: stodolni@wp.pl
www.facebook.com/kaliszXXI/
prezes: Marek Stodolny

Stowarzyszenie „Kolovrat”

62-800 Kalisz, ul. Ogrodowa 22/17
tel. kom. 888-164-757

e-mail: kolovrat@kolovrat.pl

www.kolovrat.pl

prezes: Jakub Broniecki

Stowarzyszenie „Multi-Art”

62-800 Kalisz, ul. Korczak 16/42

tel. kom. 793-910-333

e-mail: stowmultiart@gmail.com

www.multiart.org.pl

prezes: Ewelina Knajdek-Marcinkowska

Stowarzyszenie „Poza Kadrem”

62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35

tel. kom. 606-472-338

e-mail: biuro@pozakadrem.pl

www.pozakadrem.pl

przewodniczący: Sergiusz Różański

Stowarzyszenie „Polacy Dookoła Świata”

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 15/4

tel. kom. 602-257-524, 531-760-383

e-mail: kontakt@polacydookolaswiata.pl

www.polacydookolaswiata.pl

prezes: Paweł Czarciński

Stowarzyszenie na rzecz

Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Kaliszu TRYTON

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9

tel. kom. 785-505-577, 606-133-145

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl/stowarzyszenie-tryton/

prezes: Mirosław Skowroński

Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Gród nad Prosną”

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7

tel. kom. 509-018-167

e-mail: autokal@op.pl

prezes: Zbigniew Urbaniak

dyrygent: Wojciech Zieleziński

Stowarzyszenie „Pro Kalisia”

62-800 Kalisz, ul. Słowackiego 5

tel. kom. 692-101-805

e-mail: mblziabka@wp.pl

prezes: Sławomir Gralka

Stowarzyszenie Promocji Sztuki Łyżka Mleka

62-800 Kalisz, ul. Dworcowa 6/6

tel. kom. 602-325-016, 513-175-454, 601-229-973

e-mail: lyzkamleka@gmail.com

www.lyzkamleka.poezja-art.eu

prezes: Beata Dąbrowska

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Dwojga Imion Anny Jagiellonki i Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

tel. kom. 502-594-035

e-mail: kopernik@kopernik.kalisz.pl

www.kopernik.kalisz.pl

prezes: Anna Utecht

Stowarzyszenie „Samorządny Kalisz”

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 16

tel. 786-037-106

e-mail: biuro@samorzadnykalisz.pl

www.samorzadnykalisz.pl

prezes: Krystian Kinastowski

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Kaliszanie 2000”

62-800 Kalisz, ul. Piekarska 5/3

tel. kom. 606255304

prezes: Kazimierz Matusiak

Stowarzyszenie „Stacja Inspiracja”

62-800 Kalisz, ul. Stefana Żeromskiego 10

adres do korespondencji: 62-800 Kalisz, M. Konopnickiej 27/8

tel. kom. 796-405-157

e-mail: ewam74@o2.pl

prezes: Ewa Mąkowska

Stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Chopinowskie - Antonin

63-400 Ostrów Wielkopolski, pl. S. Rowińskiego 2

tel. 62-591-81-23

fax 62-591-84-20

e-mail: chopinantonin@op.pl

<https://www.facebook.com/chopin.ostrow.antonin>

prezes: Cezary Nowakowski

Stowarzyszenie „Wszystko dla Kalisza im. prof. Jerzego Rubińskiego”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 7-9

tel. kom. 607-599-375, 509-597-111

tel./fax 62-753-15-29

e-mail: biuro@wdk.kalisz.pl

www.wdk.kalisz.pl

prezes: Jolanta Mancewicz

**Stowarzyszenie Wychowanków Gimnazjum i Liceum
Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka**

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1

e-mail: asnykowcy@o2.pl

www.asnyk.kalisz.pl

prezes: Joanna Kokot-Ciszewska

**Stowarzyszenie Wychowanków Liceum Ogólnokształcącego
im. Tadeusza Kościuszki**

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5

tel./fax 62-767-66-57

e-mail: sekretariat@2lo.kalisz.pl

www.2lo.kalisz.pl

prezes: Małgorzata Rudowicz

Towarzystwo Miłośników Kalisza

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-757-27-17 (środa 10.00 – 13.00)

tel. kom. 502-224-269

e-mail: tmk@interia.pl

prezes: Maria Janik

**Towarzystwo Opieki nad Zabytkami
Oddział w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Pułaskiego 8/12

tel. kom. 600-067-956

e-mail: tonz.kalisz@gmail.com

prezes: Halina Marcinkowska

Towarzystwo Polsko-Brytyjskie im. Josepha Conrada

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 57/13

tel. kom. 604-286-140

e-mail: malgorzata.wrotkowska@gmail.com

prezes: Małgorzata Wrotkowska

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci**Oddział Okręgowy w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel./fax 62-757-45-99

e-mail: tpd25@wp.pl

www.tpdkalisz.drl.pl

dyrektor: Bożena Juszczyk

Ośrodek Adopcyjny**Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. 62-757-21-06

fax 62-757-45-99
e-mail: oa.tpdkalisz@wp.pl
www.tpdkalisz.drl.pl
dyrektor: Halina Tarasewicz

Towarzystwo Przyjaciół Książki w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62
tel. 62-767-68-83
tel. kom. 608-046-362
e-mail: eandrysiak@interia.pl
<https://kaliskietowarzystwo.wixsite.com/tpkkaalisz>
prezes: Ewa Andrysiak

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Legionów 46
tel. kom. 784-048-330
prezes: Kazimierz Wojciechowski

**Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Chińskiej
Oddział Wielkopolski w Kaliszu**

adres do korespondencji:
Biuro EJ s.c.
62-800 Kalisz, ul. Piekarska 2b/ m. 3
62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
tel. kom. 502-626-394, 604-838-118, 604-404-284
e-mail: inalecz@op.pl
www.tppch.pl
prezes: Izabela Nałęcz

Towarzystwo Śpiewacze „Echo”

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. kom. 522-139-455
e-mail: chor@chorbazyliki.kalisz.pl
www.chor.ha.pl
prezes: Joanna Walczak

**Związek Kynologiczny w Polsce
Oddział w Kaliszu**

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 10b
tel./fax 62-757-43-15 (środy 16.00-20.00)
e-mail: zk-kalisz@o2.pl
www.zkwp.kalisz.pl
przewodniczący: Grzegorz Galus

**Uniwersyteckie Stowarzyszenie na rzecz
Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu
ARTEM DOCENDI**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30 (pok. E239)

tel. 618-296-481
e-mail: stowarzyszeniewpa@amu.edu.pl
www.facebook.com/StowarzyszenieArtemDocendi
prezes: Dorota Młyńska-Oganiaczek

STOWARZYSZENIA I ZWIĄZKI KOMBATANCKIE

Kaliska Rada Pamięci Narodowej

Obsługa Rady: Urząd Miasta, Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki
62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a
tel. 62-765-44-86
przewodniczący: Grzegorz Kulawinek

Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska”

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2 (Zakon Ojców Jezuitów)
adres do korespondencji:
62-800 Kalisz, ul. Mieczysława Starego 6
tel. kom. 530-066-330
e-mail: pzniki2001@gmail.com
prezes: Przemysław Zych

Światowy Związek Żołnierzy AK

Okręg Wielkopolska - Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
prezes: Kazimierz Wiktorowicz

Zarząd Koła Miejskiego Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10/28
tel. 62-753-25-16 (wtorek, czwartek 9.30-12.30)
tel. kom. 503-986-793
prezes: Ryszard Maciejewski

Związek Inwalidów Wojennych RP

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Babina 1 (Centrum Organizacji Pozarządowych)
tel. kom. 601-356-926
prezes: Józef Pawłowski

Związek Sybiraków

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Wąska 13

Związek Żołnierzy Wojska Polskiego

Zarząd Rejonowy

Koło nr 1 w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Babina 1 (Centrum Organizacji Pozarządowych)

tel. kom. 603-124-768
e-mail: **rmuszynski@interia.pl**
prezes zarządu: płk w st. spocz. Florian Siekierski
prezes koła: kmdr ppor. w st. spocz. Roman Muszyński

FUNDACJE

Fundacja „Bread of Life”

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Śródmiejska 24a
tel. kom. 536-232-825, 791-990-575
e-mail: **tomek@breadoflife.pl**
www.breadoflife.pl
kierownik oddziału: Tomasz Jeżyk

Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 6
tel./fax 62-757-07-78
e-mail: **poczta@fm.kalisz.pl**

www.fm.kalisz.pl

prezes: Stanisław Bronz

Warsztat Terapii Zajęciowej

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 20, ul. Złota 21
tel. 62-593-16-00
tel. kom. 783-995-659
e-mail: **wtz@fm.kalisz.pl**
www.wtz.fm.kalisz.pl
kierownik: Marek Konwiński

Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym

„Nowa Nadzieja” w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Bażancia 7A
tel./fax 62-741-45-58
tel. kom. 693-887-884
Infolinia: 801-011-794
e-mail: **fundacja@nowanadzieja.com.pl**
www.nowanadzieja.com.pl
prezes: Piotr Tomankiewicz

Fundacja Rozwoju Inicjatyw Kreatywnych

62-800 Kalisz, ul. św. Stanisława 7/2
tel. kom. 514-554-022
e-mail: **monika.fratczak@gmail.com**
prezes: Monika Frątczak

Kaliska Fundacja Kultury

62-800 Kalisz, ul. Babina 9
tel. kom. 607-232-990

e-mail: pawlak_@wp.pl
prezes: Maciej Pawlak

SZKOLNICTWO ARTYSTYCZNE

Centrum Nauki i Biznesu „Żak”

62-800 Kalisz, Główny Rynek 2

tel. 62-767-68-40

e-mail: kalisz@zak.edu.pl

www.kalisz.zak.edu.pl

dyrektor: Grzegorz Jakubowski

Centrum Tańca Wypych

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 50

tel. kom. 606-281-820, 608-205-990

e-mail: info@centrumtancawypych.pl

www.centrumtancawypych.pl

Ewelina i Maciej Wypych

Diecezjalne Studium Organistowskie im. św. Cecylii

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. kom. 605-069-848

e-mail: niegowski.krzysztof@gmail.com

dyrektor: Krzysztof Niegowski

Fabryka Tańca Różańscy

62-800 Kalisz, Al. Wojska Polskiego 76

tel. kom. 608-498-059

e-mail: fabrykatancarozanscy@spoko.pl

<https://facebook.com/fabrykatancarozanscy>

Tomasz Różański

Liceum Plastyczne im. Tadeusza Kulisiewicza

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2

62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6

tel. 62-767-76-50

e-mail: sekretariat@zsp2.kalisz.pl

<https://liceumplastyczne.kalisz.pl>

dyrektor: Janusz Matuszewski

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9

tel. 62-757-16-86 (sekretariat)

tel./fax 62-766-44-24

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl

dyrektor: Maria Pawelec

Policealne Studium Animatorów Kultury

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 25a
tel. 62-766-04-46
e-mail: sekretariat@studium.kultury
www.studium.kalisz.pl
dyrektor: Bogna Boch-Czwordon

Prywatna Szkoła Artystyczna

62-800 Kalisz, ul. Piekarska 5/2
tel. kom. 602-579-391
e-mail: dysonans@poczta.pl
dyrektor: Izabela Pietrzak

Studio Artystyczno-Muzyczne Art Muz

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10
tel. kom. 883-244-342
e-mail: studio.artmuz@wp.pl
Iwona Banasiak

Studio Wokalno-Artystyczne „Piano Song”

62-800 Kalisz, ul. Wiatraki 13a
tel. kom. 604-826-900
e-mail: aniaoligny@wp.pl ; piano-song@wp.pl
www.pianosong.pl
Anna Kowalkiewicz-Oligny

Stowarzyszenie Muzyczny Świat

62-800 Kalisz, ul. Przemysłowa 8
tel. kom. 605-287-956
e-mail: szkola@musicstore.com.pl
www.szkolamusicstore.pl

Szkoła Muzyczna „Music Store”

62-800 Kalisz, ul. Przemysłowa 8
tel. 62-764-47-00
tel. kom. 605-287-943
e-mail: szkola@musicstore.com.pl
www.szkolamusicstore.pl
dyrektor: Izolda Huchla

Szkoła Tańca „Bogdan”

tel. kom. 608-402-039
e-mail: kontakt@szkolatanca-bogdan.pl
www.szkolatanca-bogdan.pl
Mariola i Przemysław Bogdan

Szkoła Tańca Sieraszewski Dance-Studio

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 60-62

tel. kom. 503-698-562
e-mail: sieraszewski-dance@wp.pl
www.sieraszewskidance.pl
Piotr Sieraszewski

AGENCJE ARTYSTYCZNE

Moose Productions sp. z o.o.
62-800 Kalisz, ul. Piwonicka 4
tel. 62-590-07-07
e-mail: bilet@mooseproductions.pl
www.mooseproductions.pl
Robert Kowalski

Eclipse Eryk Szolc
Multimedialna Agencja Interaktywna
62-800 Kalisz, ul. Obozowa 18-24
tel. kom. 509-053-795
e-mail: kontakt@erykszolc.com
<https://erykszolc.com>

Stowarzyszenie „Poza Kadrem”
62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
tel. kom. 606-472-338
e-mail: biuro@pozakadrem.pl
www.pozakadrem.pl
prezes: Sergiusz Różański

CHÓRY

Chór „Cantate Deo”
adres do korespondencji
62-800 Kalisz, ul. Porzeczkowa 5
tel. kom. 693-282-962
e-mail: katarzynakubera@wp.pl
www.facebook.com/Chór-Cantate-Deo-250989674936798
dyrygent: Katarzyna Kubera

Chór Bazyliki Kaliskiej
Towarzystwa Śpiewaczego „Echo”
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. kom. 532-139-455 Joanna Walczak prezes towarzystwa śpie
e-mail: chor@chorbazyliki.kalisz.pl
www.chor.ha.pl
prezes: Joanna Walczak
dyrygent: Małgorzata Piotrowska

Chór Kaliskiego Ewangelickiego Towarzystwa Śpiewaczego

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. Niecała 10

tel. kom. 792-804-808

dyrygent: Renata Ceroń

Chór „Kopernik”

III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl

e-mail: iglewskamoczek@wp.pl

<https://kopernik.kalisz.pl/kopernik-ssm/chor/>

dyrygent: Maria Szczap

Chór Szkolny

Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Henryka Melcera

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9

tel. 62-757-16-86

tel./fax 62-766-44-24

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl

dyrektor: Maria Pawelec

Chóry akademickie Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego

Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 62-767-07-30, 62-767-07-31

fax 62-764-57-21

e-mail: wpa@amu.edu.pl

www.wpa.amu.edu.pl

Chór Kameralny Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu

dyrygent: Beata Szymańska, tel. kom. 606-425-924

Studencki Chór Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu

dyrygent: Joanna Piech-Sławecka

Kaliski Chór Nauczycielski

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

tel. kom. 507-064-820

e-mail: mdk.konkursy@op.pl

www.mck.kalisz.pl

dyrygent: Małgorzata Błaszczuk

Południowowielkopolski Związek Chórów i Orkiestr

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. L. Waryńskiego 29

tel./fax 62-736-64-15

e-mail: **pzychio@vp.pl**
www.pzychio.info
prezes: Karol Marszał

**Towarzystwo Śpiewacze „Lira”
przy Parafii Zagorzynek**

62-800 Kalisz, ul. Beskidzka 5
tel. 62-766-88-06
prezes: Stanisław Włodarczyk
opiekun: ks. Robert Lewandowski
dyrygent: Józef Czerniak

WYBRANE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE

Niepubliczny Teatr Impresaryjny „SCENA TAM2”

62-800 Kalisz, ul. Widok 102/8
tel. kom. 601-790-688
e-mail: **tam2@tam2.pl**
<https://www.facebook.com/scenatam2/>

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz - Piwonice

62-800 Kalisz, ul. Łużycka 1
e-mail: **edwurbaniak@gmail.com**
prezes: Edward Urbaniak

Teatr Pieśni i Tańca „Patrimonium”

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3
tel./fax 62-767-25-21
tel. kom. 507-064-820
e-mail: **mdk.konkursy@op.pl**
www.mck.kalisz.pl

Zespół Folklorystyczny „Piwonice”

62-800 Kalisz, ul. Ptolemeusza 13
tel. kom. 607-123-154
e-mail: **wisia305@wp.pl**
kierownik: Wiesława Machowska

WYBRANE INSTYTUCJE OŚWIATOWE

I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1
tel. 62-757-34-03
fax 62-764-52-69
e-mail: **loasnyk@gmail.com**
www.asnyk.com
dyrektor: Urszula Janczar

II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5

tel./fax 62-767-66-57

e-mail: 2lo@um.kalisz.plwww.2lo.kalisz.pl

dyrektor: Maria Żubrowska-Gil

III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.plwww.kopernik.kalisz.pl

dyrektor: Anna Narewska

IV Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego Jana Paderewskiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Widok 96a

tel. 62-766-85-34

fax 62-766-79-76

e-mail: 4lo@um.kalisz.plwww.4lo.kalisz.pl

dyrektor: Izabela Kotkowska

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego

62-800 Kalisz, ul. Piskorzewie 6

tel./fax 62-501-61-61

e-mail: 5liceumkalisz@wp.plwww.5lo.kalisz.pl

dyrektor: Beata Szulc

Akademia Kaliska**im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4

tel. 62-767-95-00, 62-757-26-18

fax 62-767-95-10

e-mail: rektorat@akademia.kalisz.pl<https://akademia.kalisz.pl>

rektor: Andrzej Wojtyła

Brait. Szkoła korepetycji

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 1

tel. kom. 515-125-983

e-mail: kalisz@brait.plwww.brait.pl/kalisz

Piotr Litwicki

Kampus mundurowy**Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości**

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195

tel. 62-766-95-10

fax 62-766-96-60

e-mail: sekretariat.kalisz@wskip.edu.pl

ProfiLingua Kalisz

62-800 Kalisz, al. Wolności 6

tel. kom. 695-213-613, 627-572-520

e-mail: kontakt@profilingua.pl

www.profi-lingua.pl/szkola-jezykowa/kalisz

dyrektor: Dorota Bartoszczyk

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 182

tel./fax 62-767-63-01

tel. kom. 887-081-843

e-mail: sekretariat@odn.kalisz.pl

www.odn.kalisz.pl

dyrektor: Jarosław Wujkowski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1**im. Janusza Korczaka**

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 17a

tel./fax 62-502-33-60, 62-502-33-90

Branżowa Szkoła Zawodowa I Stopnia nr 5**Szkoła Przysposabiająca do Pracy**

e-mail: sosw1.kalisz@gmail.com

www.sosw1kalisz.pl

dyrektor: Małgorzata Kędzierska

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2**im. plutonu Głuchoniemych AK**

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 19

tel. 62-502-35-55

fax 62-502-32-67

e-mail: info@os-w.pl

www.os-w.pl

dyrektor: Katarzyna Hybś

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu**Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 61-829-64-20

fax 61-829-64-21

e-mail: sekr.wpa@amu.edu.pl

www.wpa.amu.edu.pl

dziekan: Piotr Łuszczkiewicz

**Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki
im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi**

Wydział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Widok 96a

tel. 62-753-56-53

tel. kom. 501-016-529

e-mail: kalisz@wsfi.pl

www.wsfi.edu.pl

rektor: Ewa Maciaszczyk

Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-24-58

fax 62-757-39-70

e-mail: wsd@diecezja.kalisz.pl

www.wsd.diecezja.kalisz.pl

rektor: ks. Marcin Załężny

OŚRODKI SPORTU, OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE

AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Sportowa 10

tel. 62-598-67-09

e-mail: biuro@park-wodny.kalisz.pl

www.park-wodny.kalisz.pl

prezes zarządu: Michał Jackowski

Lodowisko

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

tel./fax 62-599-81-48

Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

tel. 62-767-22-08, 62-767-10-08 (kasa), 62-757-32-67 (sekretariat)

fax 62-757-32-68

e-mail: sekretariat@osir.kalisz.pl

www.osir.kalisz.pl

dyrektor: Mirosław Przybyła

Boisko Orlik

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 56-58

Hala „KALISZ-ARENA”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

tel. 62-598-27-30

fax 62-598-27-27

e-mail: arena@osir.kalisz.pl

Hala Lekkoatletyczna

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

Hala widowiskowo-sportowa

Kryta pływalnia

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29

Majkowskie Wembley

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 2

Stadion Miejski

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

Stadion Sportowy

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2-4

tel. 62-757-53-50

ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA SPORTOWE

Kaliski Okręgowy Związek Żeglarski

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 9

tel. kom. 530-743-411

e-mail: biuro@ozz.kalisz.pl

www.ozz.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Nowakowski

Kaliski Szkolny Związek Sportowy

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9A

e-mail: kaliskiszs@op.pl

www.kaliskiszs.pl

tel. kom. 535-748-010

przewodniczący: Waldemar Olszyna

Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2

tel. 62-757-55-68

tel.kom. 692-492-195

e-mail: ktk.kalisz@wp.pl

www.ktk.kalisz.pl

prezes: Jacek Kasprzak

Kaliskie Towarzystwo Szachowe

Szkoła Szachowa SzachMistrz

62-800 Kalisz, ul. Harcerska 1 (SP ss. Nazaretanek – budynek nauczanie zintegrowane)

tel. kom. 793-733-396

e-mail: maciej@szachmistrz.pl

www.szachmistrz.pl

prezes: Maciej Sroczyński

Kaliskie Towarzystwo Tenisowe

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

tel. kom. 691-968-296

e-mail: k.lipinski@akew.pl

www.ktt.kalisz.pl

prezes: Konrad Lipiński

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

62-800 Kalisz, Park Miejski 2

tel. 62-757-46-69

e-mail: ktw.kalisz@interia.pl

www.ktw.kalisz.pl

prezes: Lech Burchard

Przystań Letnia KTW

62-800 Kalisz, Wał Piastowski 1

tel. 62-757-33-79

Przystań Sportowa KTW

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 84

Polski Związek Wędkarski

Koło „Kalisz Miasto”

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 74

tel. 62-761-46-55

e-mail: pzwkaliszmiasto@gmail.com

www.pzw.org.pl

prezes: Paweł Powalowski

Polskie Stowarzyszenie Yawara – Jutsu

62-800 Kalisz, ul. Hoża 9/25

tel. kom. 692-427-269

e-mail: atwardy@op.pl ; p.s.yawarajutsu@gmail.com

www.jutsu-yawara.pl

prezes: Adam Twardy

Stowarzyszenie Strzeleckie „Bellona”

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4

tel. kom. 885-867-867

e-mail: 497efl@efl.onet.pl

www.bellona.kalisz.pl

www.facebook.com/BellonaKalisz

prezes: Grzegorz Namysł

Stowarzyszenie Szczypiorniak

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 189a

adres do korespondencji: 62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 127

tel. kom. 601-846-767
e-mail: tomaszchajduk@gmail.com
www.szczypiorno.info
prezes: Edward Prus

Terenowy Związek Brydża Sportowego
62-800 Kalisz, ul. Legionów 15-17
tel. 512-090-098
e-mail: hotelubogdana@wp.pl
prezes: Bogdan Białoszyński

Wielkopolski Związek Kolarski
62-800 Kalisz, Wał Matejki 2
tel. 62-757-23-41
fax 62-767-77-84
e-mail: wzkol1@wp.pl
www.wzkol.pl
prezes: Lucjusz Wasielewski

Wielkopolski Związek Piłki Nożnej
Biuro w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29
tel. 62-757-15-18
e-mail: violetta.jablonska@wielkopolskizpn.pl

KLUBY SPORTOWE

Aeroklub Ostrowski, Lotnisko Michałków
63-400 Ostrów Wielkopolski, skr. poczt. 126
tel./fax 62-735-20-23 (sekretariat)
e-mail: dyrektor@michalkow.pl ; biuro@michalkow.pl
www.aeroklub.osw.pl
prezes: Piotr Kucharski

Kajakowy Klub Sportowo-Turystyczny
62-800 Kalisz, ul. Ułańska 2-4/50
tel. kom. 500-836-628
prezes: Andrzej Skweres

Kaliski Klub Kendo
62-800 Kalisz, ul. Armii Krajowej 9/16
tel. kom. 608-757-697
e-mail: arturozanski@wp.pl

Kaliski Klub Kyokushin-kan
Karate David Club
62-800 Kalisz, ul. K. Pułaskiego 13/2
tel. kom. 506-091-772

e-mail: karatekalisz@wp.pl
www.karatekalisz.pl
prezes: Tomasz Jeżyk

Kaliski Klub Sportowy Włókniarz 1925 Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29
tel. kom. 726-516-812
e-mail: biuro@kkskalisz.com.pl
www.kkskalisz.com.pl
prezes: Andrzej Machlański

Kaliskie Towarzystwo Koszykówki Młodzieżowej i Amatorskiej

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 34/10
tel. kom. 691-767-603
e-mail: jjasiukiewicz@o2.pl
www.kosz.kalisz.pl
www.facebook.com/ktkosz/
prezes: Jarosław Jasiukiewicz

Klub Jeździecki „Wolica”

62-872 Godziesze Małe, Wolica 1G
tel. 62-761-25-64
tel. kom. 602-400-102
e-mail: kjwolica@gmail.com
www.obozykonne.com.pl
prezes: Andrzej Kuświk

Klub Piłkarski Calisia 14

62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 13
tel. kom. 601-315-878
e-mail: sekretariat@calisia14.pl
www.calisia14.pl
prezes: Elżbieta Antczak

Klub Rugby Husaria Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 29/27
tel. kom. 509-952-416, 503-321-365
e-mail: husaria.kalisz@gmail.com
www.facebook.com/RugbyKalisz
Marcin Żelaziński, Szczepan Zentel

Klub Sportowy „Amnezja” Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 16
tel. 62-764-06-33
e-mail: centrum@amnezja.kalisz.pl
www.amnezja.kalisz.pl

Klub Sportowy „Prosna Kalisz”**Hala Pilawa - Sekcja boksu i kickboxingu**

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 99

Boisko piłkarskie

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a

tel. kom. 512-090-098

e-mail: prosna.kalisz@gmail.comwww.ksprosnakalisz.klubowo24.pl

prezes: Bogdan Białoszyński

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego**Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-08

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

tel. kom. 576-650-350

e-mail: biur@mks-kalisz.comwww.mks-kalisz.pl

prezes: Błażej Wojtyła

MORKA - Szkoła Żeglarstwa

62-800 Kalisz, ul. Wał Piastowski 3

tel. 62-767-18-67

e-mail: biuro@morka.plwww.morka.pl

Piotr Lewandowski

Pierwszy Kaliski Klub Golfowy**Golf Park Jantar**

62-800 Kalisz, ul. Wiankowa 63-67

tel. kom. 791-557-656

e-mail: sekretarz@golf.kalisz.plwww.golf.kalisz.pl

prezes: Michał Ignaszak

Strzelnica golfowa Driving Range

Golf Park Jantar S.C.

62-800 Kalisz, ul. Wiankowa - Rajsków (przy trasie rowerowej)

tel. kom. 601-557-655, 791-557-656

Policyjny Klub Biegacza KMP Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Ogrodowa 20/9

tel. kom. 609-802-531

prezes: Witold Goździelewski

Szkoła Sportów Wodnych i Zimowych

62-811 Kościelna Wieś, ul. Spacerowa 9/1
tel. kom. 601-525-425
e-mail: biuro@szkolanarciarstwa.pl
www.szkolanarciarstwa.pl
Adam Jakubek

Szkoła Kadetów Jiu-Jitsu Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5 (II LO)
tel. kom. 501-477-834
e-mail: jiujitsudareksensei@o2.pl
www.facebook.com/SKJJKalisz/
trener: Dariusz Kaczmarek

Yacht Klub Polski Kalisz

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 82
tel. kom. 664-410-466
e-mail: biuro@ykp.kalisz.pl
www.ykp.kalisz.pl
komandor: Krzysztof Kurek

Klub Strzelectwa Sportowego Ligi Obrony Kraju „Bursztyn”

62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6
tel./fax 62-502-68-87
tel. kom. 513-184-475
e-mail: kssbursztyn@op.pl
www.kssbursztyn.pl
prezes: Andrzej Witoński

Strzelnice KSS LOK „Bursztyn”:

- Strzelnica w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 (pneumatyczna)
62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6 (wejście od ul. Przemysłowej)
- Strzelnica w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich (pneumatyczna)
62-800 Kalisz, ul. Wodna 11-13 (dojazd samochodem tylko od ul. Długosza)
- Strzelnica Myśliwska Polskiego Związku Łowieckiego (kula/śrut)
Wolica gm. Godziesze Wielkie (dojazd samochodem od m. Borek)
- Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych (kula)
Kalisz, Wał Jagielloński 9 (dojazd samochodem tylko od ul. Łódzkiej)

UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE (UKS)**Międzyszkolny UKS „Tenis Max”**

Kaliskie Korty Tenisowe „Park Przyjaźni”
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 61A/25
tel. kom. 539-934-386
e-mail: radeklotki@onet.pl
prezes: Radosław Nowaczyk

Międzyszkolny UKS „Tornado”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 38/27
tel. kom. 883-950-508
e-mail: karate7@tlen.pl
<https://www.facebook.com/TornadoKarateKalisz/>
prezes: Wiesław Grochowina

MUKS AMBER Kalisz

Zespół Szkół nr 9
62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24
tel. 62-768-54-70
fax 62-768-54-80
e-mail: zs9@zs9.kalisz.pl
www.zs9.kalisz.pl
prezes: Aneta Justyńska

MUKS GROM Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 18
62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9a
tel. 62-753-11-32
prezes: Krzysztof Odziemski

Uczniowski Jacht Klub Sportowy „Szturwał”

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29
tel. kom. 609-801-469
e-mail: szturwal@szturwal.pl
www.szturwal.pl
komandor: Monika Niewiadomska

UKS „17” Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi
62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 3b
tel. 62-765-34-33
e-mail: stonka-77@o2.pl
prezes: Andrzej Waldemar Kuświk

UKS „Augustynki”

Zespół Szkół nr 10
62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9a
tel. 62-753-11-32
prezes: Piotr Przybylak

UKS „Dziewiątka” OSRiR

62-800 Kalisz, ul. Żwirki i Wigury 13
tel. kom. 791-845-045
e-mail: plywanie@uks9kalisz.pl
www.uks9kalisz.pl
prezes: Ewa Kochanek

UKS „Nike”

Szkoła Podstawowa nr 10
62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3
tel./fax 62-501-17-27
e-mail: uks.nike.kalisz@wp.pl
prezes: Tomasz Wasela

UKS przy Szkole Podstawowej nr 12 w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. J. Długosza 14
e-mail: allenatore66@gmail.com
prezes: Krzysztof Kisiel

UKS Wioślarski

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej
62-800 Kalisz, ul. Polna 17
tel. 62-766-29-83
prezes: Mirosława Słomianna

INNE**Kaliski Klub Campingu i Carawaningu CALTUR**

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 53
tel. 62-766-51-71
tel kom. 509-053-781, 506-584-276
e-mail: caltur@calturkalisz.pl
www.calturkalisz.pl
Mirosław Wojdziak

Rada Osiedla Majków

62-800 Kalisz, ul. Żeromskiego 10
tel. kom. 602-712-846
przewodnicząca: Anna Lisewska

Ratownictwo Wodne Rzeczpospolitej

41-800 Zabrze, ul. Jana Matejki 6
tel. kom. 784-362-669
e-mail: biuro@rwr.pl
www.rwr.pl
prezes: Dawid Lipiński

TURYSTYKA**Informacja Turystyczna**

62-800 Kalisz, ul. Główny Rynek 20
tel. kom. 571-315-110
e-mail: it@um.kalisz.pl
www.facebook.com/CIT.Kalisz/

www.kalisz.pl/dla-turysty

Kaliski Oddział PTTK im. Stanisława Graeveggo

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2
tel./fax 62-598-24-33
tel. kom. 509-360-171
e-mail: pttk.kalisz@poczta.fm
e-mail: info@pttk.kalisz.pl
www.pttk.kalisz.pl
prezes: Mateusz Przyjazny

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista” w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2
e-mail: cyklista@cyklista.kalisz.pl
www.cyklista.kalisz.pl
prezes: Marek Glapiński

Koło Przewodników Miejskich i Terenowych im. Adama Chodyńskiego przy Oddziale PTTK w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2
tel. 62-598-24-33
tel. kom. 665-653-663
e-mail: jadziarn36@interia.pl
prezes: Andrzej Matysiak

Regionalna Pracownia Krajoznawcza O/PTTK Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a
tel. 62-598-24-33

Związek Harcerstwa Polskiego

Komenda Hufca ZHP im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Legionów 42
tel. 508-777-870
e-mail: kalisz@zhp.wlkp.pl
www.kalisz.zhp.wlkp.pl
komendant: phm. Marta Goździelewska

PRASA, RADIO, TELEWIZJA

PRASA

„BLIŻEJ BIBLIOTEKI”

Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej
62-800 Kalisz, ul. Południowa 62 (w siedzibie Książnicy Pedagogicznej)
tel. 62-506-59-73
e-mail: blizejbiblioteki@interia.pl
www.ksiaznica70.wixsite.com/blizej-biblioteki
redaktor naczelna: Bogumiła Celer

**„DZIEDZICTWO KULTUROWE MIASTA KALISZA
I REGIONU POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSKI”**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
redaktor naukowy: Samanta Kowalska

„GŁOS WIELKOPOLSKI”

Dziennik społeczno-polityczny
60-782 Poznań, ul. Grunwaldzka 19
tel. 61-869-41-00
e-mail: wydawca@glos.com
www.gloswielkopolski.pl
redaktor naczelny: Wojciech Wybranowski

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Polna 20
tel. 62-767-66-20

„KALISZANIE W WARSZAWIE”

Kwartalnik Klubu Kaliszan w Warszawie
00-195 Warszawa, ul. Z. Słomińskiego 15/34
tel. 22-637-51-13
fax 22-637-51-14
e-mail: leguinn@wp.pl
redaktor naczelny: Piotr Majewski

„OPIEKUN”

Dwutygodnik Diecezji Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82
tel./fax 62-766-07-07
e-mail: opiekun@post.pl
www.opiekun.kalisz.pl
redaktor naczelny: ks. Andrzej Antoni Klimek

„POLONIA MAIOR ORIENTALIS”

Studia z dziejów Wielkopolski Wschodniej
62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9
e-mail: poloniamaiorientalis@gmail.com
<http://poloniamaiorient.wix.com/studiapmo>
redaktor naczelny: Piotr Gołdyn

„ROCZNIK KALISKI”

Polskie Towarzystwo Historyczne
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel. kom. 665-248-271
e-mail: rocznik.kaliski@wp.pl
<https://rocznik-kaliski.wixsite.com/rocznik-kaliski>
redaktor naczelna: Monika Sobczak-Waliś

„7 DNI KALISZA”

Tygodnik niezależny
KALISKA GRUPA MEDIALNA S.C.
62-800 Kalisz, ul. Młynarska 28
tel. 62-501-86-06
tel. kom. 601-809-977
e-mail: redakcja@7dnikalisza.com
www.7dnikalisza.com
redaktor naczelny: Krzysztof Ścisły

„STUDIA KALISKIE. STUDIA CALISIENSIA”

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9
e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl
Wydawnictwo Uczelniane
Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4
tel. 62-500-07-42
e-mail: wydawnictwo@akademia.kalisz.pl
www.wydawnictwo.akademia.kalisz.pl/studia-kaliskie/

„TYGODNIK NASZ RYNEK”

Bezpłatna Gazeta Powiatu Kaliskiego i Ostrowskiego
63-400 Ostrów Wlkp., ul. Starotargowa 6
tel./fax 62-501-21-21
e-mail: redakcja@naszrynek.pl
www.naszrynek.pl
redaktor naczelny: Piotr Kalusiński

„ZESZYTY KALISKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK”

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9
<https://zeszytyktpn.wixsite.com/zeszytyktpn>
e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl
www.ktpn.kalisz.pl
redaktor naczelny: Artur Kijas

„ZESZYTY KALISKIEGO TOWARZYSTWA GENEALOGICZNEGO KALISIA”

Kaliskie Towarzystwo Genealogiczne *Kalisia*
62-800 Kalisz, ul. Świętokrzyska 3
tel. 502-463-001
fax. 62-598-44-56
e-mail: info@genealogia.kalisz.pl
www.genealogia.kalisz.pl
redaktor naczelny: Jan Marczyński

„ZIEMIA KALISKA”

(ukazuje się z piątkowym wydaniem dziennika „Głos Wielkopolski”)
62-800 Kalisz, ul. Polna 20

tel. kom. 502-499-351
e-mail: **ziemiakaliska@glos.com**
szef redakcji lokalnej: Mariusz Kurzajczyk

„ŻYCIE KALISZA”

Tygodnik regionalny
62-800 Kalisz, ul. Spółdzielcza 6
tel. 62-768-33-33, 62-501-11-81
e-mail: **redakcja@zyciekalisza.pl**
www.zyciekalisza.pl
redaktor naczelny: Piotr Piorun

RADIO

Radio „Centrum”

Centrum Kultury i Sztuki
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 12
Redakcja:
tel. 62-503-11-55
fax 62-503-10-25
e-mail: **redakcja@rc.fm**
www.rc.fm
częstotliwość 106,4 FM
redaktor naczelny: Piotr Krysiak

Radio ESKA Ostrów Wielkopolski/Kalisz

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Krotoszyńska 35
tel. 62-735-65-11
fax 62-735-65-10
e-mail: **sekretariat.ostrow@eska.pl**
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64/3
tel. 62-767-77-68
fax 62-767-77-70
www.eska.pl
częstotliwość 101.1 FM i 89.3 FM
redaktor naczelna: Karina Mozolewska

Radio RODZINA Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Złota 144
tel. 62-766-89-09 (emisja)
tel. 62-767-37-02 (redakcja)
fax 62-767-37-03
e-mail: **rodzina@radiorodzina.kalisz.pl**
e-mail: **intencje@radiorodzina.kalisz.pl**
www.radiorodzina.kalisz.pl
częstotliwość 103,1 FM
dyrektor: ks. Mateusz Puchała

Radio Poznań

60-765 Poznań, ul. R. Berwińskiego 5
tel. 61-664-49-57 (sekretariat)
tel. 61-865-82-88 (biuro anteny)
e-mail: radiopoznan24@radiopoznan.fm
www.radiopoznan.fm
częstotliwość: Poznań 100,9 FM
częstotliwość: Kalisz 91,1 FM
prezes: Maciej Mazurek

TELEWIZJA**Multimedia Polska S.A.**

Operator sieci telewizji kablowych
81-341 Gdynia, ul. T. Wendy 7/9
www.multimedia.pl
Biuro Obsługi Klienta Multimedia i Vectra
62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 53a
Infolinia: 244-244-244

Telewizja Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Śródmiejska 36
tel. 573 950 125
www.faktykaliskie.pl/telewizja-kalisz/
e-mail: media@fundacja-reakcja.pl
Redaktor naczelna: Agnieszka Gierz

Telewizja Polska S.A.

00-999 Warszawa, ul. J.P. Woronicza 17
tel. 22-547-44-50 (kontakt dla widzów)
tel. 22-547-80-00 (centrala)
www.tvp.pl
Oddział w Poznaniu
61-144 Poznań, ul. Serafitek 8
tel. 61-850-64-00
e-mail: sekretariat.poznan@tvp.pl
www.poznan.tvp.pl

DARMOWY DOSTĘP DO INTERNETU

Kalisz, Główny Rynek
Login: netland
hasło: kalisz
e-mail: internet@netlandcomputers.pl

KALISZ NA WYBRANYCH STRONACH INTERNETOWYCH

www.asnyk.kalisz.pl

Witryna Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum
im. Adama Asnyka
62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1
e-mail: **asnykowcy@o2.pl**

www.calisia.pl

Portal Calisia.pl
62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
tel. 62-767-77-99
e-mail: **redakcja@calisia.pl**

www.diecezja.kalisz.pl

Portal Diecezji Kaliskiej
e-mail: **kuria@kalisz.opoka.org.pl**

www.ecentrum.pl

Portal Regionalny
e-mail: **redakcja@centrum.pl**
ULISSES Sp. z o.o.
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 69a
tel. 62-501-54-54
e-mail: **biuro@ulissess.pl**

www.faktykaliskie.pl

62-800 Kalisz, ul. Śródmiejska 36
tel. 573 950 125
www.faktykaliskie.pl
e-mail: **media@fundacja-reakcja.pl**
Redaktor naczelna: Anna Miklas-Pęcherz

www.galeriawielkopolska.info/kalisz

Portal poświęcony popularyzowaniu dziedzictwa historycznego
Wielkopolski

www.kalisz24.info.pl

tel. kom. 535-229-225, 509-188-322
e-mail: **NapiszDoNas@kalisz24.info.pl**

www.info.kalisz.pl

Portal Regionalny Ziemi Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. J. Sułkowskiego 2
e-mail: **krisplo@op.pl**

www.kalisz.pl

Portal Urzędu Miasta Kalisza
62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-00
fax 62-764-20-32
e-mail: **umkalisz@um.kalisz.pl**

www.kalisz.franciszkanie-warszawa.pl

Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów
62-800 Kalisz, ul. Sukiennicza 7
tel. 62-757-38-74
e-mail: **kalisz@franciszkanie.pl**

www.kalisz.info

Portal poświęcony historii Kalisza
e-mail: **dawny@kalisz.info**

www.kalisz.naszemiasto.pl

Portal Regionalny
tel. kom. 502-499-351
e-mail: **mariusz.kurzajczyk@polskapress.pl**

www.kaliszak.pl

Ogłoszenia w Kaliszu
tel. kom. 693-090-206
e-mail: **ogloszenia@Kaliszak.pl**

www.mbp.kalisz.pl

Portal Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka
62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6
tel. 62-757-34-30, 62-757-22-88 (sekretariat)
e-mail: **biblio@mbp.kalisz.pl**

www.wmf.kalisz.pl

Wirtualne Muzeum Fotografii Kalisza
tel. kom. 506-666-041
e-mail: **kontakt@wmf.kalisz.pl**

www.rc.fm

Portal Informacyjny Radia Centrum,
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 12
tel. 62-503-11-55 (redakcja)
fax 62-503-10-25
e-mail: **redakcja@rc.fm**

www.jezuicikalisz.pl

Portal Sanktuarium Serca Jezusa Miłosiernego
62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2

tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
e-mail: **sanktuarium@jezuicikalisz.pl**

www.swietyjosef.kalisz.pl

Portal Parafii Wniebowzięcia NMP
Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. 62-757-58-22
fax 62-767-51-70
e-mail: **kancelaria@swietyjosef.kalisz.pl**

www.wkaliszu.pl

62-800 Kalisz, ul. Chopina 8
tel. kom. 605-486-785, 607-347-768
e-mail: **redakcja@wkaliszu.pl**